

A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet és kínálat várható alakulása – 2016

*Az elemzés a
„Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2016, a megyei fejlesztési
és képzési bizottságok (MFKB-k) részére” című
kutatási program keretében készült*

SZAKISKOLA_2016

Budapest, 2016. március

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

A kutatás finanszírozását az MKIK GVI és az MKIK között 2016. január 11-én létrejött szerződés biztosította, amely szerződés előzménye a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között megkötött NFA-KA-NGM-1/2015 iktatószámú támogatási szerződés.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A kutatás terepmunkáját irányította:

Makó Ágnes (MKIK GVI), agnes.mako@gvi.hu
Révész Erika (MKIK GVI), erika.revesz@gvi.hu

Az online kérdőív fejlesztési munkáit végezte:

Türei Gergely (MKIK GVI), gergely.turei@gvi.hu

A matematikai-statisztikai elemzést készítette és a tanulmányt írta:

Hajdu Miklós, elemző, MKIK GVI, miklos.hajdu@gvi.hu
Limbek Zsófia, elemző, MKIK GVI, zsafia.limbek@gvi.hu
Nábelek Fruzsina, elemző, MKIK GVI, fruzsina.nabelek@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, PhD
(tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI)
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

A kézirat lezárva: 2016. március 16.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: +36 (1) 235-05-84
Fax: +36 (1) 235-07-13
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: <http://www.gvi.hu>

Tartalom

Összefoglaló	7
I. Fejezet: Háttér	10
1. Bevezető	11
2. A „KERESLET_VALLALAT_2016” adatfelvétel fontosabb jellemzői	15
2.1. Az adatfelvétel	15
2.2. A minta jellemzői (versenyszféra)	15
2.2.1. A cégek számának megoszlása a súlyozatlan mintában	15
2.2.3. A cégek számának megoszlása a súlyozott mintában (versenyszféra)	22
II. Fejezet: Szakképzettek iránti várható kereslet és kínálat kvantitatív becslése	26
3. A kínálat és a kereslet becslésének módszere és feltételezései	27
4. A kereslet várható változása	35
4.1. Az értékelhető válaszok aránya a súlyozatlan mintában	36
4.2. Az összes várható létszámváltozás iránya	37
4.2.1. A várható létszámváltozás iránya a telephelyen, 12 hónapon belül	37
4.2.2. A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül	43
4.3. Az összes várható létszámváltozás	50
4.3.1. A várható létszámváltozás mértéke 12 hónapon belül	51
4.3.2. A várható létszámváltozás mértéke 3 éven túl, de 4 éven belül	55
5. A kínálat és a kereslet becslése – összefoglaló adatok	58
5.1. A várható kínálat és kereslet kvantitatív jellemzői	58
5.2. A várható kínálat és kereslet eltérése területi egységenként	88
6. A kritikus értékeket meghaladó képzések megyénként és régióként	90
III. Fejezet: Szakképzettek kínálatának kvalitatív jellemzői	94
7. Tanulószerződéses foglalkoztatás néhány jellemzője	95
8. Pályakezdőkkel nehezen betölthető álláshelyek jellemzői	103
IV. Fejezet: A közsféra szakképzettek iránti várható kereslete	109
10. Közsféra – a kórházak szakképzettek iránti várható kereslete	110
Irodalom	114
Függelék	116
F1. A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók	116
Mellékletek	118
M1. A KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvétel vállalati kérdőíve	118
M2. A KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvétel kórházi kérdőíve	132
M3. A résztvevő szervezetek listája	146

Ábra- és táblajegyzék

2.2.1.1. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának megyék szerinti megoszlása	17
2.2.1.2. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának régiók szerinti megoszlása	17
2.2.1.3. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása	18
2.2.1.4. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)	18
2.2.2. A súlyozás alapelvei	18
2.2.2.1. táblázat: A GDP régiók és gazdasági ágak szerinti megoszlása (2013), százalék	20
2.2.2.2. táblázat: Az összes nettó árbevétel vállalatméret szerinti megoszlása (2013), százalék	21
2.2.3.1. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának megyék szerinti megoszlása a súlyozott mintában	23
2.2.3.2. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának régiók szerinti megoszlása a súlyozott mintában	24
2.2.3.3. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása a súlyozott mintában	24
2.2.3.4. táblázat: A súlyozott mintában a versenyszféra cégeinek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)	25
3.1. táblázat: Az iskola befejezése nélkül kimaradó tanulók aránya, 1989-1999, százalék	31
3.3. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakínálat részének, régióként, 2011-2012, százalék (N ₂₀₁₁ =1561; N ₂₀₁₂ =1055; N ₂₀₁₃ =1850; N ₂₀₁₄ =1237; N ₂₀₁₅ =1880; N ₂₀₁₆ =1542)	33
3.4. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakínálat részének, szakmacsoportonként, 2011-2013, (N ₂₀₁₁ =1561; N ₂₀₁₂ =1055; N ₂₀₁₃ =1850; N ₂₀₁₄ =1237; N ₂₀₁₅ =1880; N ₂₀₁₆ =1542)	34
4.1.1. táblázat: A 12 hónapon belüli és a 3 éven túli, de 4 éven belüli előrejelzésre vonatkozó kérdésre adott értékelhető és hiányzó válaszok a mintában	36
4.2.1.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, 2009-ben, 2010-ben, 2011-ben, 2012-ben, 2013-ban, 2014-ben, 2015-ben és 2016-ban, százalék (N ₂₀₀₉ =6457, N ₂₀₁₀ =4679, N ₂₀₁₁ =4636, N ₂₀₁₂ =4636, N ₂₀₁₃ =12481, N ₂₀₁₄ =9882, N ₂₀₁₅ =9618, N ₂₀₁₆ =8121)	38
4.2.1.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, létszám-kategóriák szerint, százalék (N ₂₀₀₉ =8287, N ₂₀₁₀ =5770, N ₂₀₁₁ =6115, N ₂₀₁₂ =12779, N ₂₀₁₄ =9881, N ₂₀₁₅ =9854, N ₂₀₁₆ =8358)	39
4.2.1.3. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék (N ₂₀₀₉ =5161, N ₂₀₁₀ =3649, N ₂₀₁₁ =3485, N ₂₀₁₂ =3259, N ₂₀₁₃ =8887, N ₂₀₁₄ =8094, N ₂₀₁₅ =6991, N ₂₀₁₆ =6169)	40
4.2.1.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, a négy fő gazdasági ág és régiók szerint (N=8360)	42
4.2.2.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, létszám-kategóriák szerint, százalék (N ₂₀₁₀ =5770, N ₂₀₁₁ =6115, N ₂₀₁₂ =3210, N ₂₀₁₃ =7348, N ₂₀₁₄ =5740, N ₂₀₁₅ =5555, N ₂₀₁₆ =5984)	44

4.2.2.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya a 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék (N ₂₀₁₀ =3649, N ₂₀₁₁ =3486, N ₂₀₁₂ =1810, N ₂₀₁₃ =4971, N ₂₀₁₄ =5739, N ₂₀₁₅ =3983, N ₂₀₁₆ =4473).....	46
4.2.2.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, 4 fő gazdasági ág és régiók szerint (N=5982)	48
4.2.2.3. ábra: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, szakmacsoportok szerint, százalék (123<N ₂₀₁₆ <254)	49
4.3.1. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, ágazatok szerint, fő	51
4.3.2. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, létszám-kategóriák szerint, fő.....	51
4.3.1.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, fő (N ₂₀₀₉ =5956, N ₂₀₁₀ =4680, N ₂₀₁₁ =4580, N ₂₀₁₂ =5048, N ₂₀₁₃ =15579, N ₂₀₁₄ =3154, N ₂₀₁₅ =3656, N ₂₀₁₆ =4058).....	53
4.3.2.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, régió szerint, fő (N ₂₀₁₀ =5770, N ₂₀₁₁ =6040, N ₂₀₁₂ =6735, N ₂₀₁₃ =15917, N ₂₀₁₄ =1713, N ₂₀₁₅ =1783, N ₂₀₁₆ =2314).....	55
4.3.2.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, fő (N ₂₀₁₀ =3549, N ₂₀₁₁ =3463, N ₂₀₁₂ =3706, N ₂₀₁₃ =10819, N ₂₀₁₄ =1313, N ₂₀₁₅ =1354, N ₂₀₁₆ =1808).....	56
4.3.2.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, ágazatok szerint, fő (N ₂₀₁₀ =5770, N ₂₀₁₁ =6042; N ₂₀₁₂ =6735, N ₂₀₁₃ =15917; N ₂₀₁₄ =1715; N ₂₀₁₅ =1789, N ₂₀₁₆ =2311).....	57
5.1.1. táblázat: Becsült kínálat és kereslet képzettségek szerint, fő – országosan.....	59
5.1.1. ábra: A legnagyobb túlképzéssel jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül	74
5.1.2. ábra: A legnagyobb hiánnyal jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül.....	75
5.2.1. táblázat: Becsült szakképzetek iránti kínálat és kereslet megyénként és régióként, fő.....	88
6.1. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Közép-Magyarország, 2019-2020.....	91
6.2. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Pest megye, 2019-2020.....	92
6.1. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, megyék szerint, 2016	93
6.2. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, régiók szerint, 2016.....	93
7.1. ábra. Tanulószerződéssel foglalkoztatott diákok száma a mintában, szektorok szerinti megoszlás, 2008/2009-2015/2016, fő.....	95
7.1. táblázat. Átlagos tanulószerződéses juttatás szakmánként, 2014/2015, forint, N=1385	96
7.2. ábra. A megkezdett tanulószerződéses képzés befejezésének sikerességi aránya, 2014/2015-ös tanév, %, N=1003	99
7.3. ábra. A tanulószerződéses képzésből való kimaradás vállalati mozgatói, pontszámok átlagai 2013–2016. 653<N ₂₀₁₃ <1050; 638<N ₂₀₁₄ <1022; 662<N ₂₀₁₅ <963; 652<N ₂₀₁₆ <979100	
7.4. ábra. A tanulószerződéses képzésbe való bekapcsolódás vállalati okai, pontszámok átlagai 2013–2016. 1141<N ₂₀₁₃ <1178; 982<N ₂₀₁₄ <1010; 1018<N ₂₀₁₅ <1080; 1018<N ₂₀₁₆ <1083.....	101

A kérdéseinkre válaszoló vállalatok döntő mértékben látták úgy, hogy a kereskedelmi és iparkamara elegendő információt szolgáltat és hogy a tanulószerveződéssel foglalkozó jogszabályok változásának követése nem jelent problémát (7.5. ábra). A többi kérdésben az előző évekhez hasonlóan közepes erősségben értettek egyet az állításokkal a vállalatok..... 101

7.5. ábra. A tanulószerveződések általános megítélése, válaszok átlaga 2013–2016; 1635<N₂₀₁₃<1860;1622<N₂₀₁₄<1866; 1534<N₂₀₁₅<1800; ; 1548<N₂₀₁₆<1793 102

8.1 táblázat: Munkakörök és képzések, melyekkel kapcsolatban nehezen betölthető álláshelyeket kínálnak a vállalatok, leggyakrabban említett 15 munkakör, N=890..... 104

9.1. ábra. A pályakezdők felkészültségével való vállalati elégedettség megoszlása, % ..107

9.1. táblázat. Készségek és kompetenciák, melyekkel az elmúlt két évben felvett a szakképzésből kikerülő pályakezdők nem rendelkeznek, az adott készséget vagy kompetenciát említő vállalatok aránya, %, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 és 2016. 108

10.1. táblázat: A közszféra intézményeinek várható szakmunkás keresletre vonatkozó érvényes válaszainak száma és aránya, régióként (N=29)..... 111

10.2. táblázat: A közszféra intézményeinek régiók szerinti megoszlása (N=29)..... 111

10.3. táblázat: Szakmák listája, amelyekben 3 éven túl, de 4 éven belül várhatóan változni fog a kereslet és keresett létszám (N=13) 112

F1. táblázat: A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók. 116

Összefoglaló

A tanulmány alapját egy olyan adatfelvétel képezi, amelyben mintegy 2500 vállalkozás vezetőit keresték fel a kérdezők 2016 januárja és februárja között az MKIK GVI szervezésében. A kutatás célja, hogy feltérképezze az üzleti szektor egyes szegmenseinek a szakképző iskolát végzettek iránti keresletét egy éven belüli, illetve három éven túli időtávon – szakmánként és megyénként, illetve régióként. Továbbá, hogy ezt összevesse a szakképző iskolák várható kibocsátási adataival – szintén szakmánként és megyénként, illetve régióként. Végül a kereslet és kínálat összevetésén keresztül a 2017/2018-as szakképzési beiskolázási keretszámokra teendő javaslatokhoz háttér-információkkal szolgáljon.

A tanulmány első fejezetében a 2016-os vállalati adatfelvételtől származó adatok főbb jellemzőit tekintjük át. Az adatokat súlyoznunk kellett, mivel az adatfelvételt megelőző mintavételnél nem lehetett érvényesíteni bizonyos előzetes szempontokat, és ezért a súlyozatlan minta torzításokat tartalmazott volna a valódi sokasági arányokhoz képest. GDP-arányos súlyokat használtunk, amelyeknek alapját a GDP ágazatok, régiók, illetve vállalatméret szerinti megoszlása képezte. A súlyozás keretében a minta három fő változó (régió, gazdasági ág, vállalatméret) menti megoszlását megegyezővé tettük a teljes sokaság azonos változók menti megoszlásával. Az elemzés során kapott eredmények közül a várható létszámfelvételi szándékokra vonatkozó előrejelzési eredmények fenntartással kezelendők, mivel az elemzés módszere a fent említett mellett egyéb forrásból származó torzításokat is tartalmazhat. Például a három évre vonatkozó kérdésekre csupán a vállalatvezetők 31%-a tudott válaszolni¹, ráadásul a súlyozás bizonyos véletlen zajokat, hibákat felnagyíthat.

A vállalati kérdőíves felmérés középpontjában a vállalkozások szakképzett munkaerő iránti jövőbeni kereslete áll. A vállalatvezetőket először arról kérdeztük meg, hogy székhelyükön, illetve telephelyükön hogyan fog változni a szakképzett munkaerő létszáma, tehát az egyes szakmákat tekintve hány főt szándékoznak felvenni, illetve elbocsátani az elkövetkező 12 hónapban, illetve 3 éven túl, de 4 éven belül. Az így kapott adatokból megkaphatjuk egyrészt a szakmánkénti és településenkénti (megyénkénti,

¹ Ez az arány a tavalyi felmérés során mindössze 22% volt. Az ideji mintavételi terv és kérdőív kialakításakor a GVI módszertani vizsgálatait alapján olyan változtatásokat hajtottunk végre, amelyek az érvényes válaszok számának jelentős növelését segítették elő.

régiónkénti) várható létszámváltozást, másrészt az adatok országos szintű, összevont elemzésére is lehetőség nyílik.

Az elemzés során először megvizsgáltuk, hogy a székhelyen, illetve telephelyen hány vállalattól kaptunk értékelhető választ a létszámváltozásra vonatkozóan a kétféle időtávon. Ezután a súlyozással korrigált és teljeskörűsített adatok (mely által az egész országra érvényes megközelítő adatokat nyertünk) segítségével a várható létszámváltozás irányát elemeztük, tehát azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál nőni, csökkenni fog, vagy változatlan marad a szakképzett munkaerő létszáma. Végül az összes szándékolt létszámváltozás becsült mértékét – hány fővel kívánják növelni, illetve csökkenni a cégek a foglalkoztatottak számát – vizsgáltuk.

A 3 éven túl, de 4 éven belüli időtávon szakiskolát végzettek iránti várható keresletre vonatkozó kérdésekre a megkérdezett vállalatok körülbelül harmada adott értékelhető választ. Így sajnos a mintegy 2500 fős minta kétharmada elveszett a kutatás legfontosabb kérdése szempontjából. Nem tudhatjuk, hogy pontosan mi áll az alacsony válaszolási arányok mögött: a vállalkozók nem tudták a kérdésre a választ, vagy nem akarták felfedni a létszámgazdálkodással kapcsolatos terveiket.

A tanulmány több nomenklatúra szerint rendezett adatok párhuzamos elemzését mutatja be, azonban ezen jegyzékek között egyértelmű megfeleltetés nem lehetséges. Az idei évben is problémát jelentett a kínálati oldalt illető becsléseket illetően a 2012 szeptember 1-én hatályba lépő OKJ és az azt megelőzően hatályos jegyzék közötti megfeleltetés, ugyanis számos korábban érvényes OKJ-kód több különböző új OKJ-kódba lett szétválogatva és fordítva. A KIR-STAT adatbázisban a 2012. évben hatályba lépő 7 jegyű kódrendszer mellett a korábban hatályos, 15, sőt, az ezeket megelőzően érvényes 8 jegyű OKJ kódok is fellelhetőek voltak. Emellett a tavalyi és tavaly előtti gyakorlathoz hasonlóan a vállalatok idén sem az OKJ képzések szerint, hanem a FEOR foglalkozásai alapján jelezhetők előre munkaerő-keresletüket². Mindezeket figyelembe véve nem tekinthetünk el annak lehetőségétől, hogy néhány szakma kimaradt az elemzésből, annak ellenére sem, hogy a lehetőségekhez képest a legideálisabb megoldásra törekedtünk az adatok kezelése során.

² Tekintettel arra, hogy a korábbi években az OKJ alapján adott előrejelzésekben rendkívül magas adathiány volt tapasztalható, idén a vállalatvezetők a számukra feltehetően ismertebb FEOR alapján adhatták meg becsléseiket.

Az elemzés egyik legfontosabb következtetése, hogy összességében országosan a jelenlegi trendek fennmaradása esetén a szakmunkások hiányára lehet számítani³, ami azonban jelentős szakma és terület szerinti eltéréseket rejt maga mögött. Ezen felül az adatok arra is utalnak, hogy a végzett tanulók jelentős része várhatóan nem jelenik meg a munkaerő-piacon, aminek következtében a munkaerő-piaci keresletnél még inkább elmarad a munkaerő-piaci keresletől a szakképzettekből összeálló effektív munkaerő-kínálat.

A három éven túl, de négy éven belül előre jelzett kínálati és keresleti becslések alapján elmondható, hogy a legmeghatározóbb kínálati hiányt mutató szakmák a gyógyászati segédeszköz-forgalmazó (5272601), a virágbolti eladó (3121501), a virágkötő és virágkereskedő (3421504), az élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó (3134101) és az eladó (3434101). Ez azonban csak a lista eleje, összesen 47 szakma mutat 2000 főnél nagyobb várható kínálati hiányt. A legnagyobb becsült hiánnyal jellemezhető szakmák listája a tavalyi adatfelvétel eredményeihez képest nem változott, az elmúlt két évben a kereskedelmi képesítések hiányát emelhetjük ki. A legnagyobb túlkínálatú szakmákat tekintve megállapítható, hogy a logisztikai ügyintéző (5434501), a szociális gondozó és ápoló (3476201), a szakács (3481104), a pénzügyi-számviteli ügyintéző (5434401), a gépgyártástechnológiai technikus (5452103), valamint a cukrász (3481101) szakképesítések kínálatában mutatkozik meg a legnagyobb többlet.

³ A kutatás – az MKIK által megszabott feltételek szerint – úgy irányult a várható munkaerő kereslet felmérésére, hogy nem vizsgálta, hanem adottnak vette azt, hogy a vállalatok által megfogalmazott kereslet egy adott kínált bérszinten valósul meg. A kutatás során a várható kereslet és a bérek kapcsolatát nem állt módunkban vizsgálni. A kapott adatok tehát olyan várható munkaerő-keresletre vonatkoznak, amelyet a cégek feltehetően a jelenleg kínált bérszint mellett terveznek megvalósítani.

I. Fejezet: Háttér

1. Bevezető

Az alábbi tanulmány a szakképzési beiskolázási keretszámok meghatározásához kíván segítséget nyújtani a rendelkezésre álló elemzési és becslési lehetőségek mellett. Ehhez a kínálat és a kereslet egyes szegmenseinek – a szakiskolai kínálat, a versenyszektor és a közsféra kereslete – becslését, és a becsült értékek összevetését veszi alapul. A szakiskolák szakmák szerinti kibocsátása a szakképzettek kínálatának egy fontos szegmensét adja. A versenyszektor és a közsféra várható kereslete pedig a szakképzettek iránti kereslet fontos részei. A jelenlegi magyar szabályozási feltételek és kormányzati koncepció kitüntetett szerepet tulajdonít a szakképzés fejlesztésének. E kormányzati cél elérésének egyik legfontosabb eszköze a kínálat és a kereslet jobb összhangjának megteremtése azáltal, hogy szakmánként próbálja a jövőbeni kínálat mennyiségét a becsült (feltételezett) jövőbeni kereslet mennyiségéhez igazítani. Ez az egyedi szakmákra fókuszáló kvantitatív szemlélet elhanyagolja a munkaerő-piac realitásait (pl.: szakmák közötti és földrajzi mobilitás) és a szakképzés minőségi problémáit; jóllehet ezek mind hazai mind nemzetközi tanulmányok alapján döntő jelentőségűek.⁴

Jelen tanulmány elsődleges célja az, hogy egy vállalati adatfelvétel (KERESLET_VALLALAT_2016) eredményeire alapozva a versenyszektor és a közsféra egyes alszektorainak szakképzett munkaerő iránti várható keresletét becsülje és hasonlítsa össze a várható szakiskolai kibocsátással. A tanulmánynak nem volt feladata foglalkozni a kínálat más szegmenseivel, és a kereslet egyéb tényezőivel sem⁵. Ezekről sajnos nem is rendelkezünk megfelelő, szakma szinten elemezhető adatokkal.

A tanulmány a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2008, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” című kutatási program, és annak 2009 és 2015 között évenként megismételt változatainak szerves folytatása. A korábbi felmérések

⁴ Erről lásd bővebben: Fazekas Mihály és Makó Ágnes (2008): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2008, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest, 1. fejezet vagy Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (2008), A Munkaerőpiaci Szereplők az Iskolarendszerű Szakképzés Beiskolázási Szerkezetének Kialakításában. MKIK, Budapest

⁵ A kínálat más tényezői között kell megemlítenünk a vállalati átképzéseket, és a felnőttképzés során a munkaerőpiacra lépőket, a munkanélküli szakképzetteket, az inaktív státusból kilépő szakképzetteket, az adott szakmával rendelkező és adott lokális munkaerőpiacra belépőket (átköltözőket és ingázókat), a több szakmával rendelkezők között a szakmát váltókat. A kereslet nem vizsgálta tényezői között az újonnan alakult vállalkozások munkaerő-keresletét, és az adott lokális munkaerőpiacra betelepülő vállalkozások munkaerő-keresletét. Fontos hangsúlyozni még, hogy nem az e tényezők által mozgatott létszám, hanem a beáramlások és a kiáramlások egyenlege lenne mérvadó a várható szakiskolai kibocsátás meghatározásában.

tapasztalatait összegyűjtöttük, megvitattuk és ezek fényében változott a módszertan, az adatfelvétel szerkezete. Tavaly óta a korábbi évekhez képest némileg elmarad a vállalati mintavétel elemszáma: az addigi 3000 helyett 2500 vállalathoz közelít, ami lényegesen kevesebb, mint a 2009-ben megkérdezett 9000 vállalat, ugyanakkor folytattuk a 2009-ben megkezdett fiatal szakmunkásokat vizsgáló adatfelvételt is. A tavalyi terveknek megfelelően ismételten felkerestük a fiatal szakmunkás pályakezdőket, hogy feltárhassuk, hogyan boldogulnak a végzést követően. Mindemellett – az egyelőre kísérleti jelleggel végzett – pályakövetéses vizsgálatunk is folytatódik, amelynek során a szakiskola befejezése előtt álló diákokat keresünk meg iskoláinkban, és vesszük fel alapvető adataikat.

Munkánkat jelentősen megnehezítette a gazdasági válság, valamint a nagy mennyiségű és sok esetben előre nem tervezhető változás a szabályozói környezetben (pl.: adózás, szociális juttatások rendszere). Ez mindenképpen a kapott eredmények óvatos értelmezésére int, hiszen bizonytalan körülmények között kevéssé látják előre a vállalatok a jövőbeli keresletüket, kevéssé tudják a pályakezdők, hogy milyen lehetőségekre számíthatnak.

Az elemzés során a jelenlegi szakiskolai kínálatot a rendelkezésre álló legfrissebb – 2015/2016-os – KIR statisztika alapján becsültük meg. A keresletre vonatkozó számítások alapját pedig – mint említettük – egy megfigyelés, egy közel 2500 vállalkozásra kiterjedő kérdőíves adatfelvétel képezi, amely 2016. január és február között zajlott le. Az adatfelvétel szakmai koncepciójának kialakítását és a mintavételt az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézete (GVI) végezte el, a kérdőív összeállításában a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) és a GVI vett részt. Az adatfelvételt a GVI szervezte, annak lebonyolítását részben az MKIK területi hálózata, részben a GVI irányította. A kapott adatok elemzését a GVI végezte el. Az adatfelvétel célja a vállalatok szakképző iskolát végzettek iránti kereslete egy, illetve négy éven belül várható alakulásának – szakmánként és megyénként, illetve régióként történő – feltérképezése, ezen keresztül pedig a szakképzési beiskolázási keretszámok meghatározásának elősegítése volt. A vállalati adatfelvétel, miközben a várható kereslet meghatározására irányult, nem tért ki a kereslet egyébként nélkülözhetetlen jellemzőjének, a várható kínált bér nagyságának felmérésére. Ez annak az egyébként erős feltételezésnek a hallgatólagos elfogadásával egyenértékű, hogy a létszámfelvételi szándékok minden esetben az adott lokális munkaerőpiacra jellemző átlagbérek vagy ezt meghaladó bérek mellett érvényesek.

A kínálat és a kereslet eltéréseinek meghatározásakor azt az elvet követtük, hogy a lehetséges és a szükséges beavatkozás (a jelenlegi szakiskolai keretszámok csökkentése, illetve növelése) területeit ún. kritikus értékek átlépésével határozzuk meg. Nem tehattünk másként, mert csak két adatfelvétel nem ellenőrzött érvényességű eredményei álltak rendelkezésünkre. A bizonyos kritikus értékek átlépése (a kínálat és a kereslet nagymértékű eltérése) esetén feltételezhetjük azt, hogy meg kell, illetve meg lehet fontolni a beavatkozást, a korábban érvényes szakiskolai keretszámok felülvizsgálatát.

Mindemellett az ideai kutatás, amelyeknek keretében a jelen elemzés is készült, a kilencedik kísérlet arra nézve, hogy a szakiskolai beiskolázási keretszámok ellenőrizhető empirikus adatokra és számításokra alapozva kerüljenek meghatározásra. Ezt a feladatot valójában több jól definiált megfigyelés, rendszeres adatfelvételek, pályakövetéses vizsgálatok révén lehetne megvalósítani. A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy ha most kezdődne el a szükséges adatbázisok kiépítése, akkor kb. 4-5 év után várhatnánk azt, hogy elegendő adat áll rendelkezésünkre egy szigorúbb feltételeket alkalmazó, a valóságos folyamatokat jobban leképező becslési módszer kidolgozásához és alkalmazásához. Az elemzés egyik tanulsága éppen az, hogy felhívja a figyelmet a szakiskolai kibocsátás és munkaerő-piaci érvényesülés felmérésének fontosságára és az ehhez szükséges adatbázisok kialakításának szükségességére.

A tanulmány első fejezetének hátralévő részében a KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvétel fontosabb jellemzőinek leírása következik, ideértve a súlyozatlan és súlyozott adatok főbb megoszlásait és a súlyozás alapelveit.

A második fejezetben a versenyszféra szakképzettséggel rendelkezők iránti várható keresletének és a szakképző intézmények várható kibocsátásának kvantitatív jellemzését végezzük el. Ennek részeként először kifejtésre kerülnek a szakképzett munkaerő iránti kereslet és kínálat becslésének alapelvei és feltételezései. Itt lesz szó a becsléshez felhasznált adatforrásokról, a becslés hatáiról és a becslés során alkalmazott explicit feltételezésekről, valamint a kritikus értékek meghatározásának menetéről. Másodszer, bemutatjuk a kereslet várható változásának irányát és mértékét különböző vállalati jellemzők mentén, úgy, mint méret vagy külföldi tulajdoni arány. Harmadszor, felvázoljuk a kereslet és kínálat becslése révén előállt összefoglaló adatokat és röviden elemezzük őket felhasználván a pályakezdő szakmunkások felmérésének egyes következtetéseit is. Az utolsó részben tárgyaljuk megyénként és régióként a megadott kritikus értékeket átlépő

képzéseket. Az elemzés során a 2012.09.01-től hatályos Országos Képzési Jegyzékben foglalt szakképesítéseket illetően vonunk le következtetéseket.

A harmadik fejezet a szakképzettek iránti kereslet kvalitatív jellemzését végzi el, aminek keretében bemutatjuk a vállalati felmérés alapján a pályakezdők kompetenciáival való elégedettséget, megvizsgáljuk a pályakezdőkkel nehezen betölthető állások jellemző problémáit és leírjuk a tanulószereződéses képzés főbb időbeli trendjét és jellemzőit, a vállalatok véleményét a tanulószereződéses képzésről és az abban való részvétel, illetve az abból való kimaradás okait.

A negyedik fejezetben a közintézmények keresleti becsléseit tárgyaljuk.

Előre kell bocsátanunk, hogy az adatfelvétel, és az ehhez kapcsolódó statisztikai becslési eljárások bizonytalanságai miatt a közölt becslési eredmények csak olyan jelzéseként foghatók fel, amelyeket az adott lokális munkaerőpiac szereplői (iskolaigazgatók, munkaerő-piaci szervezetek szakértői, nagy foglalkoztatók, önkormányzatok) körében gyűjtött információkkal kell kiegészíteni, illetve ellenőrizni. Az eredmények csak ezen, az adott megyében, településen szerzett információk fényében interpretálhatók megfelelő biztonsággal.

2. A „KERESLET_VALLALAT_2016” adatfelvétel fontosabb jellemzői

2.1. Az adatfelvétel

Az elemzés a magyarországi vállalkozások szakképző iskolát végzettek iránti keresletének várható alakulását vizsgálja, egy és négy éves időtávon. A 2508 vállalkozást és közintézményt érintő kérdőíves adatfelvétel a GVI szervezésében zajlott 2016 januárja és februárja között. Az adatfelvételhez meghatározott mintaelosztás kialakítása során lényeges szempont volt, hogy azon vállalati csoportok kerüljenek előtérbe, amelyekben a kutatás korábbi hullámainak tapasztalatai alapján, illetve egyéb szakirodalmi eredmények szerint – lásd Czibik és mtsai (2011) – nagyobb előrejelzési képesség várható. Ezen megfontolások okán a kérdezést igyekeztünk a 20 főnél nagyobb létszámmal bíró vállalkozások körére korlátozni.

2.2. A minta jellemzői (versenyszféra)

2.2.1. A cégek számának megoszlása a súlyozatlan mintában

A programban résztvevő szervezetek segítségével összesen 2479 vállalkozás vezetőihez jutottak el a kérdezőbiztosok.

A megyéket tekintve Budapest, Pest megye, Győr-Moson-Sopron megye, Bács-Kiskun megye, illetve Hajdú-Bihar megye szerepel a mintában a legnagyobb súllyal. A 369 budapesti, 193 Pest megyei, 171 Győr-Moson-Sopron megyei, 154 Bács-Kiskun megyei, illetve 141 Hajdú-Bihar megyei vállalkozás adja a minta 14,9%-át, 7,8%-át, 6,9%-át, 6,2%-át, illetve 5,7%-át. A teljes sokaságban a Budapesten bejegyzettek adják az összes működő vállalkozás 28,2%-át. A legkisebb súllyal Nógrád megye szerepel, az itteni 38 mintába került cég 1,5%-ot tesz ki. (lásd a 2.2.1.1. táblázatot).

Régiók szerint egyenletesebb a minta elemeinek megoszlása. A legnagyobb súlyt Közép-Magyarország és a Dél-Alföld régiók kapták, jóllehet Közép-Magyarország részesedése a teljes sokaságban jóval magasabb, míg a többi régióé valamivel alacsonyabb. Összességében azonban kijelenthető, hogy a megcélzott egyenletes régiókénti mintavétel nagy vonalakban teljesült (lásd a 2.2.1.2. táblázatot).

Létszám-kategóriák alapján az tapasztalható, hogy a minta kevesebb, mint egy százalékát teszik ki a 9 fő alatti mikro-vállalkozások, a 10-19 fős kisvállalkozások pedig a minta 1,2%-

át adják – ezen cégek alacsony hányadának oka, ahogy már fentebb is említettük, az előrejelzéseket magasabb valószínűséggel adó, nagyobb cégek preferálása a mintavétel során. A 20-49 fős közepes méretű cégek aránya 29,9%, az 50-249 fős vállalatok aránya 51,3%, a 250 fő feletti nagyvállalatoké pedig 17,1%. A teljes sokaságban a 9 fő alatti mikro-vállalkozások az összes vállalat 94,7%-át teszik ki, tehát ezek mintabeli aránya jóval a valódi arány alatt marad, a nagyobb létszámú cégek pedig valós súlyukhoz képest nagyobb arányban szerepelnek a mintában. A nagyvállalatok szempontjából kifejezetten erősnek mondható a minta, mivel a Magyarországon bejegyzett 871 darab 250 fő feletti cég közel fele szerepel a mintában (lásd a 2.2.1.3. táblázatot).

Ágazatok szerint elmondható, hogy a mintába került cégek 6,8%-a mezőgazdasági tevékenységet végez, 49,8%-uk a feldolgozóiparban, 6,5%-uk az építőiparban, 37%-uk pedig a szolgáltatások területén (lásd a 2.2.1.4. táblázatot) működik.

2.2.1.1. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának megyék szerinti megoszlása

Megye	A mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Bács-Kiskun megye	154	6,2	27399	4,7
Baranya megye	117	4,7	20351	3,5
Békés megye	99	4,0	15212	2,6
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	129	5,2	26426	4,6
Budapest	369	14,9	163698	28,2
Csongrád megye	131	5,3	23046	4,0
Fejér megye	129	5,2	20748	3,6
Győr-Moson-Sopron megye	171	6,9	26415	4,6
Hajdú-Bihar megye	141	5,7	27823	4,8
Heves megye	79	3,2	14504	2,5
Jász-Nagykun-Szolnok megye	93	3,8	15535	2,7
Komárom-Esztergom megye	95	3,8	15997	2,8
Nógrád megye	38	1,5	7501	1,3
Pest megye	193	7,8	76364	13,2
Somogy megye	99	4,0	15144	2,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	119	4,8	23927	4,1
Tolna megye	58	2,3	11196	1,9
Vas megye	82	3,3	13394	2,3
Veszprém megye	91	3,7	19228	3,3
Zala megye	92	3,7	15671	2,7
Összesen	2479	100,0	579579	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.1.2. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának régiók szerinti megoszlása

Régió	A mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Dél-Alföld	384	15,5	65657	11,3
Dél-Dunántúl	274	11,1	46691	8,1
Észak-Alföld	353	14,2	67285	11,6
Észak-Magyarország	246	9,9	48431	8,4
Közép-Dunántúl	315	12,7	55973	9,7
Közép-Magyarország	562	22,7	240062	41,4
Nyugat-Dunántúl	345	13,9	55480	9,6
Összesen	2479	100,0	579579	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.1.3. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása

Létszám-kategóriák	A mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
x-9 fő	14	0,6	548627	94,7
10-19 fő	29	1,2	16727	2,9
20-49 fő	741	29,9	8839	1,5
50-249 fő	1271	51,3	4515	0,8
250-x fő	424	17,1	871	0,2
Összesen	2479	100,0	579579	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.1.4. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)

Ágazat	A mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Mezőgazdaság	168	6,8	22250	4,2
Ipar	1235	49,8	46772	8,8
Építőipar	160	6,5	49305	9,3
Szolgáltatások	916	37,0	411506	77,7
Összesen	2479	100,0	529833	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.2. A súlyozás alapelvei

A minta súlyozására azért volt szükség, mert az adatfelvételt megelőző mintavételnél nem lehetett érvényesíteni bizonyos előzetes mintavételi szempontokat, ezért a minta torzításokat tartalmaz a valódi sokasági arányokhoz képest, tehát olyan fontosabb dimenziók mentén, mint régió, vállalatméret és gazdasági ág, a minta megoszlása jelentősen eltért a teljes sokaságétól. (Például a 2.2.1.1. és 2.2.1.2. táblázatokban bizonyos kategóriáknál eltérnek egymástól a mintabeli és sokaságbeli százalékos arányok.) Ez problematikusá teszi az eredmények értelmezését és általánosíthatóságát. További problémát jelentett, hogy a kisvállalkozások lényegesen alacsonyabb

pontossággal tudják megadni a középtávú munkaerő felvételi szándékaikat, így e vállalatok magas részaránya csökkentette volna az előrejelzés megbízhatóságát.

A torzítás korrekciója és a kívánt arányok kialakítása a súlyozás matematikai eljárásával elvégezhető. Ennek során a bizonyos szempontok (pl. ágazat, létszám, régió) szerint az országos arányokhoz képest kisebb arányban szereplő válaszadók válaszait egynél nagyobb, a nagyobb arányban szereplőket pedig egynél kisebb számmal szorozzuk meg. Az országos arányokhoz való arányosításra azért volt szükség, hogy elvégezhessük az országos szintű elemzéseket. A súlyozás természetesen régiókon belül is, ágazatonként és létszám-kategóriánként, arányosította a mintát. Ez az eljárás bizonyos véletlen zajokat, hibákat felnagyíthat, mivel egy-egy megkérdezett válaszait többszörös súllyal vesszük figyelembe tekintet nélkül arra, hogy az adott egyén válaszai mennyire tipikusak vagy extrémek, de más *a posteriori* lehetőségünk nem lévén a minta korrigálására, ezt az eljárást kellett alkalmaznunk.

A fentiek figyelembevételével mellett az alábbi elemzés *számbeli* eredményeinek direkt módon való értelmezése több okból kifolyólag is fenntartásokkal kezelendő:

- A minta előbbieken említett aránytalanságait és a nem véletlen mintavételt súlyozással korrigáltuk, mely felnagyíthat bizonyos hibákat (ez rontja a kapott eredmények megbízhatóságát).
- A válaszadók közül sokan nem válaszoltak azokra a kérdésekre, melyek a foglalkoztatási szándékok 4 éves időtávon történő alakulására vonatkoztak. Itt a válaszolás és nem válaszolás bekövetkezése szisztematikusan eltérhet egymástól, ezért az eredmények is torzítottak lehetnek (az érvényesség problémája).

A válaszadók közül sokan nem tudták megmondani, hogy valójában hány főt fog érinteni ténylegesen megvalósuló foglalkoztatási döntésük. A válaszok inkább az irányokat, nem pedig a mértékeket jelzik.

A súlyozás keretében a minta 3 fő változó (régió, gazdasági ág, vállalatméret) menti megoszlását azonossá tettük a teljes sokaság azonos változók menti megoszlásával. A súlyozás lépései a következők voltak:

1. A súlyozatlan minta minden elemét besoroltuk egy mátrixba, melynek minden celláját egy régió – gazdasági ág – vállalatméret változóhármassal definiál (pl.: közép-

magyarországi régió, építőipar, kis- és mikrovállalkozás). Majd meghatároztuk minden egyes cella súlyozatlan mintán belüli részarányát.

2. Meghatároztuk ugyanezen cellák teljes sokaságon belüli súlyát, amit a 2013. évi országos GDP-n belüli részesedésük alapján számoltunk ki⁶. A GDP-arányos súlyok alapját a teljes GDP ágazatok, régiók, illetve vállalatméret szerinti megoszlása képezte. Az országos megoszlásokat lásd a 2.2.2.1. (ágazatok és régiók) és 2.2.2.2. (vállalatméret) táblázatokban.
3. A fenti két megoszlás összevetése alapján álltak elő a súlyok, melyekkel a mintát súlyoztuk. Az alkalmazott képlet az alábbi volt:

$$s_j = m_j/p_j$$

ahol s_j az egyes cellák súlyozási szorzója, m_j az egyes cellák mintabeli súlya és p_j az egyes cellák sokaságon belüli súlya. Az így előállt súlyok megtalálhatók a tanulmány függelékében.

2.2.2.1. táblázat: A GDP régiók és gazdasági ágak szerinti megoszlása (2013), százalék

Régiók	Mezőgazdaság	Feldolgozóipar	Építőipar	Szolgáltatás	összesen
Közép-Magyarország	0,42	10,01	1,88	36,24	48,55
Közép-Dunántúl	0,64	5,18	0,50	3,85	10,17
Nyugat-Dunántúl	0,65	5,19	0,57	4,15	10,57
Dél-Dunántúl	0,79	1,86	0,40	2,93	5,98
Észak-Magyarország	0,44	3,21	0,43	2,86	6,94
Észak-Alföld	1,21	3,10	0,57	4,15	9,03
Dél-Alföld	1,34	2,92	0,54	3,96	8,76
Összesen	5,50	31,46	4,90	58,14	100,00

Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QPT>

⁶ Az adatok a <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QPT> honlapról a Bruttó hozzáadott érték folyó áron táblázatokból származnak.

2.2.2.2. táblázat: Az összes nettó árbevétel vállalatméret szerinti megoszlása (2013), százalék

Vállalatméret	Százalékos megoszlás
Mikro- és kisvállalatok	37%
Közepes- és nagyvállalatok	63%
Összesen	100%

Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QTA>

A tanulmány céljainak megfelelően két különböző súlyozási szorzót is meghatároztunk a fenti eljárást követve. Az első esetben a teljes minta elemszámait vettük figyelembe, ami a lekérdezett adatok legtágabb körének bemutatásához megfelelő, mint például tanulószereződéses tanulók száma vagy a várt létszámváltozás iránya 1 hónapos időtávon. Emellett létrehoztunk egy alternatív súlyozási szorzót is. Ennek alapját nem a teljes minta képezte, hanem csupán azok a vállalatok, amelyek tudtak a 3 éven túli, de 4 éven belüli várható szakma szintű keresletükre számszerű előrejelzést adni. Tehát úgy gondolkodtunk, hogy azok helyett a vállalatok helyett, amelyek nem tudtak előrejelzést megadni olyan vállalatok válaszait vesszük figyelembe, amelyek jellemzőikben hasonlóak (régió, gazdasági szektor, méret), de tudtak létszámbecslést adni. Így az előrejelzési választ megadó vállalatok nagyobb súlyt kaptak. A 2.2.3-as fejezetben a teljes mintát alapul vevő súlyozás szerinti megoszlásokat mutatjuk be, azonban a keresleti előrejelzések meghatározásához már a szűkített mintán vett súlyozást használtuk.

A súlyozási szorzók felhasználásával tehát a minta megoszlása megfeleltethető a teljes sokaság adott változók mentén vett megoszlásának. Ugyanakkor a versenyszféra keresletének szakiskolai kibocsátásával való összevetéséhez még teljeskörűsíteniünk is kellett a súlyozott mintát. Ennek oka az volt, hogy a súlyozott minta szakma szerinti keresleti adatai arányaiban igen, azonban nagyságában nem tükrözik a teljes sokaság jellemzőit. A teljeskörűsítést egy országos szorzó segítségével végeztük el, amely a súlyozott minta teljes alkalmazotti létszáma és a teljes sokaság alkalmazotti létszámának⁷ hányadosaként állt elő.

⁷ Az adatok forrása: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QLI>

2.2.3. A cégek számának megoszlása a súlyozott mintában (versenyszféra)

Az alábbiakban a súlyozott adatok (versenyszféra) alapvető megoszlásait mutatjuk be összehasonlítva a tavalyi adatfelvételtől kialakított súlyozott mintával. A súlyozott mintában Budapest idén is nagyobb aránnyal szerepel, mint a súlyozatlan adatok esetében: a budapesti cégek 30,6%-át teszik ki a súlyozott mintaelemszámnak (lásd a 2.2.3.1. táblázatot). A megyék esetében a súlyozás bevezetésével – Pest megyét kivéve – az arányok csökkenése áll fenn. Megállapítható továbbá, hogy a tavalyi adatfelvételhez képest az arányokat tekintve komoly változás nem tapasztalható.

Régiók szerinti bontásban hasonló a helyzet: a Budapestet is tartalmazó Közép-Magyarország adja a súlyozott minta 48,5%-át, ez után pedig Nyugat-Dunántúl és Közép-Dunántúl következik 10,6%-kal, illetve 10,2%-kal. A többi régió 6-9%-kal részesedik a minta-elemszámból (lásd a 2.2.3.2. táblázatot).

Létszám-kategóriák szerint látható, hogy az előrejelzésre kevésbé képes mikro- és kisvállalkozások hasonlóan kis részben jelennek meg a súlyozott mintában, mint a súlyozatlanban: a 9 fő alatti mikro-vállalkozások 0,9%-át, a 10-19 fős kisvállalkozások 2,1%-át teszik ki a súlyozott mintának. A 20-49 fős közepes méretű cégek hányada 33,6%, míg az 50-249 fős vállalatok aránya 47,0%, a 250 fő feletti nagyvállalatoké pedig 16,5% (lásd a 2.2.3.3. táblázatot). A tavalyi hullámhoz képest a létszám-kategóriák arányaiban legfeljebb 1,3 százalékpontos eltérések tapasztalhatóak.

Ágazatok szerint (a versenyszférára korlátozódva) látható, hogy a súlyozott mintában kisebb arányban szerepelnek a mezőgazdaság területén (5,5%), a feldolgozóiparban (31,5%) és az építőiparban működő cégek (4,9%), mint az eredeti mintában. A szolgáltató cégek részesedése viszont 58,1%-ra nőtt (lásd a 2.2.3.4. táblázatot). A tavalyi értékekhez képest jelentős változásokat nem tapasztalhatunk e téren.

Látható, hogy a minta és a sokaság megoszlása eltér az alábbi táblázatok alapján. Ennek oka, hogy a GDP-ből való részesedést vettük alapul a súlyok kialakításakor és nem a vállalatok számát, amit az alábbi táblázatok tartalmaznak.

2.2.3.1. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának megyék szerinti megoszlása a súlyozott mintában.

Megye	A 2015. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	65	2,7	62	2,5	20351	3,5
Bács-Kiskun	82	3,4	84	3,4	27399	4,7
Békés	59	2,4	57	2,3	15212	2,6
Borsod-Abaúj-Zemplén	94	3,9	89	3,6	26426	4,6
Budapest	687	28,2	758	30,6	163698	28,2
Csongrád	68	2,8	76	3,1	23046	4,0
Fejér	97	4,0	104	4,2	20748	3,6
Győr-Moson-Sopron	131	5,4	135	5,4	26415	4,6
Hajdú-Bihar	92	3,8	95	3,8	27823	4,8
Heves	51	2,1	59	2,4	14504	2,5
Jász-Nagykun-Szolnok	59	2,4	57	2,3	15535	2,7
Komárom-Esztergom	74	3,0	72	2,9	15997	2,8
Nógrád	22	0,9	23	0,9	7501	1,3
Pest	487	20	446	18,0	76364	13,2
Somogy	53	2,2	55	2,2	15144	2,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	75	3,1	72	2,9	23927	4,1
Tolna	31	1,3	30	1,2	11196	1,9
Vas	63	2,6	61	2,5	13394	2,3
Veszprém	78	3,2	77	3,1	19228	3,3
Zala	68	2,8	66	2,7	15671	2,7
Összesen	2434	100,0	2479	100,0	579579	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2015; KERESLET_VALLALAT_2016

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.3.2. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának régiók szerinti megoszlása a súlyozott mintában.

Régió	A 2015. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Dél-Alföld	208	8,6	217	8,8	65657	11,3
Dél-Dunántúl	149	6,1	148	6,0	46691	8,1
Észak-Alföld	226	9,3	224	9,0	67285	11,6
Észak-Magyarország	167	6,9	172	6,9	48431	8,4
Közép-Dunántúl	249	10,2	252	10,2	55973	9,7
Közép-Magyarország	1,174	48,2	1204	48,5	240062	41,4
Nyugat-Dunántúl	262	10,7	262	10,6	55480	9,6
Összesen	2434	100,0	2479	100	579579	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2015; KERESLET_VALLALAT_2016

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.3.3. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása a súlyozott mintában.

Létszám-kategóriák	A 2015. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
x-9 fő	37	1,5	23	0,9	548627	94,7
10-19 fő	69	2,8	51	2,1	16727	2,9
20-49 fő	820	33,7	832	33,6	8839	1,5
50-249 fő	1111	45,7	1165	47,0	4515	0,8
250-x fő	396	16,3	408	16,5	871	0,2
Összesen	2434	100,0	2479	100,0	579579	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2015; KERESLET_VALLALAT_2016

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.3.4. táblázat: A súlyozott mintában a versenyszféra cégeinek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)

Ágazat	A 2015. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2013)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Mezőgazdaság	136	5,6	136	5,5	22250	4,2
Ipar	765	31,4	780	31,5	46772	8,8
Építőipar	118	4,8	121	4,9	49305	9,3
Szolgáltatások	1415	58,1	1441	58,1	411506	77,7
Összesen	2434	100,0	2479	100,0	529833	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2015; KERESLET_VALLALAT_2016

<http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

II. Fejezet: Szakképzettek iránti várható kereslet és kínálat kvantitatív

becslése

3. A kínálat és a kereslet becslésének módszere és feltételezései

A becslés elkészítéséhez két adatbázis, a „KERESLET_VALLALAT_2016” és a „KIR-STAT” illesztését végeztük el. Az előbbiből a 2019-2020-ban a versenyszektorban várható munkaerő-piaci keresletet számítottuk ki, az utóbbiból pedig a 2019-ben várható szakiskolai kibocsátást.⁸

Az elkészült becslés során többféle szigorú kritériumot alkalmaztunk annak eldöntésére, hogy mely szakmákban, mely régiókban, illetve megyékben térhet el jelentősen a kereslet a kínálattól, azaz mely megyék és szakmák esetében megfontolandó és kíván további információgyűjtést a jelenlegi képzési keretszámok megváltoztatása. A kritériumok kiválasztásánál igyekeztünk konzervatív módon eljárni. Ez esetünkben azt takarja, hogy elsősorban el akartuk kerülni, hogy egyetlen olyan szakmát is kritikusnak nevezünk, amelyre vonatkozó becslésünk nagy bizonytalanságot hordoz magában. Ez azzal járt, hogy inkább kihagytunk potenciálisan problémás szakmákat a kritikus szakmák listájáról, mintsem, hogy megkockáztassuk a tévesen kritikusnak történő jelölést és az abból következő hibás utalást a beavatkozás lehetőségére, illetve szükségességére.

A kritikus szakmák megyei / regionális kiválasztásánál ugyanis kétféle hibát követhetünk el:

- 1) olyan szakmákat is kritikusnak tekintünk, amelyeket nem kellett volna
- 2) nem tekintünk kritikus szakmának olyat, amelyet pedig annak kellett volna tekintenünk.

A két hibafajtát nem kerülhetjük el, vagy az egyik, vagy a másik biztosan elő fog fordulni a becslések és a kritikus szakmák kiválasztása során. Ennek megfelelően csak azt határozhatjuk meg, hogy milyen arányban, milyen valószínűséggel fogjuk elkövetni az 1) és milyennel a 2) fajta hibát. Mi úgy próbáltuk meghatározni a kritikus szakmákhoz tartozó kritériumokat, hogy minimalizáljuk az első hibafajta (azaz, hogy olyan szakmákat jelöljünk kritikusnak, amelyek voltaképpen nem is azok) elkövetésének valószínűségét. Így minden bizonnyal több olyan szakmánál is előfordul, hogy nem jelöltünk kritikusnak, amelyek

⁸ Az MFKB-k 2016-os döntése a szakképző intézmények 2017/2018-as tanév szakképző évfolyamaira először belépők számára hat. Ennek az évfolyamnak a tanulói – 2 éves képzést feltételezve – 2019-ben lépnek ki a munkaerőpiacra, ezért kutatásunkban a 2019 és 2020 közötti időszak versenyszektorban várható munkaerő-keresletének és -kínálatának becsült értékeit vetjük össze.

pedig azok lennének, de abból a megfontolásból, hogy nagyon korlátozott információk álltak rendelkezésünkre, egy adatfelvétel eredményei alapján kellett becsülni és a KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvételen kívül erős feltételezésekre kellett hagyatkoznunk, így ez a konzervatív megoldás látszott célravezetőnek.

A fentiek alapján az elkészült becsléseket tájékoztató jellegűnek lehet csak tekinteni, amelyek a potenciálisan legnagyobb várható túlkereslettel, illetve túlkínálattal jellemezhető szakmákat határozzák meg regionális és megyei szinten. Ezért az alább részletezett becsléseket a későbbiekben minden esetben ki kell egészíteni a helyi munkaerő-piaci szereplők, szakértők szaktudásával, amely alapján megítélhető, hogy a kapott becslések mennyire is tekinthetők érvényesnek.

A kutatás célja a szakképző iskolák várható 2019. évi kibocsátásának a várható munkaerő-piaci kereslettel való összehasonlítása volt a vállalati adatfelvétel (KERESLET_VALLALAT_2016) eredményeire és a rendelkezésre álló kibocsátási adatokra alapozva. Ehhez a szakmunkások iránti keresletre és a szakmunkás-kibocsátásra szakmánkénti előrebecsléseket készítettünk megyénként, illetve régióként.

A várható keresletet a KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvétel tisztított, súlyozott és teljeskörűsített vállalati adatainak aggregálásával kaptuk. Itt nem volt szükségünk trendszámításra vagy további statisztikai korrekcióra. Fontos kiemelni, hogy míg 2008-ban összesen 340 szakmában adtak meg vállalatok várható keresleti értékeit, addig 2013-ben ez összesen 305 szakmát tett ki, tehát a vállalati adatbázisba bekerülő és így vizsgálható szakmák száma csökkent. Az idei évben is összesen 522 esetben jelezhető előre a várható keresleti érték – a nagymértékű emelkedés háttérében feltételezhetően a várható kereslet FEOR kódok alapján történő adatfelvétele áll, amire 2014-ben tértünk át. Mivel nem lehetünk biztosak abban, hogy a KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvételben nem megjelenő szakképesítések iránt nincs várható kereslet ezért a kimaradt szakmákat külön jelentjük.

Meg kell jegyeznünk továbbá, hogy a kutatás – az MKIK által megszabott feltételek szerint – úgy irányult a várható munkaerő kereslet felmérésére, hogy nem vizsgálta, hanem adottnak vette azt, hogy a vállalatok által megfogalmazott kereslet egy adott kínált bérszinten valósul meg. A kutatás során a várható kereslet és a bérek kapcsolatát nem állt módunkban vizsgálni. A kapott adatok tehát olyan várható munkaerő-keresletre

vonatkoznak, amelyet a cégek feltehetően a jelenleg kínált bérszint mellett terveznek megvalósítani.

A várható szakiskolai-kibocsátást direkt módon a KIR-STAT adatbázisból határoztuk meg. Idén a szakma szintű képzésre először, nappali tagozatos képzésben és iskolai rendszerű felnőttoktatás keretében belépő diákok számára vonatkozó adatokat kaptunk meg az egyes iskolákban oktatott szakmánként. Az intézményi és szakma szintű adatokat földrajzi egység (megye/régió) valamint szakma szerint aggregáltuk.

Az idei évben problémát jelentett a kínálati oldaltól a becsléseket illetően a 2012.09.01.-jén hatályba lépő OKJ és az azt megelőzően hatályos jegyzékek közötti megfeleltetés, ugyanis a KIR-STAT adatbázisa nem csak az aktuálisan hatályos OKJ képzéseire vonatkozóan tartalmaz adatokat. Számos korábban érvényes OKJ-kód több különböző új OKJ-kódba lett szétválogatva és fordítva, számos új OKJ elem feleltethető meg több régi képzésnek, továbbá a korábbi OKJ-kban vannak olyan képzések, amelyeknek az új OKJ-ban nincs megfelelője.⁹ Következésképpen a kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés nem volt lehetséges minden esetben. A korábbi OKJ képzésekhez tartozó kínálati adatokat hozzárendeltük az aktuális OKJ minden olyan képzéséhez, amelynek az megfeleltethető – így minden képzés esetében megkapjuk a kínálat értékének lehetséges maximumát. Ez az eljárás magával vonja annak lehetőségét, hogy egy már hatályát veszített OKJ képzéséhez tartozó kínálati adat több aktuális képzéshez is hozzárendelésre kerül. Ennélfogva a szakmánkénti kínálati adatok összegzése akár szakmacsoportok szintjére vagy még magasabb aggregáltsági fokra nem lehetséges.

A vállalatok az adatfelvétel során a korábbi, 2013-ig tartó gyakorlattól eltérően az OKJ képzései helyett 2014-ben, 2015-ben és idén is a FEOR-08 foglalkozásaihoz rendelhették keresleti előrejelzéseiket, amelyeket a Szakmai- és Vizsgakövetelményekben foglaltak alapján rendeltünk az OKJ kódokhoz. E művelet során is felmerült az egyértelmű megfeleltetések hiányának problémája, ugyanis számos OKJ képzéshez több FEOR-08 foglalkozás is tartozik. Az egyes képzésekhez minden hozzájuk köthető foglalkozáshoz tartozó előrejelzést hozzárendeltünk – amennyiben a vállalatok adtak ilyet – így minden

⁹ A korábbi OKJ-kban rögzített képzéseket az aktuális OKJ képzéseinek a következő rendeletek alapján feleltettük meg:

27./2012 NGM rendelet

37./2013 EMMI rendelet

41./2013 VM rendelet

20./2013 BM rendelet

képzés esetében megkapjuk a kereslet értékének lehetséges maximumát. Ez az eljárás szintén magával vonja annak lehetőségét, hogy egy FEOR-08 foglalkozáshoz tartozó kínálati adat több képzéshez is hozzárendelésre kerül. Ennélfogva a szakmáenkénti keresleti adatok összegzése sem lehetséges akár szakmacsoportok szintjére vagy még magasabb aggregáltsági fokra.

Mindezek mellett nem tekinthetünk el attól a lehetőségtől sem, hogy néhány szakma kimaradt az elemzésből, ugyanis néhány esetben a hivatalos megfeleltetés hiányában nem volt lehetséges az adatok hozzárendelése a hatályos OKJ képzéseihez.

A szakképző intézmények kibocsátásának becslésekor potenciális problémát jelentett, hogy az MFKB-k által 2015-ben hozott, a 2016/2017-es beiskolázásra vonatkozó döntéseit nem tudtuk figyelembe venni. Ennek oka, hogy a döntések nem egyértelműen számszerűsíthető módon avatkoztak be a képzés szakmaszerkezetébe. Ugyanakkor az MFKB döntések végrehajtását vizsgáló elemzések arra utalnak, hogy az MFKB döntések csupán csekély mértékben vannak hatással a szakképző intézmények beiskolázási keretszámaira (Fazekas, 2011, Hajdu, 2012).

A létrehozott kínálati adatbázis tehát a 2015/2016-os tanévben a szakképző évfolyamokra először belépő tanulók számát tartalmazza, megyei szinten és szakmáenként, ami alapján becslést készítettünk a szakképző évfolyamokon kezdő diákok várható számáról (a becsléshez felhasznált megyei szorzókat a 3.1. táblázat tartalmazza). Ezután a 2017/2018-as szakképző évfolyamokon kezdők számát korigáltuk a két év során várható lemorzsolódással, amit egységesen 10,93%-osnak tételeztünk fel. Ezt a számot a legfrissebb rendelkezésre álló lemorzsolódási mutatók súlyozatlan átlaga alapján kaptuk (lásd a 3.1. táblázatot). Tehát átlagosan két éves szakképzési hosszt feltételeztünk, ami egy teoretikus átlagnak tekinthető csupán, hiszen a képzések tervezett hossza eltér, valamint a diákok számára is hosszabb időt vehet igénybe egy-egy képzés elvégzése.

3.1. táblázat: Az iskola befejezése nélkül kimaradó tanulók aránya, 1989-1999, százalék

Tanév	Szakmunkásképző	Szakközépiskola	Gimnázium
1989–93	24,6	15,1	11,5
1990–94	31,9	17,3	10,4
1991–95	32,3	15,3	9,3
1992–96	27,9	11,1	10,1
1993–97	33,7	8,7	9,3
1994–98	36,3	4,0	9,1
1995–99	n.a.	3,1	8,5

Forrás: Liskó (2002)

Megjegyzés: az arányszámok a teljes szakiskolai és szakközépiskolai populáció alapján kerültek kiszámításra.

A várható keresletet a KERESLET_VALLALAT_2016 felmérés várható szakképzett felvételére és elbocsátására vonatkozó eredményei alapján számítottuk ki. Ehhez összegeznünk kellett a telephelyen megvalósítandó létszámváltozásokat szakmánként és megyénként, illetve régióként.

Az így előállt várható keresleti és kínálati adatokból szakma és megye, illetve régió szintű várható eltérést számoltunk (kínálat – kereslet). A kritikus szakmák kiválasztásához kétféle kritériumot használtunk fel:

1. Relevancia-kritérium:

- a. megyei szinten szakmánként legalább 3 800 fős eltérésnek kellett lennie a kereslet és a kínálat között;
- b. régiós szinten szakmánként szintén legalább 3 800 fős eltérésnek kellett lennie a kereslet és a kínálat között.

2. Pontosság-kritérium:

- a. megyei szinten legalább 199% kellett, hogy legyen a kereslet és kínálat eltérése a várható létszámmozgáshoz képest;¹⁰
- b. régiós szinten szintén legalább 199% kellett, hogy legyen a kereslet és kínálat eltérése a várható létszámmozgáshoz képest.

A relevancia-kritérium azért szigorúbb régiós szinten, mert a nagyobb aggregáltsági szint nagyobb várható létszámmozgásokkal járt együtt. A pontossági kritérium azonban nem szigorúbb régiós szinten, ugyanis a nagy létszámmozgások miatt a százalékos eltérés szükségképpen nem magasabb.

A fenti kritériumok alapján meghatározott kritikus szakmákat megyei és régiós szinten a 6. alfejezet részletezi.

Hasonlóan a korábbi évek gyakorlatához, a kereslet és kínálat eltérésének számításakor nem csupán a szakiskolai várható kibocsátást vetettük össze a várható kereslettel, hanem kiszámítottuk, hogy a várható szakiskolai kibocsátás mekkora hányada fog ténylegesen a végzettség szerinti szakmájában elhelyezkedni. Ezt a plusz korrekciót sajnos csak országos és régiós szintű aggregálás esetén tudtuk elvégezni, nem szakmaszinten. Ennek oka, hogy rendkívül nagyok a régiók és szakmacsoportok, szakmák közötti eltérések e tekintetben (lásd a 3.3. és 3.4. táblázatokat). Sajnos a tanulói felmérés kis elemszáma nem tette lehetővé, hogy megyénként minden szakmára kiszámíthassuk a saját szakmájukban várhatóan elhelyezkedők arányát.

¹⁰ Azokban az esetekben, amikor nem volt várható kereslet az adott szakmában az adott megyében, ezt a kritériumot nem lehetett alkalmazni, de nem is volt szükséges, hiszen amennyiben egyáltalán nincs kereslet az adott szakmára az adott megyében, az egy erősebb jelző, mint a fent részletezett.

3.3. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakínálat részének, régióként, 2011-2012, százalék ($N_{2011}=1561$; $N_{2012}=1055$; $N_{2013}=1850$; $N_{2014}=1237$; $N_{2015}=1880$; $N_{2016}=1542$)

Régió	Saját szakmájukban el nem helyezkedők aránya, %					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Közép-Magyarország	22	18,6	31,3	27,3	22,5	22,3
Közép-Dunántúl	28,6	24,8	20,7	23,3	26,1	16,6
Nyugat-Dunántúl	29,1	22,9	25,3	18,5	18,7	20,4
Dél-Dunántúl	25,8	25,7	29,8	27,1	28,8	26,5
Dél-Alföld	21,7	26,1	25,3	22	24,5	23,6
Észak-Alföld	26,8	24,5	35,3	35,5	26,4	27,4
Észak-Magyarország	27,2	31	29,1	24,6	25,8	32,9
Országos átlag	25,8	24,5	27,5	25	24,6	24,1

Forrás: KERESLET_TANULO_2011, KERESLET_TANULO_2012, KERESLET_TANULO_2013, KERESLET_TANULO_2014, KERESLET_TANULO_2015, KERESLET_TANULO_2016

3.4. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakínálat részének, szakmacsoportonként, 2011-2013, ($N_{2011}=1561$; $N_{2012}=1055$; $N_{2013}=1850$; $N_{2014}=1237$; $N_{2015}=1880$; $N_{2016}=1542$)

Szakmacsoport	Saját szakmájukban el nem helyezkedők aránya, %					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Egészségügy	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Szociális szolgáltatások	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Oktatás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Művészet, közművelődés, kommunikáció	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Gépészet	16,2	17,9	26,4	18,6	19,5	22,6
Elektrotechnika-elektronika	15,2	16,7	17,6	13,4	16,5	24,2
Informatika (szoftver)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Vegyipar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Építészet	29,9	28,5	29,9	34,5	31,7	30,3
Könnyűipar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Faipar	45,5	38,4	42,0	48,5	44	33,8
Nyomdaipar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Közlekedés	41,7	33,6	34,2	25,7	26	27,6
Környezetvédelem-vízgazdálkodás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Közgazdaság	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Ügyvitel	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	28	34,1	31,3	20,8	24,7	33,6
Vendéglátás-idegenforgalom	11,3	13,8	18,7	20,8	21,6	17,8
Egyéb szolgáltatások	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Mezőgazdaság	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Élelmiszeripar	25,3	25,3	n.a.	27,3	22,5	12,3
Országos átlag	25,8	24,6	27,5	25	24,6	24,1

Forrás: KERESLET_TANULO_2011, KERESLET_TANULO_2012, KERESLET_TANULO_2013, KERESLET_TANULO_2014, KERESLET_TANULO_2015, KERESLET_TANULO_2016

Megjegyzés: n.a. = nem áll rendelkezésre adat. Ennek hátterében vagy az áll, hogy az adott szakmacsoport egyetlen szakmája sem került be a mintánkba, vagy pedig a szakmacsoportba tartozó elemszám 40 fő alatt volt.

4. A kereslet várható változása

A kérdőíves kutatás középpontjában a vállalkozások szakképzett munkaerő iránti jövőbeni kereslete áll. A vállalatvezetőket arról kérdeztük meg, hogy székhelyükön (telephelyükön) hogyan fog változni a szakképzett munkaerő létszáma, tehát az egyes foglalkozásokat tekintve hány főt szándékoznak felvenni, illetve elbocsátani az elkövetkező 12 hónapban, illetve 4 év múlva.

Az így kapott adatokból megkaphatjuk egyrészt a szakmánkénti és településenkénti (megyénkénti, régióenkénti) várható létszámváltozást, másrészt az adatok országos szintű, összevont elemzésére is lehetőség nyílik.

Az alábbi alfejezetekben először megvizsgáljuk, hogy a székhelyen (telephelyen) a kétféle időtávra vonatkozóan hány vállalattól kaptunk értékelhető választ a létszámváltozásra vonatkozóan (4.1. alfejezet). Majd a 2.2.2. alfejezetben leírt módon súlyozott és teljeskörűsített – így az összes magyarországi vállalatra vonatkozóan érvényessé tett – adatbázis alapján először a várható létszámváltozás irányát elemezzük (4.2. alfejezet), tehát azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál nőni, csökkenni fog, vagy változatlan marad a szakképzett munkaerő létszáma. Ezután az összes várható létszámváltozás becsült mértékét vizsgáljuk (4.3. alfejezet).

4.1. Az értékelhető válaszok aránya a súlyozatlan mintában

Az alábbiakban a várható létszámváltozásra vonatkozó kérdéseket abból a szempontból vizsgáljuk meg, hogy milyen arányban születtek értékelhető válaszok az egyes kérdésekre a versenyszféra vállalati körében.

Értékelhető válasznak azt nevezzük, mely a létszám csökkenését, illetve növekedését jelzi vagy pedig azt, hogy a létszám várhatóan változatlan marad. Adathiánynak azokat az eseteket nevezzük, amikor a válaszadó nem tudott, nem akart válaszolni vagy nem tették fel a kérdést. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a rögzített adatok alapján valószínűsíthető, hogy a „nem tudja” válasz és a „nulla fővel fog változni a szakmunkás létszám” válasz nem volt egyértelműen elkülönítve.

A várható szakmunkás keresletre vonatkozó kérdésre legalább az egyik előrejelzési időtáv tekintetében az összes válaszadó 59,1%-a adott értékelhető választ, az időtávtól függetlenül (lásd 4.1.1. táblázat). Ugyanakkor ennél alacsonyabbak a két különböző időtávra adott válaszolási arányok, aminek oka, hogy több vállalkozás csak az egyik időtávra adott meg előrejelzést a másik esetében nem tudott nyilatkozni.

4.1.1. táblázat: A 12 hónapon belüli és a 3 éven túli, de 4 éven belüli előrejelzésre vonatkozó kérdésre adott értékelhető és hiányzó válaszok a mintában

	Értékelhető válasz		Adathiány	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Előrejelzés, 12 hónap	1303	52,6	1176	47,4
Előrejelzés, 4 év	765	30,9 ¹¹	1714	69,1
Legalább az egyik időtávra	1466	59,1	1013	40,9

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

A fenti eredmények nemcsak a jelen felvétel elemzésénél érdekesek, hanem a mintavételi terv jövőbeni átalakítása szempontjából is: hogyan lehet úgy átalakítani az adatfelvétel mintáját, hogy nagyobb valószínűséggel jussunk válaszadó cégekhez, úgy, hogy a kutatás eredeti célja ne sérüljön. Vagyis hogyan lehetne biztosítani adatfelvételre fordított pénzek költséghatékonyabb felhasználását? E kérdések megválaszolása további elemzéseket igényel, amelyek meghaladják e tanulmány kereteit, azonban jó iránymutatást ad Czibik és mtsai (2011) tanulmánya.

^{11 11} Ez az arány a tavalyi felmérés során mindössze 22% volt. Az idejű mintavételi terv és kérdőív kialakításakor a GVI módszertani vizsgálatai alapján olyan változtatásokat hajtottunk végre, amelyek az érvényes válaszok számának jelentős növelését segítették elő.

4.2. Az összes várható létszámváltozás iránya

A következőkben a várható létszámváltozás irányát vizsgáljuk, tehát azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál várhatóan nőni, csökkenni fog, vagy változatlan marad a szakképzett munkaerő létszáma a vállalat székhelyén/telephelyén. Az előrejelzés ebben az esetben is a következő 12 hónapra, illetve a következő 4 évre vonatkozik. Számításainkhoz a versenyszféra súlyozott, teljeskörűsített adatait használtuk.

4.2.1. A várható létszámváltozás iránya a telephelyen, 12 hónapon belül

A súlyozott mintából számított keresztábrából az derül ki, hogy egy éves távlatban a Komárom-Esztergom és Veszprém megyékben működő cégek tervezik a legnagyobb arányban (rendre 76,8%, illetve 58,2%) növelni a szakképzett munkaerő létszámát. Létszámcsökkentést Tolna megyében, valamint Békés és Nógrád megyében terveznek leggyakrabban a vállalatok, itt a válaszadók 7,6%-a, illetve 4,5%-a illetve 4,4%-a válaszolt így.

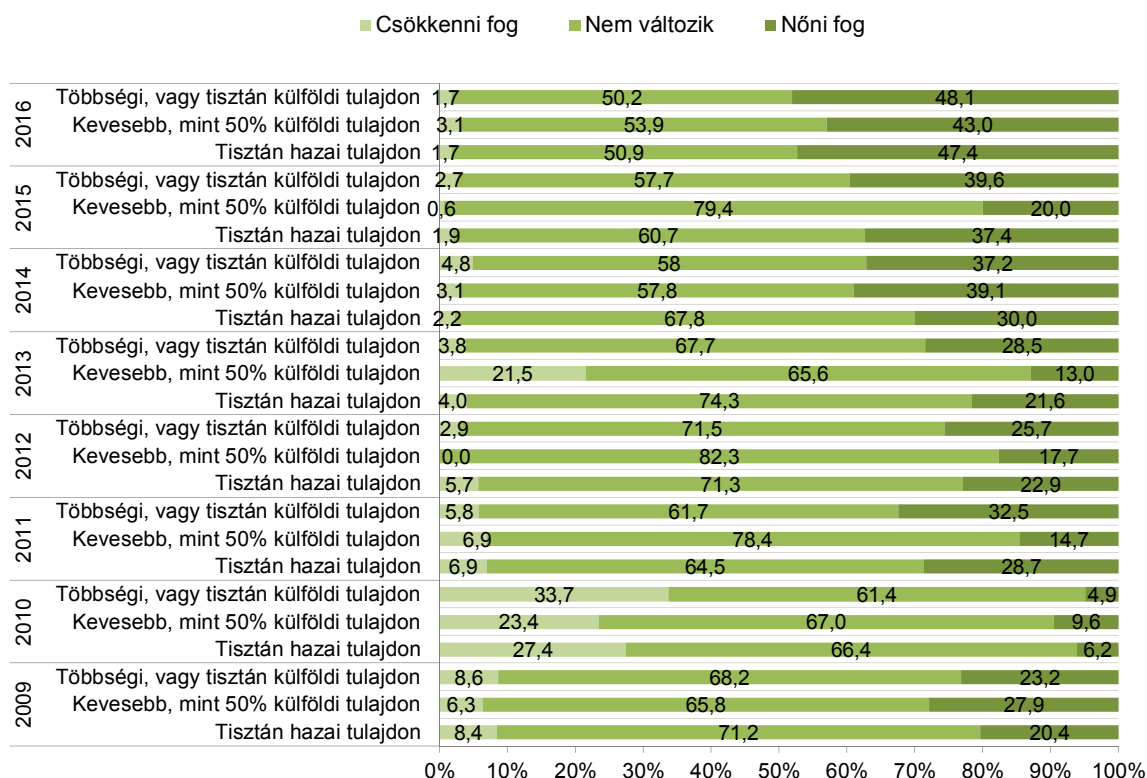
Régiók szerinti bontásban a Közép-Dunántúlon illetve az Észak-Alföldön működő cégek között találtunk a legnagyobb arányban olyanokat, melyek a szakmunkás létszámukat növelni tervezik a következő egy évben (52,4%, illetve 49,4%). Létszámcsökkentési tervek Dél-Dunántúlon és Észak-Magyarországon fordultak elő legnagyobb arányban (4,0%, illetve 2,8%). Nyugat-Dunántúl esetében érdemes megjegyezni, hogy körükben a legalacsonyabb a létszám csökkentését tervezők aránya (mindössze 1,0%).

Külföldi tulajdonhányad szerint idén gyakorlatilag megegyező arányban (47,4% illetve 48,1%) valószínűsítik szakmunkások felvételét a tisztán magyar, illetve a többségében, vagy tisztán külföldi tulajdonú cégek. amelyek többségében, vagy tisztán külföldi tulajdonúak. A kisebbségi külföldi tulajdonban lévő cégek 43,0%-a válaszolta, hogy a szakmunkás végzettségű munkaerő létszáma nőni fog a következő egy évben. Ez jelentős növekedés a tavalyi 20%-os arányhoz képest. A másik két kategóriában 8-10 százalékponttal nőtt ez az arány. A szakmunkások elbocsátását a többségi, de nem tisztán magyar tulajdonú vállalatok között valószínűsítették a legtöbben (3,1%), ami szintén magasabb, mint a tavalyi érték (0,6%). (4.2.1.1. ábra).

4.2.1.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, 2009-ben, 2010-ben, 2011-ben, 2012-ben, 2013-ban, 2014-ben, 2015-ben és 2016-ban, százalék ($N_{2009}=6457$, $N_{2010}=4679$, $N_{2011}=4636$, $N_{2012}=4636$, $N_{2013}=12481$, $N_{2014}=9882$, $N_{2015}=9618$, $N_{2016}=8121$)¹²

A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, százalék

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

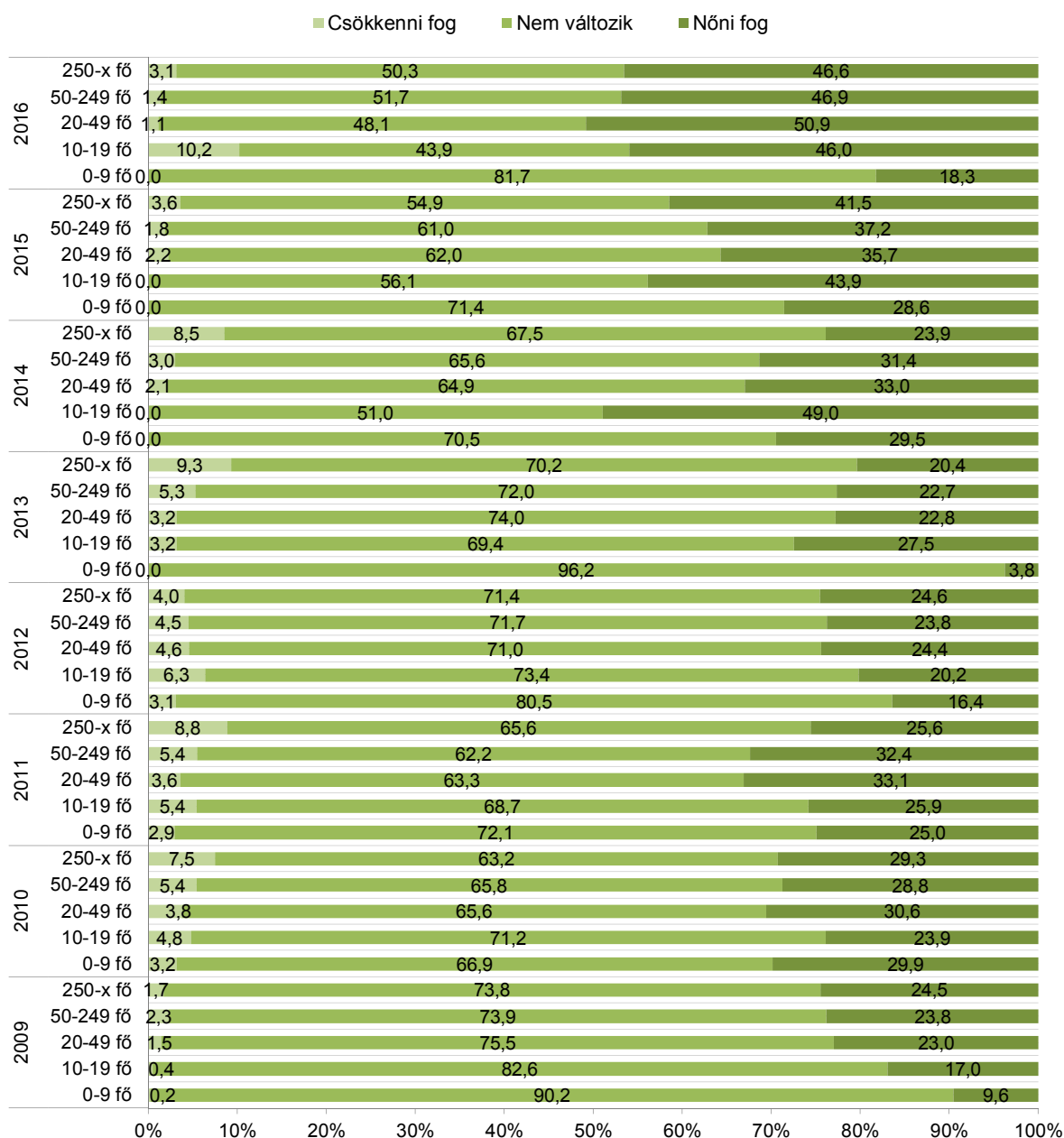
Az alkalmazotti létszámmal nem mutat egyértelmű összefüggést a vállalatok várható létszámváltozásáról kialakított véleménye 12 hónapos időtávon (lásd a 4.2.1.2. ábrát). Kiugróan alacsony arányban (18,3%) terveznek szakmunkást felvenni a 10 fő alatti kisvállalkozások, a 20-49 fős kategóriában azonban a cégek több mint fele (50,9%) valószínűsíti a létszámnövekedést. A többi kategóriában közel azonosak (46 és 47% közöttiek) az arányok. A létszámcsökkenést valószínűsítő cégek hányada a 10-19 fős kategóriában a legmagasabb, 10,2%.

¹² Súlyozott, teljeskörűsített esetszámok, mely az egytől eltérő teljeskörűsítési szorzó miatt eltér az eredeti teljes esetszámtól. E megjegyzés érvényes a fejezetben közölt összes esetszáma.

4.2.1.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, létszám-kategóriák szerint, százalék ($N_{2009}=8287$, $N_{2010}=5770$, $N_{2011}=6115$, $N_{2012}=12779$, $N_{2014}=9881$, $N_{2015}=9854$, $N_{2016}=8358$)

A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, létszámkategóriák szerint, százalék

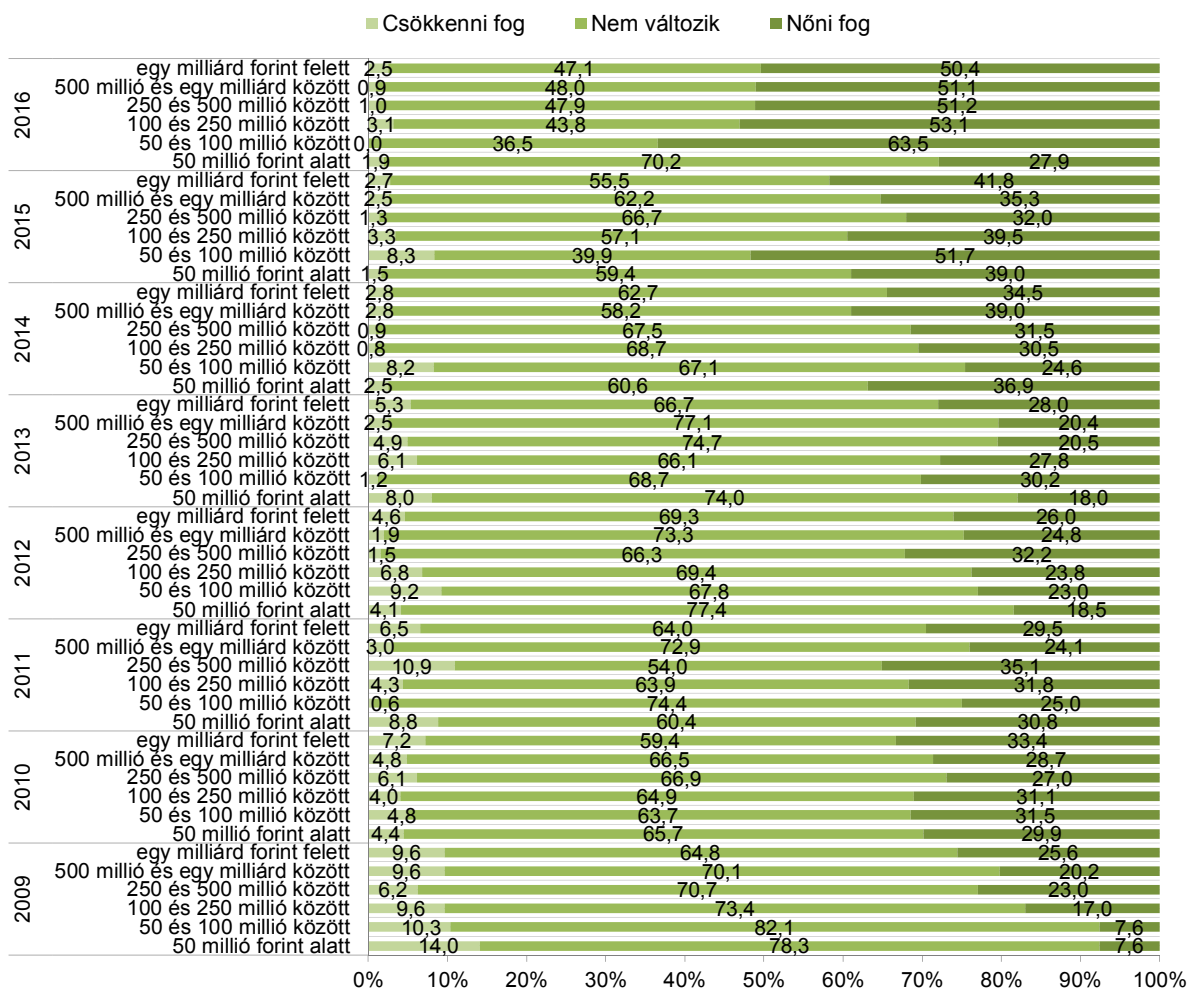
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

Az éves nettó árbevétellel már tapasztalható összefüggés a létszámváltozást tekintve. A legalacsonyabb, 50 millió forint alatti kategóriát kivéve az árbevétel növekedésével egyre

csökken azon vállalatok aránya, amelyek szakmunkások felvételét tervezik. A szakmunkások létszámának várható csökkenéséről leggyakrabban a 100 és 250 millió forint közötti bevétellel rendelkező cégek számoltak be (3,1%) (lásd a 4.2.1.3 ábrát).

4.2.1.3. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék ($N_{2009}=5161$, $N_{2010}=3649$, $N_{2011}=3485$, $N_{2012}=3259$, $N_{2013}=8887$, $N_{2014}=8094$, $N_{2015}=6991$, $N_{2016}=6169$)

A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, az éves nettó árbevétel kategóriái szerint, százalék

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

Az ágazatok szerinti vizsgálat azt mutatja, hogy a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén működő cégek tervezik legnagyobb arányban (rendre 47,8% és 36,5%) növelni

szakmunkás létszámukat egy éven belül. Ugyanakkor jelentősek a régiók közötti eltérések is (lásd a 4.2.1.1. táblázatot).

4.2.1.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, a négy fő gazdasági ág és régiók szerint (N=8360)

Négy fő ágazat			Régió							Összesen
			Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	
Mezőgazdaság	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	22,4%	16,5%	53,0%	4,9%	14,4%	50,0%	25,4%	27,9%
		nem változik	75,1%	80,1%	42,7%	90,2%	69,7%	50,0%	74,6%	67,7%
		csökkenni fog	2,5%	3,4%	4,3%	4,9%	15,9%	0,0%	0,0%	4,4%
		Összesen	100,0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Feldolgozóipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	60,9%	50,6%	52,9%	52,9%	60,7%	55,8%	58,3%	56,6%
		nem változik	36,9%	46,6%	45,9%	44,0%	38,8%	43,6%	40,1%	42,0%
		csökkenni fog	2,2%	2,8%	1,2%	3,0%	0,5%	0,5%	1,6%	1,3%
		Összesen	100,0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Építőipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	32,6%	44,0%	38,8%	26,6%	20,0%	59,4%	59,6%	45,3%
		nem változik	45,2%	43,1%	61,2%	73,4%	70,0%	40,6%	35,2%	49,3%
		csökkenni fog	22,2%	12,9%	0,0%	0,0%	9,9%	0,0%	5,2%	5,4%
		Összesen	100,0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Szolgáltatás	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	46,5%	49,5%	46,4%	47,4%	52,1%	45,1%	32,1%	45,1%
		nem változik	53,5%	46,5%	52,7%	50,0%	46,8%	53,3%	67,9%	53,4%
		csökkenni fog	0,0%	4,1%	0,9%	2,6%	1,1%	1,6%	0,0%	1,5%
		Összesen	100%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

4.2.2. A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül

A súlyozott mintából számított keresztábrákban az derül ki, hogy a három éven túli, de négy éven belüli távlatban a Komárom-Esztergom és Tolna megyékben működő cégek tervezik a legnagyobb arányban (rendre 73,2% és 64,0%) növelni a szakképzett munkaerő létszámát. Létszámcsökkentést Békés és Tolna megyében terveznek leggyakrabban a vállalatok, itt a válaszadók 5,5%-a, illetve 4,5%-a válaszolt így.

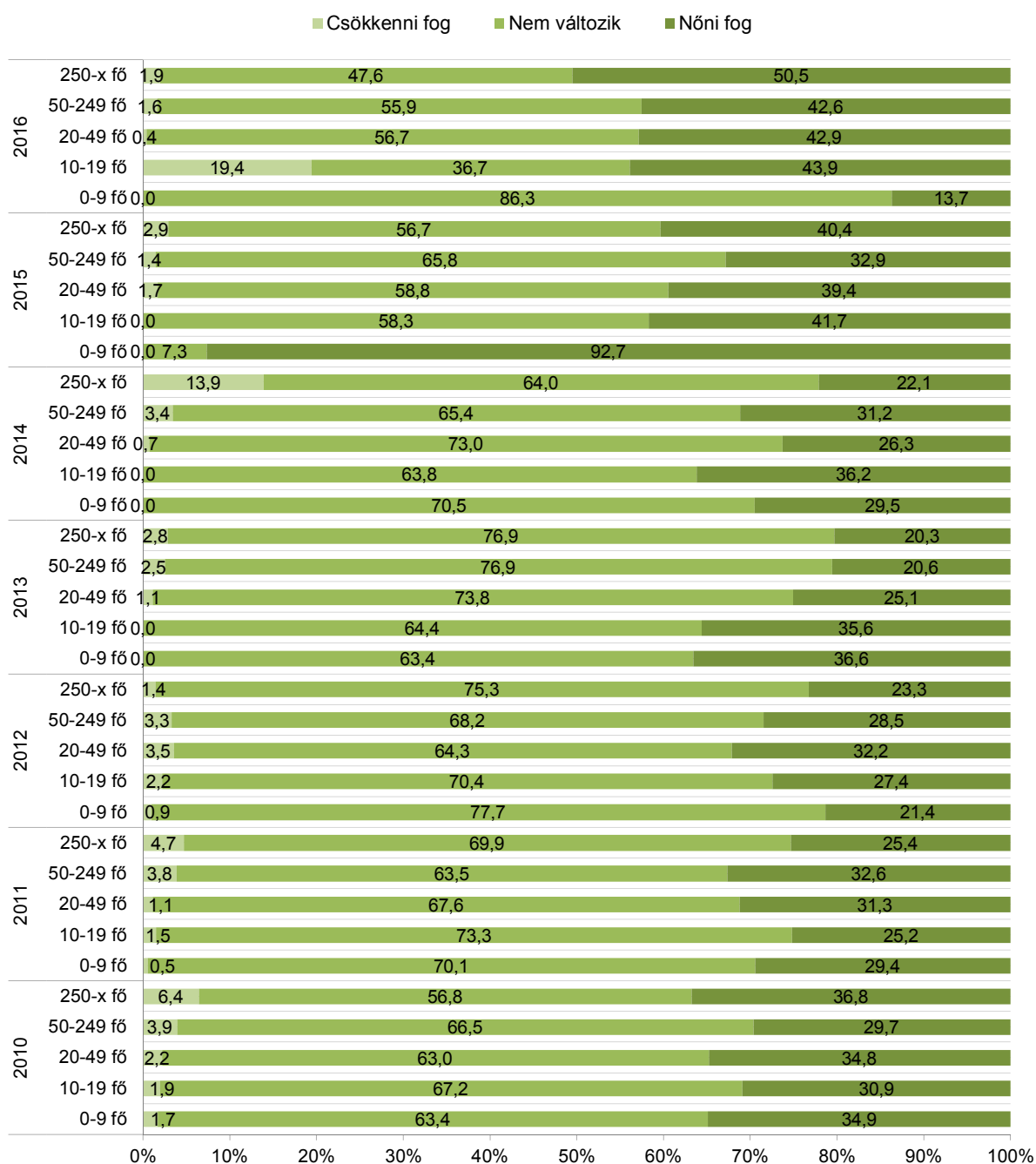
Régiók szerinti bontásban a Dél-Dunántúlon, illetve Észak-Magyarországon működő cégek között találtunk a legnagyobb arányban olyanokat, melyek a szakmunkás létszámukat növelni tervezik 3 éven túl, de 4 éven belül (rendre 55,0%, illetve 51,8%). Létszámcsökkentési tervek pedig a Dél-Alföldön és Dél-Dunántúlon fordultak elő legnagyobb arányban (rendre 3,7% és 2,5%) illetve a Nyugat-Dunántúlon a legritkábban (0,5%).

Külföldi tulajdonhányad szerint azok a vállalkozások valószínűsítik szakmunkások felvételét legnagyobb arányban, amelyekben többségében vagy tisztán külföldi tulajdonúak (46,6%-uk). A csökkentést tervezők aránya a tisztán magyar tulajdonban lévő cégek között a legmagasabb, 1,7%.

Az alkalmazotti létszám változásával nem mutatnak egyértelmű összefüggést a szakmunkás létszámváltozással kapcsolatos várakozások három éven túli, de négy éven belüli időtávon. Növekedésre legnagyobb mértékben a legalább 250 főt foglalkoztató vállalatok esetében számíthatunk, ők 50,5%-os arányban terveznek bővítést. Ezt közel azonos értékekkel a 10-19 főt foglalkoztató, majd a 20-49 és a 50-249 fős kategória követi (rendre 43,9%, 42,9% és 42,6%). A legnagyobb arányban (19,4%) a 10-19 főt foglalkoztató vállalatok jeleztek csökkenést a szakmunkás munkaerő létszámában (lásd a 4.2.2.1. ábrát).

4.2.2.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, létszám-
 kategóriák szerint, százalék ($N_{2010}=5770$, $N_{2011}=6115$, $N_{2012}=3210$, $N_{2013}=7348$,
 $N_{2014}=5740$, $N_{2015}=5555$, $N_{2016}=5984$)

**A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül,
 létszámkategóriák szerint, százalék**

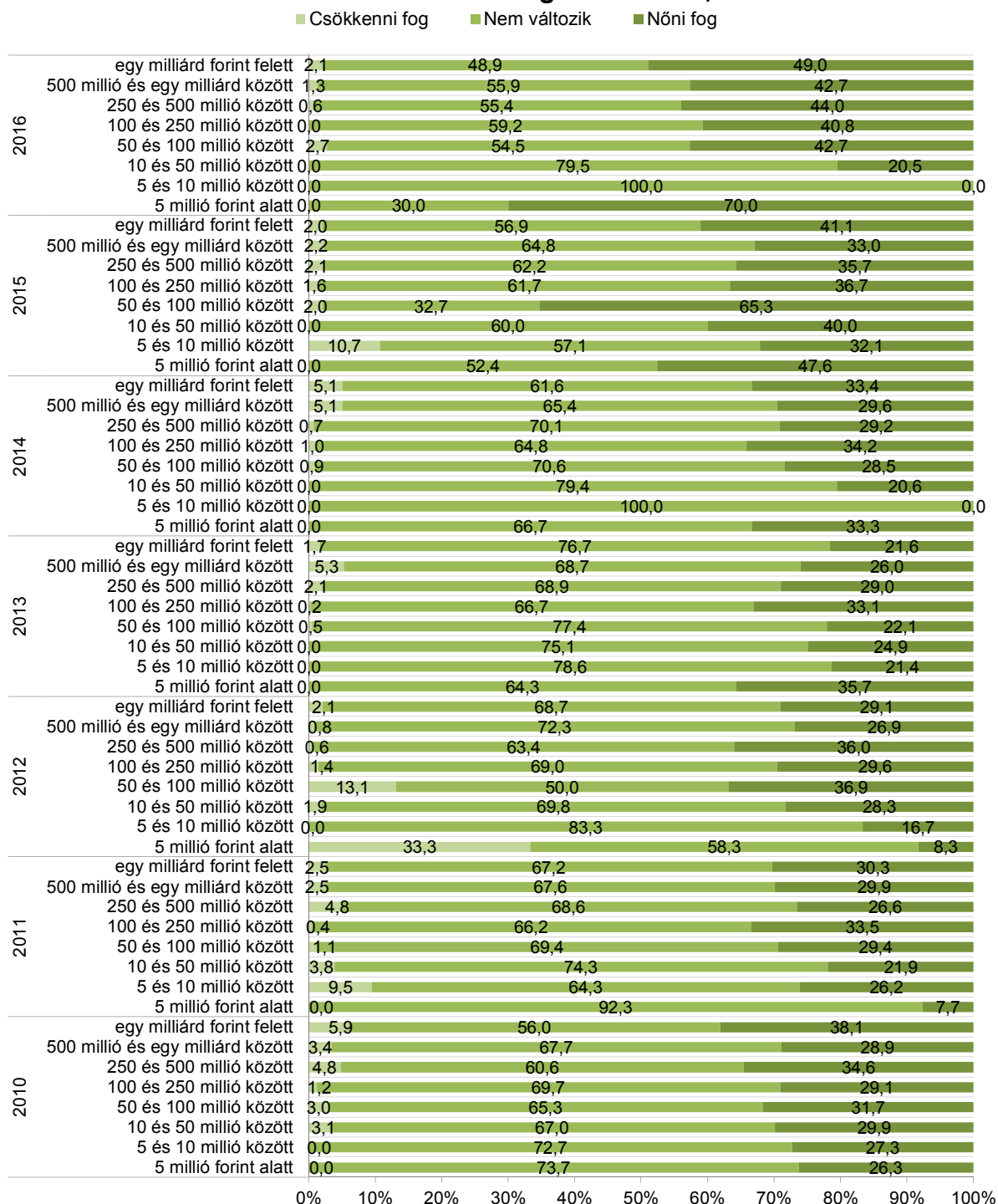
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012,
 KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015,
 KERESLET_VALLALAT_2016

Az éves nettó árbevétel alakulásával sincsenek egyértelmű összefüggésben a szakmunkáslétszám alakulására adott válaszok. Az 50 millió forint alatti nettó árbevételt elérő vállalatok számítanak a leginkább a szakképzettek létszámának változására 3 éven túl, de 4 éven belül, a növekedést prognosztizáló vállalatok aránya körükben a legmagasabb (70,0%). Második legmagasabb a létszámnövelést tervezők aránya az 1 milliárd forint feletti nettó árbevételű vállalatok esetében, 49,0% jelezte, hogy 3 éven túl, de 4 éven belül növelné a létszámot. Csökkenést legnagyobb arányban az 50-100 millió forint közötti és az 1 milliárd forint feletti árbevételű cégek jeleznek, 2,7% illetve 2,1%-uk válaszolt így. A tavalyi helyzethez képest elmondható, hogy minden árbevétel kategóriában csökkent a növekedést prognosztizáló vállalatok aránya (lásd a 4.2.2.2 ábrát).

4.2.2.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya a 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék ($N_{2010}=3649$, $N_{2011}=3486$, $N_{2012}=1810$, $N_{2013}=4971$, $N_{2014}=5739$, $N_{2015}=3983$, $N_{2016}=4473$)

A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, az éves nettó árbevétel kategóriái szerint, százalék

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

Az ágazatok szerinti vizsgálat azt mutatja, hogy a feldolgozóipar és az építőipar területén működő cégek tervezik legnagyobb arányban (rendre 56,9% és 53,3%) növelni szakmunkás létszámukat három éven túl, de négy éven belül. Ugyanakkor jelentősek a régiók közötti eltérések is (lásd. 4.2.2.1. táblázatot).

4.2.2.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, 4 fő gazdasági ág és régiók szerint (N=5982)

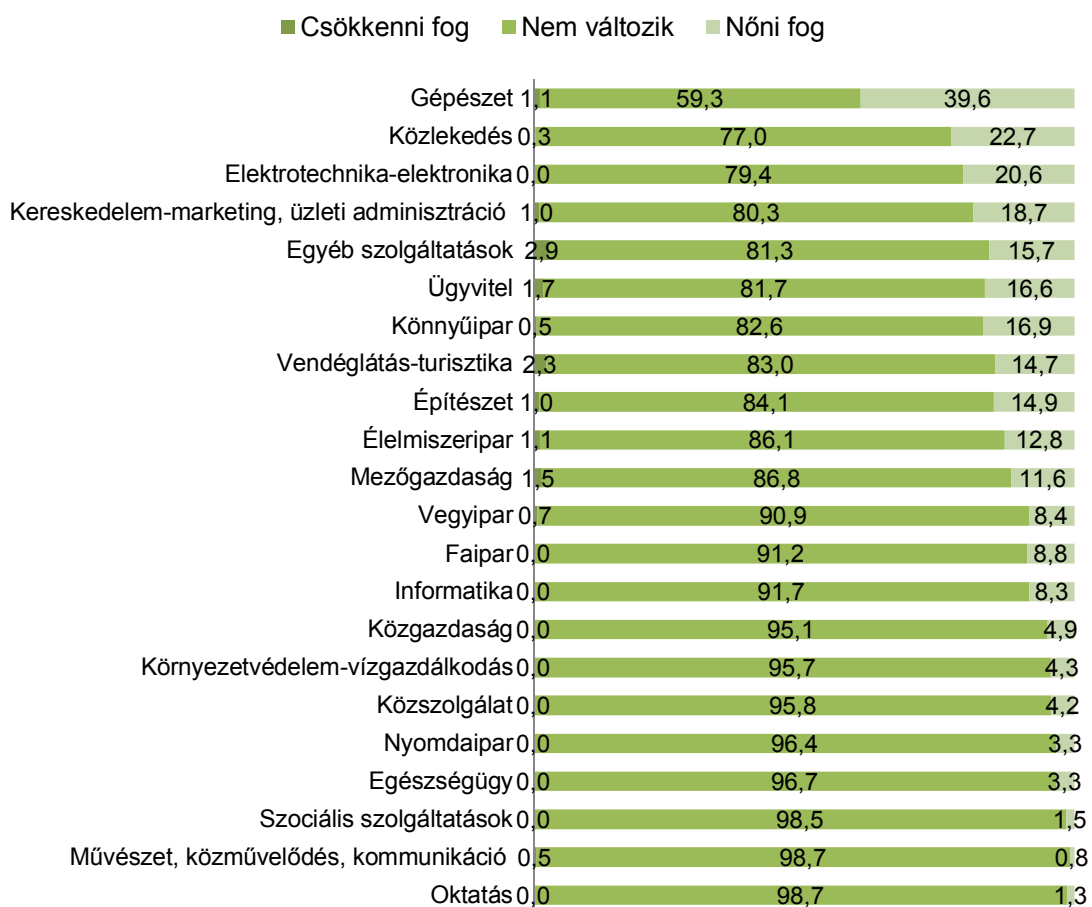
4 fő ágazat			Régió						Összesen	
			Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország		Nyugat-Dunántúl
Mezőgazdaság	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	34,4%	20,9%	45,2%	9,8%	16,1%	41,9%	16,5%	27,4%
		nem változik	57,8%	70,6%	44,0%	90,2%	78,0%	58,1%	83,5%	66,6%
		csökkenni fog	7,8%	8,6%	10,7%	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%	6,0%
		Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Feldolgozóipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	65,6%	62,9%	52,8%	58,8%	54,9%	56,2%	55,2%	56,9%
		nem változik	30,7%	35,0%	47,2%	41,2%	44,5%	43,8%	44,8%	42,5%
		csökkenni fog	3,8%	2,1%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	0,6%
		Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Építőipar	A szakmunkás létszámváltozás várható képest?	nőni fog	56,1%	64,8%	39,0%	75,0%	42,5%	59,8%	18,9%	53,3%
		nem változik	39,9%	25,7%	61,0%	25,0%	57,5%	40,2%	81,1%	45,3%
		csökkenni fog	4,1%	9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%
		Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Szolgáltatás	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	41,0%	58,8%	38,7%	47,8%	44,6%	34,4%	29,1%	37,5%
		nem változik	57,8%	41,2%	61,3%	47,2%	55,4%	63,7%	69,8%	61,0%
		csökkenni fog	1,2%	0,0%	0,0%	5,1%	0,0%	2,0%	1,2%	1,5%
		Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Az 2016-os adatfelvétel alkalmával először, a vállalatvezetőket annak kapcsán is kérdeztük, hogy az egyes szakmacsoportokon belül milyen irányú létszámváltozásra számítanak a három éven túli, de négy éven belüli időszakban. Az eredmények alapján a válaszoló vállalatok legnagyobb arányban a gépészet, a közlekedés és az elektrotechnika-elektronika területén valószínűsítik a szakmunkások létszámának növelését, míg bizonyos szakmacsoportok esetében nem számolnak jelentős létszámváltozással. Emellett a válaszadók nagy része egyik szakmacsoport esetében sem jelezte, hogy a szakmunkások létszámának csökkentésével tervezne három éven túl, de négy éven belül (lásd 4.2.2.3. ábra).

4.2.2.3. ábra: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, szakmacsoportok szerint, százalék ($123 < N_{2016} < 254$)

A várható létszámváltozás iránya létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, szakmacsoportok szerint, százalék

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

4.3. Az összes várható létszámváltozás

Az alábbiakban a szakképzettekre vonatkozó összes várható létszámváltozás becsült mértékét vizsgáljuk, azaz azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál hány fővel fog várhatóan változni a szakképzett munkaerő létszáma a közeljövőben a vállalat székhelyén (telephelyén). Az előrejelzés egyrészt a következő 12 hónapra, másrészt 3 éven túl, de 4 éven belüli időszakra vonatkozik. Számításainkhoz a versenyszféra súlyozott és teljeskörűsített adatait használtunk.

Az összes várható létszámváltozás mértékére vonatkozó becsléseket óvatosan szabad csak értelmezni, elsősorban a külső gazdasági hatások miatt. Erre egy példa a 2008-ban kirobbant gazdasági válság. A magyar gazdaságot ekkor ért megrázkódtatás nagyfokú bizonytalanságot eredményezett a vállalati várakozásokban: nemcsak a válság lehetséges mélységét becsülték alá a cégek, hanem a válságot követő kilábalás hosszát sem tudták pontosan megbecsülni. Ebből kifolyólag a vállalkozások várakozásait több negatív és pozitív hatás érte egyszerre, melyekhez hasonlókról nem rendelkezünk korábbi megfigyelésekkel, ezért a hatásmechanizmusok pontos megértése nem volt lehetséges. Továbbá a konkrét számszerű előrejelzéseket nem szabad egy az egyben értelmezni: csupán a mintán belüli cégcsoportok közötti különbségek értelmezhetőek, és annak megfigyelésére szolgálnak, hogy lássuk, melyik szektorban, cégcsoportban látják a cégek nagyobb mértékben növelni vagy éppen csökkenteni foglalkoztatottaik számát. Ez az indikátor így kiegészíti azt, hogy az egyes cégcsoportokon belül mekkora arányú az egyáltalán létszámnövekedést tervező cégek aránya. Ennek oka többek között, hogy a vállalatok csak jelentős pontatlansággal tudnak létszámfelvételt előre jelezni.

A mintába került vállalatok átlagos adataiból az derül ki, hogy a súlyozott és teljeskörűsített mintában a teljes alkalmazotti létszám 1 819 132 fő és ebből a mezőgazdaságban dolgozik körülbelül 56 408 fő, a feldolgozóiparban 621 098 fő, az építőiparban 43 795 fő, a szolgáltató cégeknél pedig 1 097 830 fő (lásd a 4.3.1. táblázatot).

4.3.1. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, ágazatok szerint, fő

Ágazatok	Alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma, 2015. december 31.	Szakmunkás végzettséggel rendelkező szakképzett munkavállalók létszáma, 2015. december 31.
Mezőgazdaság	56 408	26 100
Feldolgozóipar	621 098	265 164
Építőipar	43 795	20 780
Szolgáltatás	1 097 831	523 790
Összesen	1 819 132	835 834

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

A mintában szereplő összes alkalmazottból 587 fő dolgozik a legfeljebb 9 fős mikrovállalkozásoknál, 3 183 fő a 10-19 fős kisvállalkozásoknál, 108 426 fő a 20-49 fős, közepes méretű vállalatoknál, 518 011 fő az 50-249 fős cégeknél és 1 188 925 fő a legalább 250 főt foglalkoztató nagyvállalatoknál (lásd a 4.3.2. táblázatot).

4.3.2. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, létszám-kategóriák szerint, fő

Létszám-kategóriák	Alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma, 2015. december 31.	Szakmunkás végzettséggel rendelkező szakképzett munkavállalók létszáma, 2015. december 31.
x-9 fő	587	254
10-19 fő	3 183	2 068
20-49 fő	108 426	60 722
50-249 fő	518 011	252 709
250-x fő	1 188 925	520 081
Összesen	1 819 132	835 834

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

4.3.1. A várható létszámváltozás mértéke 12 hónapon belül

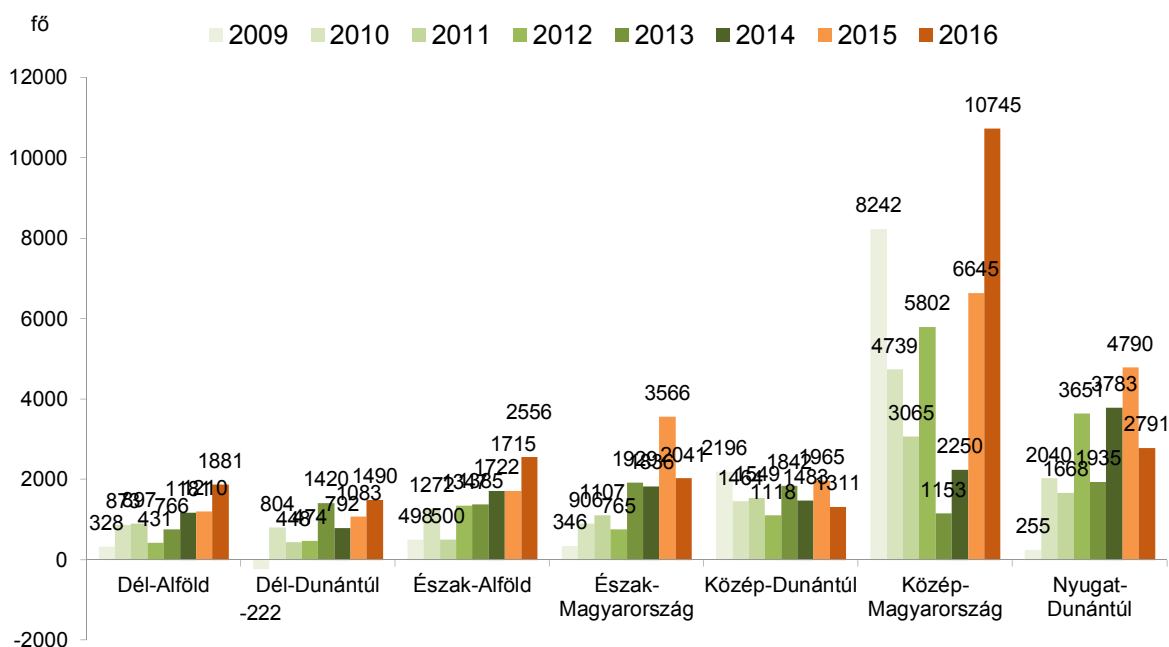
Megyei bontásban Budapesten illetve Pest megyében számíthatunk a legnagyobb növekedésre, az előbbi esetében 7 767, az utóbbi esetében pedig 2 977 fővel. Egyedül Veszprém megyében lehet létszámcsökkenésre számítani, amelynek mértéke 496 fő. Az

adatok alapján a szakképzett munkaerő létszámának legkisebb mértékű növekedése Nógrád Tolna megyében várható (252, illetve 273 fő).

A régiók közül idén messze Közép-Magyarországon volt a legnagyobb a becsült létszámnövekedés (10 744 fő), míg a Közép-Dunántúlon várható a legkevesebb növekedés, 1 310 fő. (lásd a 4.3.1.1. ábrát).

4.3.1.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, régiók szerint, fő ($N_{2009}=5956$, $N_{2010}=5770$, $N_{2011}=6043$, $N_{2012}=6735$, $N_{2013}=16026$, $N_{2014}=3309$, $N_{2015}=3762$, $N_{2016}=4223$)

Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, régiók szerint, fő

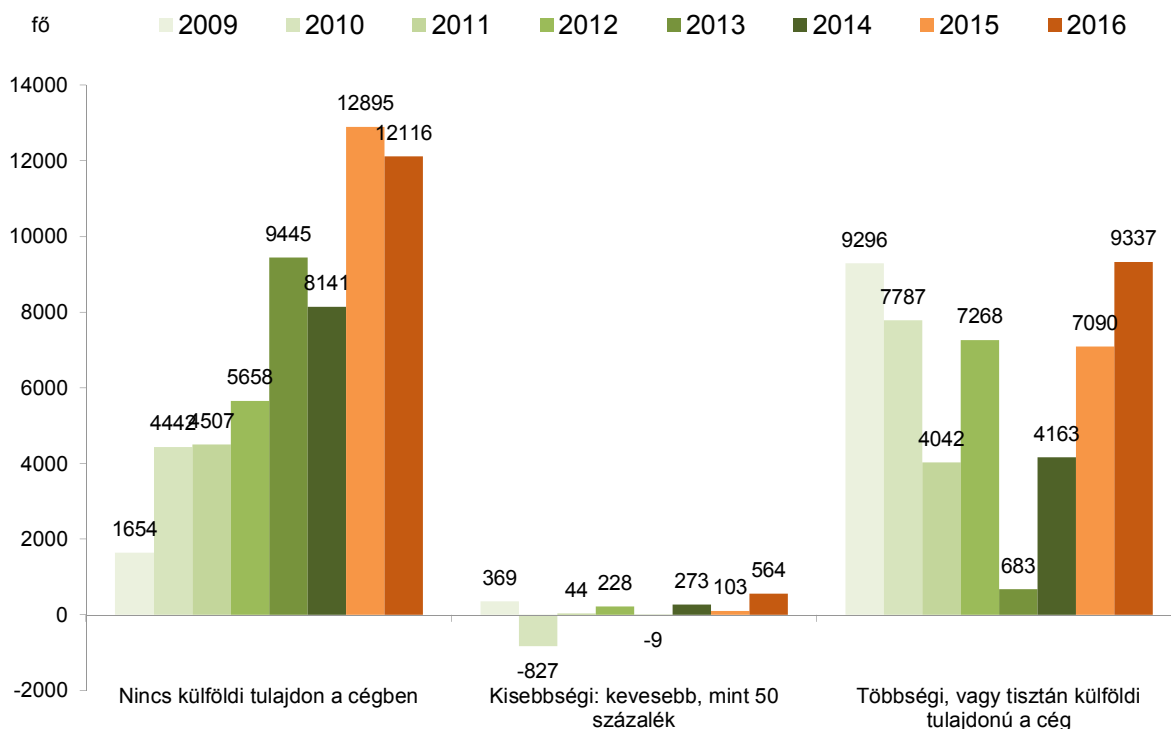

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

Külföldi tulajdonhányad szerint a tisztán hazai tulajdonú cégek fogják várhatóan a legnagyobb keresletet támasztani a szakképzett munkaerő iránt a következő 12 hónapban (12 116 fő) (lásd a 4.3.1.2. ábrát). A legkisebb kereslet pedig az olyan vegyes tulajdoni háttérű vállalkozások felől várható, amelyek döntően hazai kézben vannak, összhangban az elmúlt évek tapasztalataival.

4.3.1.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, fő ($N_{2009}=5956$, $N_{2010}=4680$, $N_{2011}=4580$, $N_{2012}=5048$, $N_{2013}=15579$, $N_{2014}=3154$, $N_{2015}=3656$, $N_{2016}=4058$)

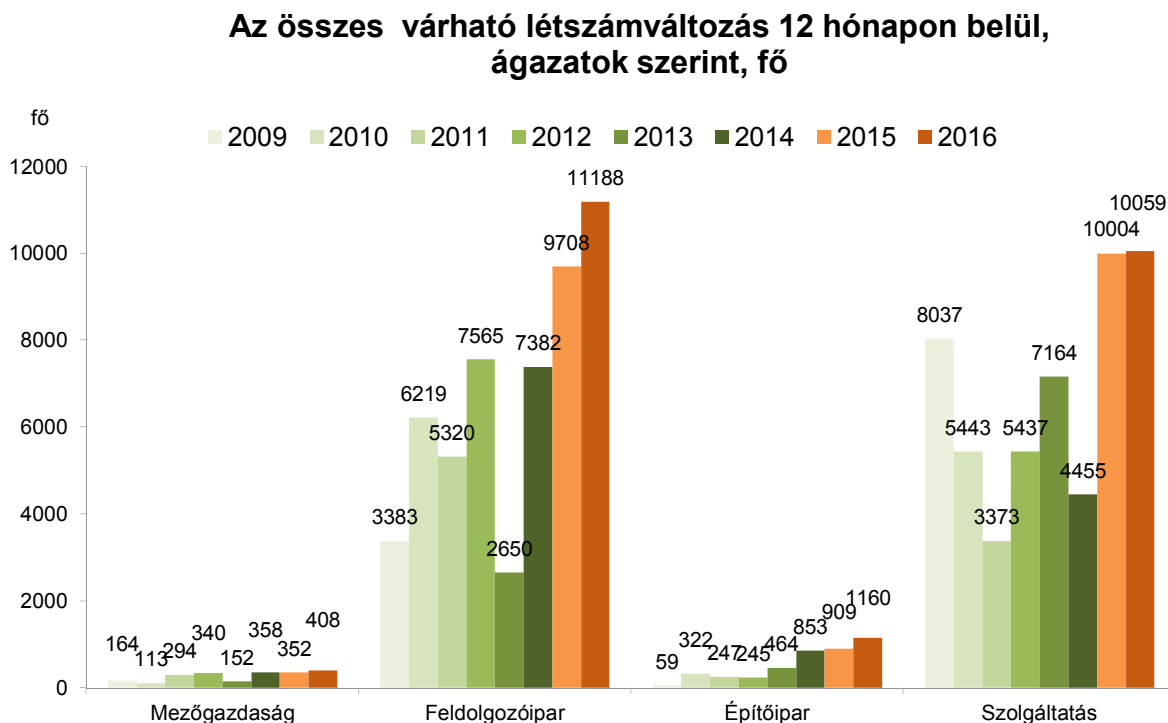
Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, fő

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

A 4.3.1.3. ábrán látható, hogy az ágazatok szerinti megoszlás szerint a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén működő cégek tervezik a legnagyobb mértékű létszám bővítést (11 188 fő, illetve 10 059 fő). A mezőgazdaság és az építőipar területén tevékenykedő vállalatokra jellemző a mérsékelt létszám bővítési szándék (408 és 1 160 fő). A korábbi évek eredményeire visszatekintve megállapíthatjuk a mezőgazdaság és az építőipar vállalatai illetve a szolgáltató szektor és a feldolgozóipar cégei közötti különbségek állandóságát.

4.3.1.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, ágazatok szerint, fő
 ($N_{2009}=5956$, $N_{2010}=5770$, $N_{2011}=6045$, $N_{2012}=6735$, $N_{2013}=16026$, $N_{2014}=3304$, $N_{2015}=3770$,
 $N_{2016}=4222$)

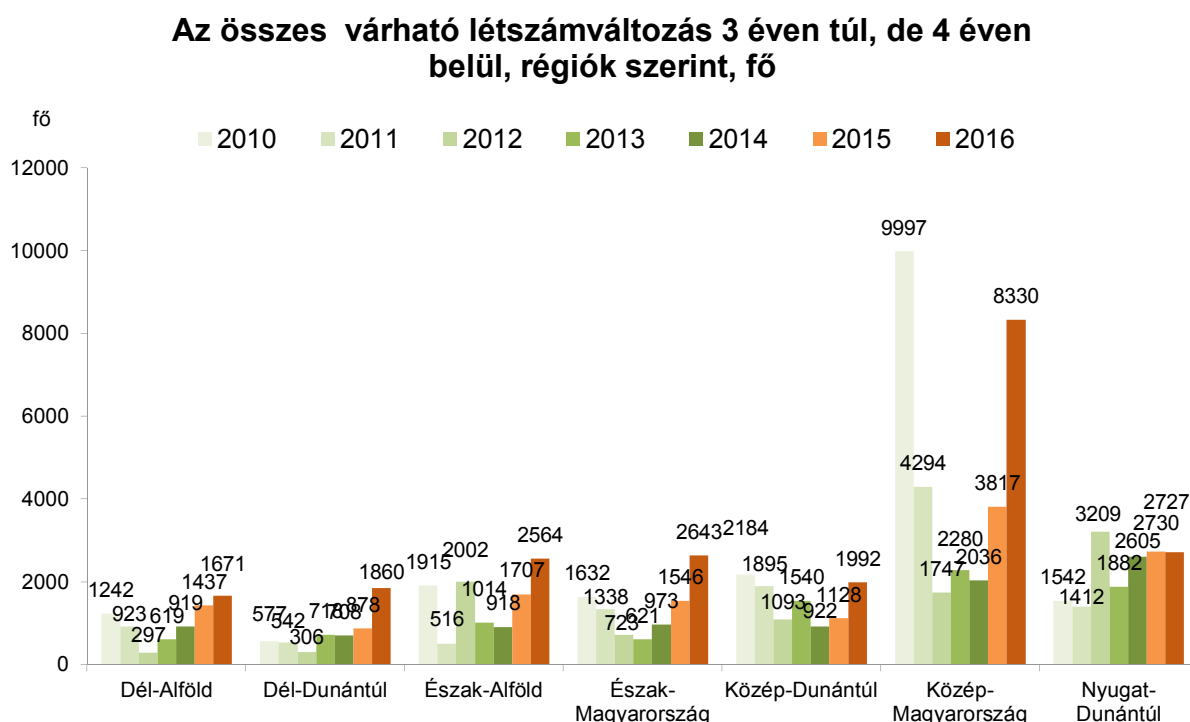
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011,
 KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014,
 KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

4.3.2. A várható létszámváltozás mértéke 3 éven túl, de 4 éven belül

Megyei bontásban 4 éves távlatban Budapest, Heves és Pest megyék esetében várható a leginkább, hogy növekedni fog a szakképzett munkaerő iránti kereslet a kérdőíves felmérés eredményei alapján: a prognosztizált létszámnövekedés 6 822, 1 817, illetve 1 507 fő. A legkisebb növekedést a Tolna megyei vállalatok jelezték előre, 259 főt.

A 4.3.2.1. ábrán látható, hogy a régiók közül várhatóan ismét Közép-Magyarországon fog leginkább megnövekedni a szakképzett munkaerő iránti kereslet 3 éven túl, de 4 éven belül, (8 330 fő), legkevésbé pedig a Dél-Alföldön (1 671 fő).

4.3.2.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, régió szerint, fő ($N_{2010}=5770$, $N_{2011}=6040$, $N_{2012}=6735$, $N_{2013}=15917$, $N_{2014}=1713$, $N_{2015}=1783$, $N_{2016}=2314$)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

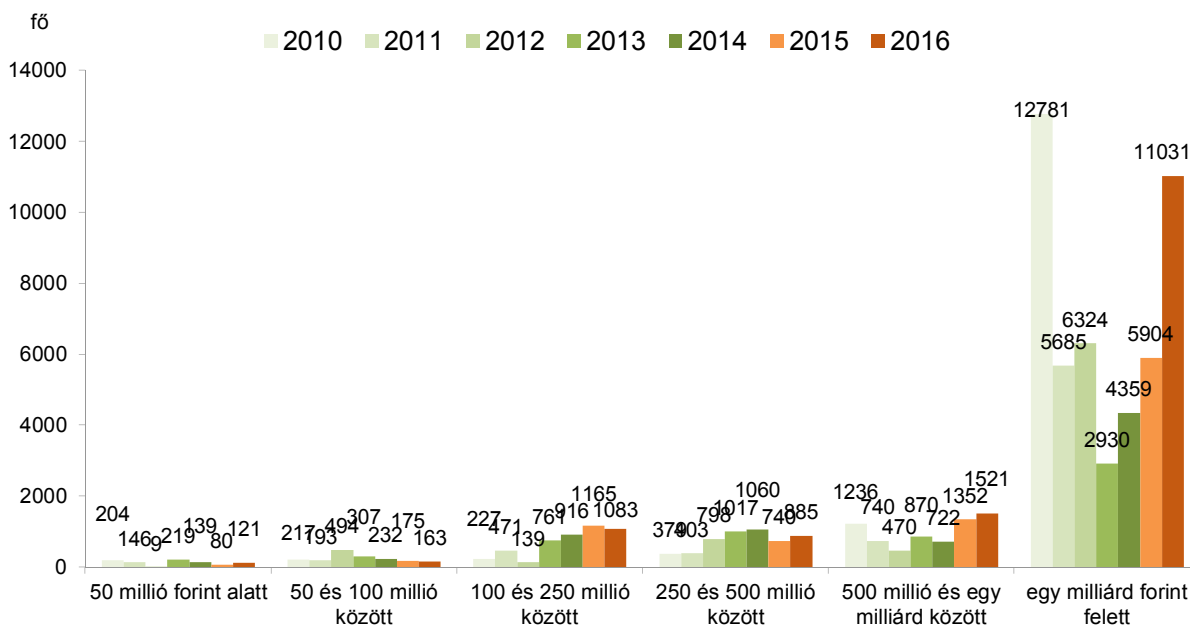
Külföldi tulajdoni hányad szerint a tisztán hazai tulajdonú cégek jelezték a következő 3 éven túlra, de 4 éven belülre vonatkozóan a legnagyobb várható létszámnövekedést (11 859 fő). A többségében vagy tisztán külföldi tulajdonban lévő cégek 8 352 fős

létszámnövekedést jeleztek előre, a kisebbségi külföldi tulajdonú vállalatoknál ez az érték azonban csak 500 fő.

Az éves nettó árbevétel szerinti bontásból az derül ki, hogy a korábbi éveknél is jobban kiugrik az 1 milliárd forint feletti éves árbevétellel rendelkező vállalatok tervezett létszámbővítésének mértéke. Míg ez utóbbiak összesen 11 031 fős létszámnövelést jeleztek, a második legnagyobb értékkel rendelkező, 500 millió és egy milliárd forint közötti kategóriába tartozó vállalatoknál ez az adat csupán 1 521 fő. Az évi 100 és 250 millió forint közötti bevételt elérő gazdálkodók esetében pedig a szakképzettek létszámának 1 083 fős növekedése várható (lásd a 4.3.2.2. ábrát).

4.3.2.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, fő ($N_{2010}=3549$, $N_{2011}=3463$, $N_{2012}=3706$, $N_{2013}=10819$, $N_{2014}=1313$, $N_{2015}=1354$, $N_{2016}=1808$)

Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, az éves nettó árbevétel kategóriái szerint, fő

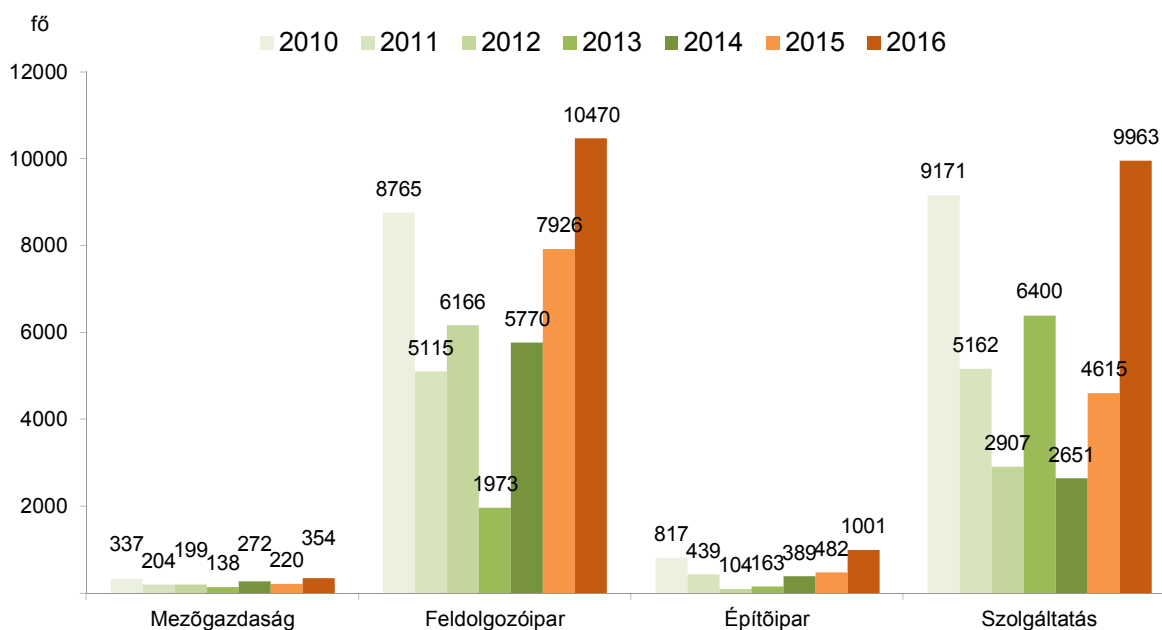
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

Az ágazatok szerinti vizsgálatból az látható, hogy a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén működő cégek tervezik az adatfelvételt követő 4. évben a leginkább megnövelni szakképzett munkaerő iránti keresletüket (10 470 fővel illetve 9 963 fővel). Az építőipari és

a mezőgazdasági cégek tervezik legkisebb arányban növelni a szakképzett munkaerő létszámát a 4 év során, 1 001, illetve 354 fővel (lásd a 4.3.2.3. ábrát).

4.3.2.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, ágazatok szerint, fő ($N_{2010}=5770$, $N_{2011}=6042$; $N_{2012}=6735$, $N_{2013}=15917$; $N_{2014}=1715$; $N_{2015}=1789$, $N_{2016}=2311$)

Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, ágazatok szerint, fő

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

5. A kínálat és a kereslet becslése – összefoglaló adatok

5.1. A várható kínálat és kereslet kvantitatív jellemzői

A részletesebb elemzések előtt érdemes az előrejelzéseket átfogóan áttekinteni, és a szakképzés kibocsátásának várható szakmaszintű munkaerő-piaci illeszkedését megyei és országos szinten is elemezni.

A 5.1.1. táblázat tartalmazza az országos, szakmánkénti szakiskolai kibocsátásra vonatkozó előrejelzéseket a megfelelő munkaerő-piaci keresleti adatokkal egyetemben. Ezek alapján a kínálat és kereslet eltéréseit is bemutatja a táblázat valamint figyelembe veszi az adott szakmában az effektív (ténylegesen jelentkező) munkaerő-piaci kínálatot is; tehát azon végzett diákok részarányát, akik ugyan az adott szakmában végeznek várhatóan, de feltehetően sosem fogják a szakmájukat használni a munkaerő-piacon.

Természetesen itt olyan illusztratív adatokról van szó, amelyek az első lépést jelentik csak a lokális munkaerőpiacokon érvényes keresleti és kínálati helyzet elemzéséhez. Elsősorban azért, mert itt – ahogy a bevezetőben is említettük – mind a keresleti, mind a kínálati oldalon becsült adatok állnak rendelkezésünkre, nem pedig olyan adatok, amelyek azt mutatnák, hogy egy adott szakmában ténylegesen hányan lépnek ki a jövőben a lokális munkaerőpiacra és ténylegesen hány főt is fognak foglalkoztatni ebben a szakmában ugyanott.

Másodsorban az alábbiakban először országosan aggregált adatokat közlünk, amelyek éppen az amúgy ténylegesen működő lokális munkaerőpiacok kínálati és keresleti viszonyait és különbségeit takarják el.

Harmadsorban azért, mert a keresleti oldalon nem áll módunkban az egyik legfontosabb paraméter, a kínált bérek figyelembe vétele.

Mégis pusztán illusztratív jelleggel érdemes az alábbi aggregált adatokat (szakmánkénti adatokat országos aggregáltsággal és megyei adatokat a különböző szakmák összevonásával) áttekinteni, mert néhány később tapasztalt eredmény értékelésében segíthet az aggregált adatok ismerete.

5.1.1. táblázat: Becsült kínálat és kereslet képzettségek szerint, fő – országosan

Képzések nevei – OKJ kód	kínálat			kereslet		eltérés
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Gyógyászati segédeszköz-forgalmazó - 5272601	0	0	0	24031	-24031	-24031
Virágbolti eladó - 3121501	0	0	0	24031	-24031	-24031
Virágkötő és virágkereskedő - 3421504	245	218		24100	-23881	
Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó - 3134101	191	170	113	24031	-23861	-23918
Eladó - 3434101	3616	3221	2139	24031	-20810	-21892
Erdészeti gépésztechnikus - 5452102	0	0	0	7056	-7056	-7056
Mezőgazdasági gépésztechnikus - 5452105	206	183		7056	-6872	
Autóelektronikai műszerész - 5452501	425	379	274	7073	-6694	-6799
Diétás szakács - 3581103	58	52	42	6147	-6095	-6105
Kerékpárszerelő - 3152501	21	19	14	5242	-5223	-5228
Vízi sportmotor-szerelő - 3552501	26	23	17	5242	-5218	-5225
Gépjármű mechatronikus - 3452502	38	34	25	5242	-5208	-5217
Motorkerékpár-szerelő - 3452507	137	122	88	5242	-5120	-5153
Vendéglátásszervező-vendéglős - 5481101	1599	1424	1171	6164	-4740	-4994
Autószerelő - 5452502	1081	963	697	5572	-4609	-4875
Automatikai technikus - 5452301	192	171	130	4648	-4477	-4519
CNC gépkezelő - 3552101	486	433	335	4878	-4445	-4543
Csecsemő és gyermekápoló - 5572302	0	0	0	3824	-3824	-3824
Diabetológiai szakápoló és edukátor - 5572303	0	0	0	3824	-3824	-3824
Felnőtt intenzív szakápoló - 5572305	0	0	0	3824	-3824	-3824
Foglalkozás-egészségügyi szakápoló - 5572306	0	0	0	3824	-3824	-3824
Geriatríai és krónikus beteg szakápoló - 5572307	0	0	0	3824	-3824	-3824
Gyermek intenzív szakápoló - 5572308	0	0	0	3824	-3824	-3824
Hospice szakápoló - 5572309	0	0	0	3824	-3824	-3824
Légzőszervi szakápoló - 5572310	0	0	0	3824	-3824	-3824

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmáenkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmáenkénti eltérése (becslés)
Nefrológiai szakápoló - 5572312	0	0	0	3824	-3824	-3824
Onkológiai szakápoló - 5572313	0	0	0	3824	-3824	-3824
Sürgősségi szakápoló - 5572315	0	0	0	3824	-3824	-3824
Mentőápoló - 5572311	22	20		3824	-3805	
Ápoló - 5572301	65	58		3824	-3766	
Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló - 5272302	375	334		3824	-3490	
Repülőgépsárkány-szerelő - 5452506	21	19	14	3494	-3475	-3480
Gépi forgácsoló - 3452103	1619	1442	1116	4878	-3436	-3762
Gyakorló mentőápoló - 5272303	518	461		3824	-3363	
Járműkarosszéria készítő, szerelő - 3452505	26	23	17	3287	-3264	-3270
Gyártósori gépbeállító - 3452105	29	26	20	3287	-3261	-3267
Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő - 3152103	7	6	5	2999	-2993	-2994
Bevontelektródás kézi ívhegesztő - 3152101	98	87	68	2999	-2912	-2931
Erősáramú elektrotechnikus - 5452201	309	275	209	3131	-2856	-2922
Épület- és szerkezetlakatos - 3458203	773	689	533	3465	-2777	-2932
Karosszerialakatos - 3452506	712	634	459	3287	-2653	-2828
Ipari gépész - 3452104	717	639	494	3287	-2649	-2793
Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás) - 5434301	179	159		2727	-2568	
Elektronikai technikus - 5452302	770	686	520	3131	-2445	-2611
Gyakorló ápoló - 5272301	1961	1747		3824	-2078	
Államháztartási ügyintéző - 5434404	98	87		2140	-2053	
Szakács - 3481104	4687	4175	3432	6147	-1972	-2715
Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító - 3454203	9	8		1925	-1917	
Bolti hentes - 3154101	0	0	0	1725	-1725	-1725
Húskészítmény gyártó - 3154105	0	0	0	1725	-1725	-1725
Speciális állatfeldolgozó - 3554101	0	0	0	1725	-1725	-1725

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Vágóhídi munkás - 2154103	0	0	0	1725	-1725	-1725
Csontozó munkás - 2154101	4	4	3	1725	-1721	-1722
Avionikus - 5452503	11	10	7	1550	-1540	-1543
Elektromechanikai műszerész - 3452201	0	0	0	1501	-1501	-1501
Közlekedésautomatikai műszerész - 5452303	17	15	11	1501	-1486	-1490
Vasúti villamos jármű szerelője - 5452507	24	21	15	1501	-1479	-1485
Elektromos gép- és készülékszerelő - 3452202	34	30	23	1501	-1470	-1478
Mechatronikus-karbantartó - 3452301	41	37	28	1501	-1464	-1473
Elektronikai gyártósori műszerész - 3152201	45	40	30	1501	-1461	-1470
Férfiszabó - 3454204	42	37		1419	-1382	
Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő - 3458205	128	114	88	1480	-1366	-1392
Szerszámkészítő - 3452110	240	214	165	1567	-1353	-1401
Elektronikai műszerész - 3452203	236	210	159	1552	-1342	-1393
Húsipari termékgyártó - 3454103	440	392	344	1725	-1333	-1381
Vállalkozási és bérügyintéző - 5434402	924	823		2118	-1295	
Lakástextil-készítő - 2154201	159	142		1419	-1278	
Mezőgazdasági gépjavító - 3552102	127	113		1246	-1133	
Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző - 5434403	597	532		1633	-1102	
Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő - 3558203	39	35	27	1033	-998	-1006
Műanyagfeldolgozó - 3452109	19	17		888	-871	
Korrektor - 5521303	26	23		797	-774	
Vasúti személyszállítási ügyintéző - 5484107	19	17	12	661	-644	-648
Pincér - 3481103	3109	2769	2276	3383	-614	-1107
Hulladékfeldolgozógép-kezelő - 3185101	0	0	0	596	-596	-596
Csatornamű-kezelő - 3185301	0	0	0	589	-589	-589
Víz- és csatornaműkezelő - 3485301	17	15		589	-574	
Női szabó - 3454206	955	851		1419	-569	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Faipari gépkezelő - 2154302	22	20	13	578	-559	-565
Hegesztő - 3452106	2743	2443	1891	2999	-556	-1108
Vízműkezelő - 3185304				552	-552	-552
Famegmunkáló - 3154301	48	43	28	578	-535	-550
Műbútorasztalos - 3554301	16	14	9	537	-523	-528
Raktáros - 3134104	22	20	13	541	-521	-527
Légi közlekedésüzemvitellátó - 5484103	16	14	10	520	-506	-509
Kiadványszerkesztő - 5421302	331	295		797	-502	
Járműipari fémalkatrészgyártó - 3452107	43	38	30	525	-487	-496
Közúti közlekedésüzemvitellátó - 5484102	37	33	24	520	-487	-496
Mézeskalács-készítő - 2121502	13	12	10	489	-477	-479
Szoftverfejlesztő - 5421305	427	380		848	-468	
IT mentor - 5448201	46	41		492	-451	
Segédlevéltáros és ügykezelő - 5232202	0	0	0	441	-441	-441
Csőhálózatszerelő - 3158201	24	21	17	448	-426	-431
Élelmiszeripari gépésztechnikus - 5452101	16	14	12	433	-419	-420
Víz-, csatorna- és közműrendszerszerelő - 3458212	36	32	25	448	-416	-423
Gáz- és hőtermelő berendezés-szerelő - 3558201	58	52	40	448	-396	-408
Asztalosipari szerelő - 2154301	231	206	136	578	-372	-442
Kárpitos - 3454205	194	173	114	536	-363	-421
Műszaki informatikus - 5448105	242	216		571	-355	.
Vasútforgalmi szolgálattevő - 5484105	83	74	54	419	-345	-365
Cipőfelsőrész-készítő - 3154202	6	5		338	-333	
Állattenyésztő és állategészségügyi technikus - 5462101	48	43		370	-327	
Állattartó szakmunkás - 3562101	0	0	0	326	-326	-326
Lóápoló és gondozó - 2162101	0	0	0	326	-326	-326

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmankénti eltérése (becslés)
Növényvédelmi szaktechnikus - 5562102	0	0	0	313	-313	-313
Belovagló - 3581301	17	15		326	-311	
Sütőipari és gyorspékségi munkás - 2154102	214	191	167	489	-298	-322
Grafikus - 5421104	572	510		797	-288	
Falusi vendéglátó - 3181101	50	45		330	-285	
Erdészeti szakmunkás - 3462301	182	162		443	-281	
Vegyipari technikus - 5452402	317	282		549	-267	
Cipőkészítő - 3454202	86	77		338	-261	
Bádogos - 3458202	27	24	17	279	-255	-263
Rekonstrukciós és műemléki festő, mázoló - 3558206	14	12	9	262	-250	-254
Élelmiszeripari szakmunkás - 3454102	83	74	65	316	-242	-251
Sajtkészítő - 3154107	0	0	0	222	-222	-222
Tejtermékgyártó - 3154109	0	0	0	222	-222	-222
Nyomdaipari gépmester - 5421304	49	44		257	-213	
Tetőfedő - 3558207	41	37	25	244	-207	-218
Szállítmányozási ügyintéző - 5484104	352	314	227	520	-206	-293
Nonprofit menedzser - 5434502	61	54		261	-206	
Tisztítás-technológiai szakmunkás - 3285303	23	20		226	-206	
Abronszgyártó - 3454301	0	0	0	202	-202	-202
Gazdasági informatikus - 5448102	328	292		485	-193	
Formacikk-gyártó - 3454303	15	13		202	-188	
Építményszaluzat és fémállvány szerelő - 3158202	63	56	39	244	-188	-205
Ipari gumitermék előállító - 3454304	16	14		202	-188	
Kertépítő és -fenntartó - 3162201	0	0	0	187	-187	-187
Repülőgépező - 5452505	25	22	16	207	-184	-191
Vidékfejlesztési szaktechnikus - 5558104	8	7		183	-176	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakinálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmáenkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmáenkénti eltérése (becslés)
Erdőművelő - 2162301	0	0	0	173	-173	-173
Fakitermelő - 3162301	0	0	0	173	-173	-173
Lakott-területi fakitermelő - 3362301	0	0	0	173	-173	-173
Autógyártó - 3452101	27	24	19	188	-164	-169
Fluidumkitermelő technikus - 5454402	21	19	14	176	-157	-162
Nukleáris környezetvédelmi szaktechnikus - 5585003	24	21		176	-155	
Mélyépítő technikus - 5458204	28	25	17	179	-154	-162
Hajózási technikus - 5484101	36	32	23	176	-144	-153
Járműkarosszéria előkészítő, felületbevonó - 3452504	11	10	7	152	-142	-145
Közösségfejlesztő animátor - 5334501	0	0	0	139	-139	-139
Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó - 3154112	11	10	9	149	-139	-140
Segédrestaurátor (a szakmairány megjelölésével) - 5321101	0	0	0	130	-130	-130
Víz- és szennyvízkezelő - 5185301	18	16		141	-125	
Szobafestő - 2158201	155	138	96	262	-124	-166
Motorfűrész-kezelő - 2162302	11	10		134	-124	
Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó - 3481102	249	222		344	-123	
Füzdőüzemi gépész - 3185302	0	0	0	104	-104	-104
Patkolókovács - 3552103	0	0	0	103	-103	-103
Tartósítóiipari szaktechnikus - 5554107	0	0	0	103	-103	-103
Gumiipari technikus - 5454302	0	0	0	103	-103	-103
Fizioterápiás szakasszisztens - 5572505	0	0	0	100	-100	-100
Parképítő és fenntartó technikus - 5458102	103	92		187	-95	
Dísznövénykertész - 3462201	113	101		187	-86	
Könyvkötő és nyomtatványfeldolgozó - 3454306	55	49		130	-81	
Fodrász - 5581501	15	13		94	-81	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Közművelődési szakember I. - 6234501	0	0	0	80	-80	-80
Közművelődési szakember II. - 5234502	0	0	0	80	-80	-80
Könyvesbolti és antikváriumi kereskedő - 5234103	0	0	0	69	-69	-69
Üvegműves - 5421109	10	9		73	-64	
Elektromos halászgép kezelője - 3162401	0	0	0	62	-62	-62
Halász, haltenyésztő - 3462401	0	0	0	62	-62	-62
Horgásztókezelő - 3162402	0	0	0	62	-62	-62
Műanyagfeldolgozó technikus - 5452106	9	8		69	-61	
Optikai üvegcsiszoló - 3472501	16	14		73	-59	
Gyümölcspálinka-gyártó - 3154104	0	0	0	54	-54	-54
Üdítőital-ipari termékgyártó - 3154110	0	0	0	54	-54	-54
Ortopédiai műszerész - 5472602	4	4		49	-46	
Vájár - 3454401	15	13	10	58	-44	-47
Lovász - 3462102	319	284		326	-42	
Gyógyszerkiadó szakasszisztens - 5572002	0	0	0	41	-41	-41
Bor- és pezsgőgyártó szaktechnikus - 5554101	28	25	22	63	-38	-41
Látszerész és fotócikk-kereskedő - 5472501	35	31		69	-38	
Gyógyszeripari laboratóriumi technikus - 5552402	36	32		69	-37	
Hulladékfelvásárló és telepkezelő - 3285101	0	0	0	33	-33	-33
Textilműves - 5421108	22	20		49	-29	
Üdítőital-ipari termékgyártó - 3154110	0	0	0	54	-54	-54
Bőrfeldolgozó-ipari technikus - 5454201	0	0	0	23	-23	-23
Textilipari technikus - 5454203	0	0	0	23	-23	-23
Távközlési technikus - 5452305	32	29	22	51	-23	-30
Aneszteziológiai szakasszisztens - 5572501	0	0	0	21	-21	-21
Audiológiai szakasszisztens és hallásakusztikus - 5572502	0	0	0	21	-21	-21

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmankénti eltérése (becslés)
Kardiológiai és angiológiai szakasszisztens - 5572508	0	0	0	21	-21	-21
Klinikai neurofiziológiai szakasszisztens - 5572513	0	0	0	21	-21	-21
Műtéti szakasszisztens - 5572515	0	0	0	21	-21	-21
Gyógy- és fűszernövénytermesztő - 3562201	10	9		26	-17	
Aranykalászos gazda - 3162102	0	0	0	15	-15	-15
Biogazdálkodó - 3562102	0	0	0	15	-15	-15
Mezőgazdasági munkás - 2162102	0	0	0	15	-15	-15
Gép- és gyorsíró, szövegszerkesztő - 3134601	25	22		32	-10	
Cukor- és édesipari szaktechnikus - 5554102	0	0	0	9	-9	-9
Erjedés- és üdítőitalipari szaktechnikus - 5554103	0	0	0	9	-9	-9
Hús- és baromfiipari szaktechnikus - 5554104	0	0	0	9	-9	-9
Klinikai neurofiziológiai szakasszisztens - 5572513	0	0	0	21	-21	-21
Tejipari szaktechnikus - 5554108	0	0	0	9	-9	-9
Finommechanikai műszerész - 3452102	46	41	32	49	-8	-17
Kerámiaműves - 5421105	53	47		49	-2	
Boncmester - 5272501	0	0	0	0	0	0
Citológiai szakasszisztens - 5572503	0	0	0	0	0	0
Egészségügyi gázmester - 5385301	0	0	0	0	0	0
Egészségügyi gyakorlatvezető - 5572001	0	0	0	0	0	0
Gerontológiai gondozó - 5576202	0	0	0	0	0	0
Gyermek- és ifjúsági felügyelő - 3176101	0	0	0	0	0	0
Hangszerkészítő és -javító(hangszercsoport megjelölésével) - 5521501	0	0	0	0	0	0

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Hematológiai és transfuziológiai szakasszisztens - 5572506	0	0	0	0	0	0
Hobbiállat-tenyésztő és -forgalmazó - 5262101	0	0	0	0	0	0
Hulladékválogató és -feldolgozó - 2185102	0	0	0	0	0	0
Immunhisztokémiai, hisztokémiai és molekuláris biológiai szakasszisztens - 5572507	0	0	0	0	0	0
Kémiai laboratóriumi szakasszisztens - 5572509	0	0	0	0	0	0
Kohászati technikus - 5452104	0	0	0	0	0	0
Környezetvédelmi ügyintéző - 5185001	0	0	0	0	0	0
Kutyakozmetikus - 3262101	0	0	0	0	0	0
Mikrobiológiai szakasszisztens - 5572514	0	0	0	0	0	0
Mozgóképterjesztő és -üzemeltető - 5234104	0	0	0	0	0	0
Műtőssegéd-gipszmester - 3272501	0	0	0	0	0	0
Ortopédiai kötszerész és fűzőkészítő - 3272601	0	0	0	0	0	0
Pszichiátriai gondozó - 5576204	0	0	0	0	0	0
Rendezvénytechnikus - 5221302	0	0	0	0	0	0
Sommelier - 3581101	0	0	0	0	0	0
Sportszervező, -menedzser - 5281301	0	0	0	0	0	0
Személyi edző - 5581301	0	0	0	0	0	0
Szenvedélybeteg gondozó - 5576205	0	0	0	0	0	0
Szövegtani asszisztens - 5572516	0	0	0	0	0	0
Települési környezetvédelmi szaktechnikus - 5585004	0	0	0	0	0	0
Vincellér - 3154111	0	0	0	0	0	0
Vízkárelhárító - 3185303	0	0	0	0	0	0
Zöldség- és gyümölcsstermesztő - 3562202	0	0	0	0	0	0
Kozmetikus - 5581502	22	20		19		
Kosárfonó - 2121501	2	2		0	2	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Állatgondozó - 3162101	22	20		15	5	
Laboratóriumi technikus - 5452401	94	84		77	6	
Borász - 3154102	8	7	6	0	7	6
Házi időszakos gyermekgondozó - 3176102	8	7		0	7	
Gyermekotthoni asszisztens - 5476101	9	8		0	8	
Élelmiszeripari laboráns - 3154103	20	18	16	9	9	7
Fegyverműszerész - 5486301	66	59	46	49	10	-4
Vízgazdálkodó szaktechnikus - 5585006	14	12		0	12	
Hulladékgyűjtő és -szállító - 2185101	17	15		0	15	
Ápolási asszisztens - 3272301	18	16		0	16	
Gyakorló hangszerkészítő és -javító(hangszercsoport megjelölésével) - 5221501	18	16		0	16	
Természetvédelmi szaktechnikus - 5585005	18	16		0	16	
Gyógyszerári asszisztens - 5572003	65	58	.	41	17	
Kőfaragó, mőkőves és épületszobrász - 3458207	19	17	12	0	17	12
Kertészeti szaktechnikus - 5562201	28	25		8	17	
Ruhaipari technikus - 5454202	53	47		23	24	
Környezetvédelmi-mérés szaktechnikus - 5585002	30	27		0	27	
Útépítő és -fenntartó technikus - 5458205	36	32	23	3	29	20
Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető - 5448103	137	122		92	30	
Agrár áruforgalmazó szaktechnikus - 5562101	42	37		8	30	
Gyakorló klinikai laboratóriumi asszisztens - 5272503	35	31		0	31	
Bőrtárgy készítő - 3154201	67	60		26	34	
Élelmiszeripari analitikus technikus - 5454101	50	45	39	9	36	30
Bördíszműves - 3454201	71	63		26	37	
Számítógépes adatrögzítő - 3134602	246	219		181	38	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Vasútépítő és -fenntartó technikus - 5458206	48	43	31	3	40	28
Gyakorló képi diagnosztikai, nukleáris medicina és sugárterápiás asszisztens - 5272502	46	41		0	41	
Vírágkötő - 3121502	52	46		0	46	
Ács - 3458201	329	293	204	244	49	-40
Szárazépítő - 3458210	67	60	42	10	50	32
Parkgondozó - 2162202	272	242		187	56	
Szőlész-borász - 3454106	63	56	49	0	56	49
Irodai asszisztens - 5434601	538	479		420	59	
Klinikai fogászati higiénikus - 5572511	74	66		0	66	
Családellátó - 2181401	76	68			68	
Postai üzleti ügyintéző - 5484109	77	69	46	0	69	46
Járműfényező - 3452503	272	242	175	152	90	23
Sütő- és cukrászipari szaktechnikus - 5554106	111	99	87	9	90	78
Vendéglátó-üzletvezető - 3581102	119	106	87	0	106	87
Szórakoztató zenész (a szakmairány megjelölésével) - 5421208	122	109		0	109	
Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő - 3458209	628	559	433	448	112	-15
Vízügyi technikus - 5485301	148	132		16	115	
Élelmiszeripari technikus - 5454102	150	134	117	9	125	109
Gyorséttermi ételkészítő - 3181102	160	143	117	0	143	117
Konyhai kisegítő - 2181101	171	152	125	0	152	125
Hulladékgyűjtő szaktechnikus - 5585001	172	153		0	153	
Mezőgazdasági technikus - 5462102	545	485		328	158	
Gyakorló gyógyszerészeti asszisztens - 5272003	245	218		41	177	
Szociális szakgondozó - 5476203	204	182		0	182	
Egészségügyi asszisztens - 5472001	236	210		21	190	
Környezetvédelmi technikus - 5485001	217	193		0	193	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakközép-iskola és szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakközponti kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Magasépítő technikus - 5458203	418	372	260	179	193	81
Épületgépész technikus - 5458201	357	318	246	111	207	135
Népi kézműves (a szakmairány megjelölésével) - 3421501	246	219		0	219	
Faipari technikus - 5454301	300	267	177	23	244	154
Erdészeti és vadgazdálkodási technikus - 5462301	495	441		173	267	
Kerti munkás - 2162201	301	268		0	268	
Mechatronikai technikus - 5452304	429	382	296	111	271	184
Fogászati asszisztens - 5472002	334	298		0	298	
Kertész - 3462202	340	303		0	303	
Turisztikai szervező, értékesítő - 5481203	843	751	617	399	352	219
Gyakorló fodrász - 5281501	515	459		94	365	
Kereskedő - 5434101	1119	997	662	600	397	62
CAD-CAM informatikus - 5448101	487	434		7	427	
Ügyviteli titkár - 5434602	952	848		420	428	
Számítógép-szerelő, karbantartó - 3452302	486	433		0	433	
Fitness-wellness instruktork - 5481301	507	452		12	440	
Gazda - 3462101	545	485		15	471	
Vendéglátó eladó - 3481105	627	559	459	17	541	442
Mezőgazdasági gépész - 3452108	928	827		269	557	
Gyakorló kozmetikus - 5281502	712	634		19	615	
Festő, mázoló, tapétázó - 3458204	1003	893	623	262	631	360
Sportedző (a sportág megjelölésével) - 5481302	771	687			687	
Pedagógiai- és családsegítő munkatárs - 5414002	772	688			688	
Asztalos - 3454302	1514	1349	893	578	770	315
Kisgyermekgondozó, -nevelő - 5476102	869	774			774	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-as országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmankénti eltérése (becslés)
Gyógy- és sportmasszőr - 5472601	1030	917		100	817	
Kőműves és hidegburkoló - 3458208	1697	1512	1054	688	823	365
Informatikai rendszergazda - 5448104	1592	1418		577	841	
Pék - 3454105	1520	1354	1187	489	865	698
Villanyszerelő - 3452204	1520	1354	1026	202	1152	824
Cukrász - 3481101	2775	2472	2032	1298	1174	734
Gépgyártástechnológiai technikus - 5452103	1483	1321	1022	111	1210	911
Pénzügyi-számviteli ügyintéző - 5434401	3642	3244		1577	1667	
Szociális gondozó és ápoló - 3476201	2655	2365			2365	
Logisztikai ügyintéző - 5434501	2774	2471	1641	33	2438	1608

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT

Megjegyzés: a statisztikai korrekció miatt egyes szakmákban 0 és 1 közé csökkent a kínálat vagy a kereslet, ezek a szakmák továbbra is szerepelnek az adatbázisban, de 0-ra kerekített értékkel.

Tekintettel arra, hogy a vállalatok a FEOR foglalkozásai alapján jelezhetnék előre munkaerő-keresletüket, a képzésenkénti keresleti adatokat a Szakmai- és Vizsgakövetelményekben foglaltaknak megfelelő foglalkozásonkénti adatok összegzésével számítottuk ki. Emellett a KIR-STAT adatbázis a már nem hatályos OKJ-k szerinti képzéseket illetően is tartalmaz adatokat, amelyeket a korábban már idézett rendeletek alapján adtunk hozzá az aktuális képzési jegyzék képzéseihez, amennyiben az lehetséges volt – ezt nem tudtuk minden esetben megtenni, ugyanis nincs minden korábbi képzésnek aktuális megfelelője. Mindezeket figyelembe véve az 5.1.1. táblázat sorait nem adhatjuk össze, hiszen ebben az esetben elképzelhető, hogy egyazon keresleti vagy kínálati adat multiplikálva kerülne be az összesítésbe (hiszen az több képzéshez is hozzárendelésre kerülhetett), ami irreálisan magas keresleti vagy kínálati becslést eredményezne országos szinten. Mindemellett elképzelhető annak lehetősége, hogy bár hivatalosan fennáll a kapcsolat egy bizonyos FEOR és OKJ bejegyzés között, a vállalkozások mégsem az adott képesítéssel rendelkező munkavállalót vennék fel – ennek okán az 5.1.1. táblázatban foglaltak egyfajta szélső becslésként értelmezendők, az adatok alapján tehát az egyes szakmákban becsülhető kereslet és kínálat maximumaira lehet következtetni. A területileg aggregált adatok az 5.2. alfejezetben kerülnek közlésre.

A legmeghatározóbb kínálati hiányt mutató szakmák a gyógyászati segédeszköz-forgalmazó (5272601), a virágbolti eladó (3121501), a virágkötő és virágkereskedő (3421504), az élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó (3134101) és az eladó (3434101). Ez azonban csak a lista eleje, összesen 47 szakma mutat 2000 főnél nagyobb várható kínálati hiányt. A legnagyobb becsült hiánnyal jellemezhető szakmák listája a tavalyi adatfelvétel eredményeihez képest nem változott, az elmúlt két évben a kereskedelmi képesítések hiányát emelhattuk ki. A legnagyobb túlkínálatú szakmákat tekintve megállapítható, hogy a logisztikai ügyintéző (5434501), a szociális gondozó és ápoló (3476201), a szakács (3481104), a pénzügyi-számviteli ügyintéző (5434401), a gépjárműtechnológiai technikus (5452103), valamint a cukrász (3481101) szakképesítések kínálatában mutatkozik meg a legnagyobb többlet.

Ugyanakkor a munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-as országos szakmánkénti eltéréseinek becslése (5.1.1. táblázat utolsó oszlopa) azt szemlélteti, hogy eltérő munkaerő-piaci képet kapunk, ha figyelembe vesszük a frissen végzett szakmunkások saját szakmájukban való elhelyezkedési arányait is. Ez azok arányát mutatja az adott

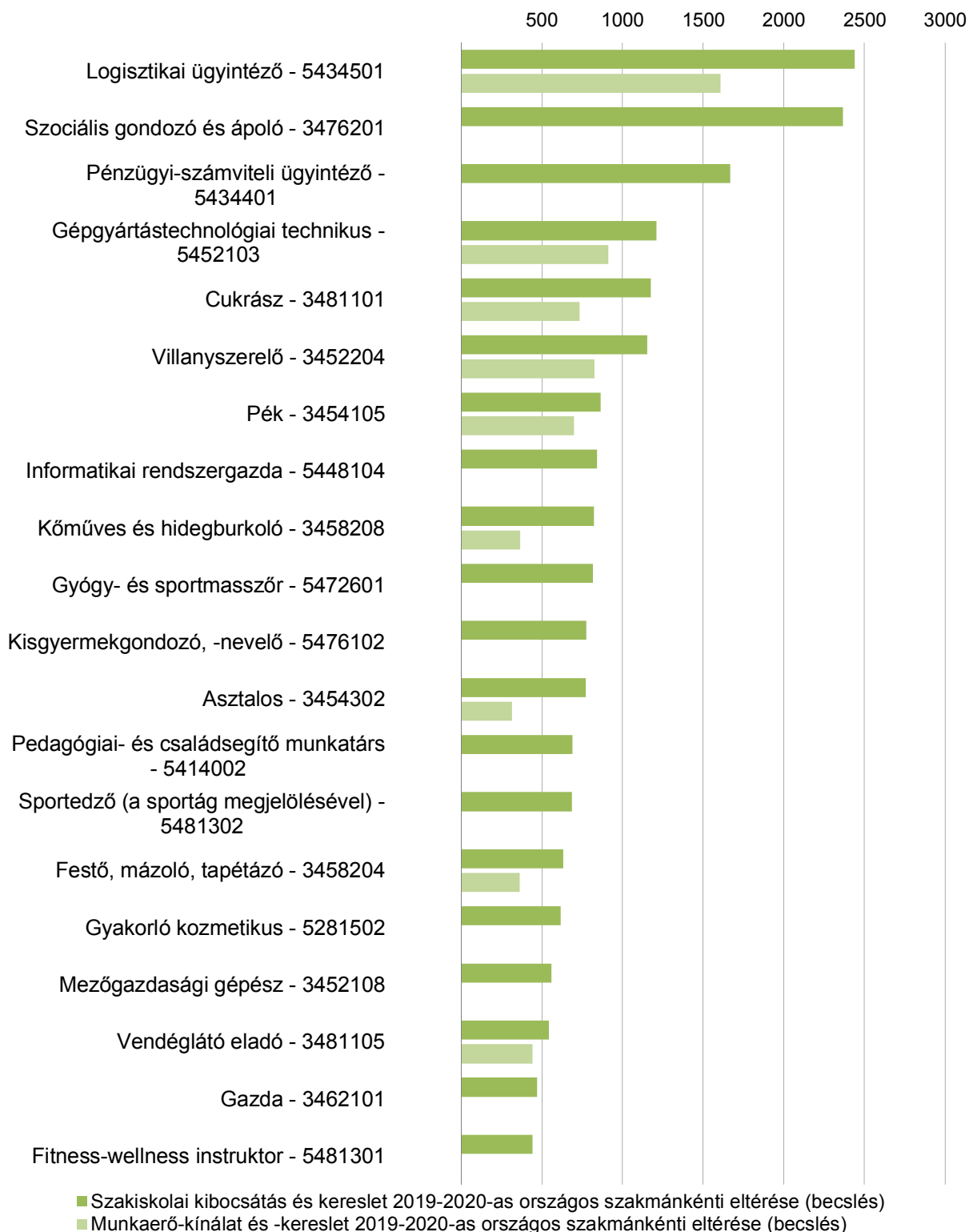

szakiskolában végzett kohorszón belül, akik effektíve megjelennek az adott szakma munkaerő-piacán; tehát például kilépőnek számítanak azok, akik továbbtanulnak vagy inaktívak lesznek vagy nem találnak semmilyen munkát 9 hónappal a végzést követően. Részletesebben erről az arányról lásd Makó (2013).

Ez által világosan bemutatatható, hogy még azon szakmákban is csak a frissen végzett szakmunkások töredéke helyezkedik el, amelyekben jelentős a munkaerő-piaci hiány (5.1.1. és 5.1.2. ábrák). Ezt a jelenséget néhány esetben úgy jellemezhetjük, hogy egyszerre áll fent szakmunkások hiánya és túlkínálata ugyanabban a szakmában. Az e mögött meghúzódó okokat sajnos nem állt módunkban felderíteni, de valószínűsíthető, hogy a végzős szakmunkások tudásának minőségével lehetnek problémák, valamint a lokális munkaerő-piacok közötti alacsony mobilitás okozhatja az anomáliákat. Elképzelhető, hogy az egyéb, magasabb bért kínáló szakmákban helyezkednek el a diákok vagy munkákat vállalnak el.

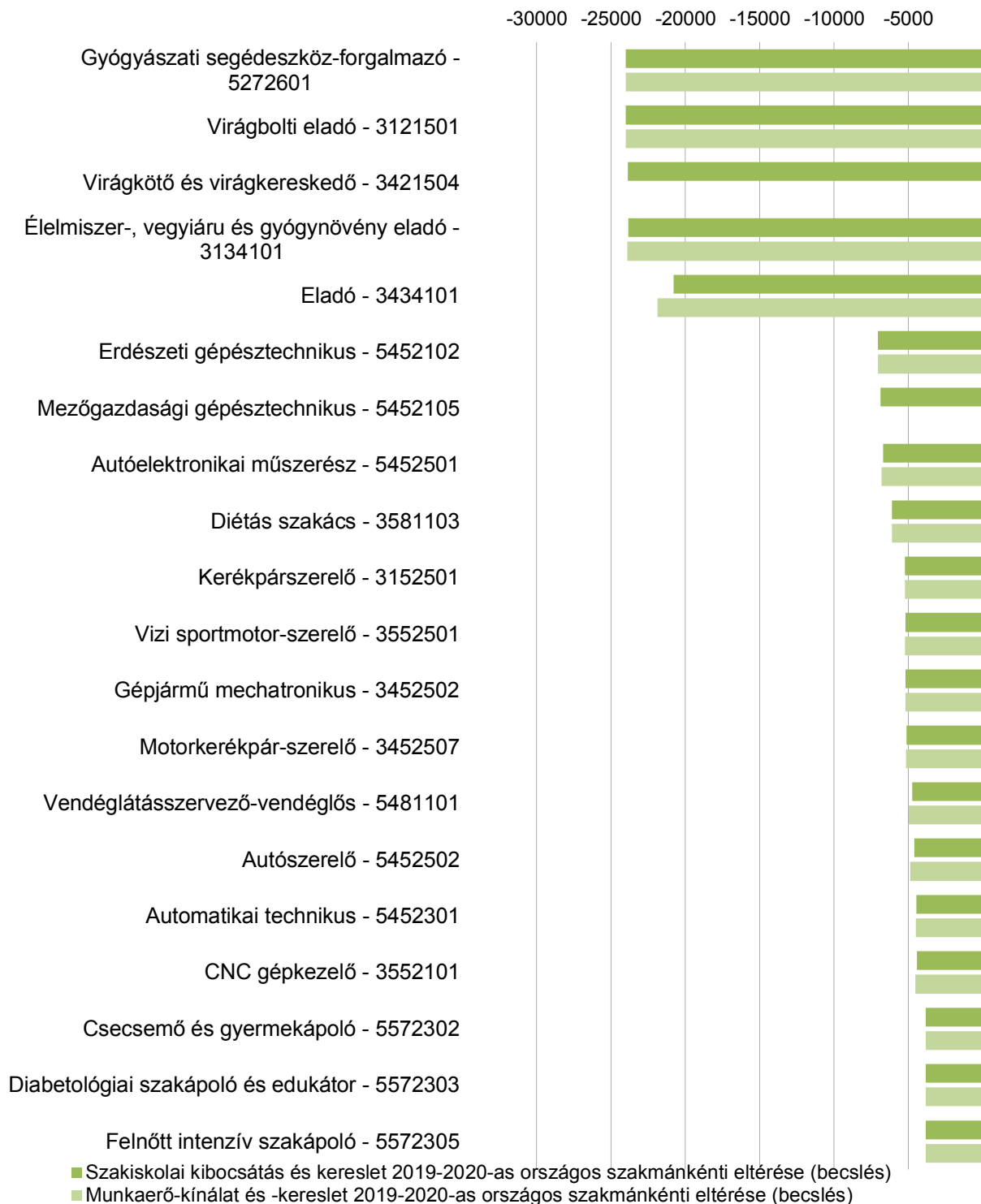
Ugyanakkor belátható, hogy az adott szakma munkaerő piacán való megjelenés nem csupán a diákok szándékaitól és képességeitől függ, hanem az adott szakma lokális munkaerő-piacán megjelenő kereslettől is. Tehát sok végzett szakiskolai diák eleve más szakmában kereshet állást amennyiben világos számára, hogy nincs kereslet az adott szakmában az adott lokális munkaerő-piacon. Belátható, hogy magasabb kereslet esetén a szakmában maradási arány is magasabb lehet, vagyis az effektív kereslet alkalmazkodhat a kínálathoz. Ennek fényében csak óvatosan szabad értelmezni az 5.1.1. és 5.1.2. ábrákat.

5.1.1. ábra: A legnagyobb túlképzéssel jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül

Megjegyzés: A csillaggal jelölt szakmák esetén nem áll rendelkezésre szakmacsoport szintű arányszám, amely jelezné azok arányát a végzősökon belül, akik az effektív munkaerő-kínálat részét képezik.
 Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT, és KERESLET_TANULO_2016

5.1.2. ábra: A legnagyobb hiánnyal jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül.

Megjegyzés: A csillaggal jelölt szakmák esetén nem áll rendelkezésre szakmacsoport szintű arányszám, amely jelezné azok arányát a végzősökön belül, akik az effektív munkaerő-kínálat részét képezik.

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT, és KERESLET_TANULO_2016

Mivel sem a teljes várható munkaerő-piaci keresletet sem a teljes várható szakiskolai kibocsátást nem tudtuk feltérképezni, ezért ki kellett zárunk a fentebbi elemzésből azon szakmákat, amelyekben csak keresleti vagy csak kínálati becslésünk volt. Azért tettünk így, mert nem tudhatjuk, hogy adathiány vagy ténylegesen hiányzó kereslet, illetve kínálat áll az eredmények mögött. A teljesség kedvéért felsoroljuk azokat a szakmákat, melyekben csak keresleti vagy csak kínálati előrejelzést tudtunk meghatározni (lásd az 5.1.2. és 5.1.3. táblázatokat). Meg kell jegyeznünk, hogy a KIR-STAT adatbázis csak nappali tagozatos képzésben és az iskolai rendszerű felnőttoktatás keretében oktatott szakmákra vonatkozó adatokat tartalmazza, így az e körön kívül eső szakképesítések esetében az adathiány tényében biztosak lehetünk.

5.1.2. táblázat: Azon szakmákban várható kínálat, melyekben csak kínálati előrejelzést tudunk meghatározni

Képzések nevei - OKJ kód	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)
Alapfokú katonai vezető-helyettes - 3186301	0	0	0
Aranyműves - 5521101	10	9	
Artista - 5421201	58	52	
Bábkészítő - 3121201	0	0	0
Baleseti helyszínelő - 5586101	0	0	0
Bányaipari technikus - 5454401	0	0	0
Bronzműves és szoboröntő - 5521102	0	0	0
Büntetés-végrehajtási egészségügyi főfelügyelő - 5386101	0	0	0
Büntetés-végrehajtási felügyelő - 5286102	0	0	0
Büntetés-végrehajtási főfelügyelő - 5386102	0	0	0
Büntetés-végrehajtási gazdálkodási főfelügyelő - 5386103	0	0	0
Büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő - 5386104	0	0	0
Büntetés-végrehajtási ór - 3186101	0	0	0
Büntetés-végrehajtási segédfelügyelő - 3186102	0	0	0
Bűnügyi technikus - 5586102	0	0	0
Csapatszolgálati járőrtárs - 5186101	0	0	0
Dekoratór - 5421101	209	186	
Digitálistérkép- kezelő - 5158101	0	0	0
Díszítő festő - 5521103	7	6	
Díszlettervező - 5521104	12	11	
Díszműkovács - 3421101	0	0	0
Divat- és stílustervező - 5421102	141	126	
Édesipari termékgyártó - 3454101	163	145	127
Egyházzeneész (a szakmairány megjelölésével) - 5421202	16	14	
Felvonó karbantartó-szerelő - 3152102	0	0	0
Felvonószerelő - 3252101	0	0	0
Festő - 5421103	36	32	
Filmhangtervező - 5321301	0	0	0
Foglalkozás-szervező - 5576201	0	0	0
Fogtechnikus - 5572401	0	0	0
Fogtechnikus gyakornok - 5472401	291	259	
Fotográfus és fotótermék-kereskedő - 5481001	294	262	
Fő határrendész - 5586103	0	0	0
Földmérő, földügyi és térinformatikai technikus - 5458101	96	86	
Földügyi térinformatikai szaktechnikus - 5558101	0	0	0
Fővilágosító - 5321302	0	0	0

Az 5.1.2. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)
Füilleszték készítő - 5572402	0	0	0
Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével) - 5421203	173	154	
Gyártásvezető - 5321303	0	0	0
Gyógypedagógiai segítő munkatárs - 5414001	353	314	
Habilitációs kutya kiképzője - 5281001	0	0	0
Hanglemez-bemutató - 5234501	0	0	0
Hangmester - 5421301	167	149	
Hangosító - 5152101	0	0	0
Hangosítórendszer tervező technikus - 5321304	0	0	0
Hangtárvezető - 5521301	0	0	0
Homlokzatépítő és -szerelő - 3258203	0	0	0
Honvéd altiszt (az ágazat/szakmairány megjelölésével) - 5486302	47	42	
Honvéd zászlós (az ágazat/szakmairány megjelölésével) - 5586301	0	0	0
Idegenvezető - 5481201	470	419	344
Ingatlan-nyilvántartási ügyintéző - 5158102	0	0	0
Ipari alpinista - 3258204	0	0	0
Járőr - 5186102	0	0	0
Jazz-zenész(szakmairány megjelölésével) - 5421204	69	61	
Jelmeztervező - 5521105	12	11	
Jelnyelvi szaktolmács - 5322301	0	0	0
Jelnyelvi tolmács - 5222301	0	0	0
Jelző kutya kiképzője - 5381001	0	0	0
Kályhás - 3458206	6	5	4
Kaszkadőr (a tevékenység megjelölésével) - 3221201	0	0	0
Kerámia, porcelán készítő (a szakmairány megjelölésével) - 3421102	38	34	
Jelnyelvi tolmács - 5222301	0	0	0
Keveréktakarmány-gyártó - 3154106	0	0	0
Klasszikus zenész(szakmairány megnevezésével) - 5421205	158	141	
Körzeti megbízott - 5586104	0	0	0
Közterület-felügyelő - 5286105	0	0	0
Kutyavezető-rendőr - 5586105	0	0	0
Lakberendező - 5521106	29	26	
Lovastúra-vezető - 5481202	22	20	16
Malom- és keveréktakarmány-ipari szaktechnikus - 5554105	0	0	0
Méhész - 3262102	0	0	0

Az 5.1.2. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)
Mentálhigiénés asszisztens - 5576203	12	11	
Molnár - 3454104	0	0	0
Mozgássérültet segítő kutya kiképzője - 5381002	0	0	0
Mozgóképfő- és animációkészítő - 5421303	280	249	
Mozgóképfő - 5221301	0	0	0
Mozgóképfő hangtechnikus - 5321305	0	0	0
Mozgólépcső karbantartó-szerelő - 3352101	0	0	0
Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő - 5121101	0	0	0
Múzeumi preparátor - 5121102	0	0	0
Műtárgyvédelmi asszisztens - 5121103	0	0	0
Műtárgyvédelmi munkatárs - 5221101	0	0	0
Népi játék és kismesterségek oktatója - 5321501	0	0	0
Népzeneész(szakmairány megjelölésével) - 5421206	8	7	
Nevelőszülő - 3276101	0	0	0
Nyílászáró és árnyékolástechnikai szerelő - 3158203	0	0	0
Nyilvántartási és okmányügyintéző - 5234503	0	0	0
Okmányvizsgáló - 5586106	0	0	0
Óvodai dajka - 3214001	0	0	0
Őr-járőrtárs - 5186103	0	0	0
Ötvös, fémműves - 5421106	60	53	
Pantomimes - 5421207	0	0	0
Produkciós asszisztens - 5121301	0	0	0
Rehabilitációs nevelő, segítő - 5476201	15	13	
Relé jelnyelvi tolmács - 5122301	0	0	0
Rendészeti szervező (a szakmairány megjelölésével) - 6286101	0	0	0
Rendőr tiszthelyettes (a szakmairány megjelölésével) - 5486101	752	670	
Rendőr zászlós - 5586107	0	0	0
Rögzítésvezető - 5121302	0	0	0
Segédkönyvtáros - 5232201	0	0	0
Stúdióvezető - 5321306	0	0	0
Szerkesztő műsorvezető - 5321307	0	0	0
Színész II - 5521201	0	0	0
Színháztechnikus, szcenikus - 5452107	20	18	
Színpadmester - 5152102	0	0	0
Szobrász - 5421107	0	0	0
Szociális asszisztens - 5476202	325	289	

Az 5.1.2. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2019, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)
Szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző - 5576206	0	0	0
Táncos(szakmairány megjelölésével) - 5421209	111	99	
Távérzékelési szaktechnikus - 5558102	0	0	0
Televíziós kameraman - 5321308	0	0	0
Térinformatikai ügyintéző - 5158103	0	0	0
Térképész szaktechnikus - 5558103	0	0	0
Tűzelőberendezés égéstermék elvezető készítő - 3158205	0	0	0
Utómunka asszisztens - 5121303	0	0	0
Utómunka szakasszisztens - 5321309	0	0	0
Vakvezető kutya kiképzője - 5381003	0	0	0
Világítástechnikus - 5152103	0	0	0
Virágdekoratőr - 3521502	20	18	

Forrás: KIR-STAT

Megjegyzés: a statisztikai korrekció miatt egyes szakmákban 0 és 1 közé csökkent a kínálat vagy a kereslet, ezek a szakmák továbbra is szerepelnek az adatbázisban, de 0-ra kerekített értékkel.

5.1.3. táblázat: Azon szakmákban várható kereslet, melyekben csak keresleti előrejelzést tudunk meghatározni

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Adatbázis kezelő - 5148101	492
Adótanácsadó - 5534401	0
Adóügyintéző - 5134409	1600
Alapfokú katonai vezető-helyettes - 3186301	0
Államháztartási mérlegképes könyvelő - 5534402	1593
Általános laboráns - 3152401	77
Aqua tréner - 5181301	0
Audio- és vizuáltechnikai műszerész - 3552201	1552
Autótechnikus - 5552501	7073
Bábkészítő - 3121201	0
Baleseti helyszínelő - 5586101	0
Banki, befektetési termékértékesítő - 5134301	2727
Bányaművelő - 3154401	58
Becsüs - 5234101	0
Bérügyintéző - 5134401	815
Beszédátviteli rendszerüzemeltető technikus - 5552305	51
Betegkísérő - 3172301	0
Betonszerkezet-készítő, betonelem gyártó - 3258201	178
Biztonságszervező - 5286101	4002
Biztosítási tanácsadó - 5534301	0
Biztosításközvetítő (független és független) - 5134302	0
Boltvezető - 3534101	600
Bútor- és szőnyegbecsüs - 5134101	0
Büntetés-végrehajtási egészségügyi főfelügyelő - 5386101	0
Büntetés-végrehajtási felügyelő - 5286102	0
Büntetés-végrehajtási főfelügyelő - 5386102	0
Büntetés-végrehajtási gazdálkodási főfelügyelő - 5386103	0
Büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő - 5386104	0
Büntetés-végrehajtási őr - 3186101	0
Büntetés-végrehajtási segédfelügyelő - 3186102	0
Bűnügyi technikus - 5586102	0
Cipőgyártó - 3154203	338
Csapatszolgálati járőrtárs - 5186101	0
Csoportos fitness instruktork - 5181302	0
Díszműbádogos - 3358201	279
Dízelmotoros vasúti jármű szerelője - 5452504	9958
Drog- és toxikológiai technikus - 5552401	69

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Egészségfejlesztési segítő - 3272001	0
Egészségügyi kártevőirtó és fertőtlenítő - 3285301	0
Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő - 5534403	1593
Ékszerbecsüs - 5134102	0
Elektronikus hozzáférési és magánhálózati rendszerüzemeltető technikus - 5552301	51
Elektronikus műsorközlő és tartalomátviteli rendszerüzemeltető technikus - 5552302	51
Elektronikus vagyónvédelmi rendszerszerelő - 3586101	0
Ellenőrzési szakelőadó - 5534404	815
Emelőgép-ügyintéző - 5258201	16
Endoszkópos szakasszisztens - 5572504	21
Epidemiológiai szakápoló - 5572304	3824
Építő- és anyagmozgató gép kezelője (a szakmairány megjelölésével) - 3258202	1471
Építőanyagipari minőségellenőr - 5558204	206
Ergoterapeuta - 5572601	80
Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló - 3552203	2501
Erőművi blokkgépész - 5352201	0
Erőművi gépész - 5252201	0
Erőművi gőzturbina gépész - 5152201	54
Erőművi kazángépész - 5152202	0
Erősáramú berendezések felülvizsgálója - 3552202	2501
Fegyveres biztonsági őr - 5386105	3986
Felvonó karbantartó-szerelő - 3152102	0
Felvonóellenőr - 6252101	0
Felvonószerelő - 3252101	0
Fertőtlenítő-sterilizáló - 3172501	0
Festménybecsüs - 5134103	0
Fitness instruktork - 5181303	0
Fitness-wellness asszisztens - 5181304	12
Fluidumkitermelő - 3154402	0
Fonó - 3154204	316
Fő határrendész - 5586103	0
Fröccsöntő - 3152104	888
Gázautószerelő - 5552502	7073
Gázcseretelep-kezelő - 3134102	330
Gázhegesztő - 3152105	2999
Gázipari műszaki-biztonsági felülvizsgáló - 3558202	448
Gázturbina gépész - 5252202	54
Gépi kovács - 3152106	103

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Gépjármű-építési, szerelési logisztikus - 3484101	5242
Gépjárműépítő, szerelő - 3452501	188
Gerinchálózati rendszerüzemeltető technikus - 5552303	51
Gumikeverék-készítő - 3154302	202
Gyakorló szövettani asszisztens - 5272504	0
Gyógyszer-készítménygyártó - 3152402	480
Hangosító - 5152101	0
Hengerész - 3152107	103
Hídépítő és -fenntartó technikus - 5458202	3
Homlokzatépítő és -szerelő - 3258203	0
Honvéd zászlós (az ágazat/szakmairány megjelölésével) - 5586301	0
Hűtéstechnikai berendezés üzemeltető - 3252201	54
Idegennyelvű ügyfélkapcsolati szakügyintéző - 5534701	3684
IFRS mérlegképes könyvelő - 5534405	1593
Ingtatlankezelő - 5381401	0
Ingtatlanközvetítő - 5234102	0
Ingtatlanvagyon-értékelő és -közvetítő - 5334101	0
Internetes alkalmazásfejlesztő - 5521302	485
Ipari alpinista - 3258204	0
Ipari olaj- és gáztüzelő-berendezés kezelő - 3152202	17
Ipari szigetelő bádogos - 3258205	10
Ipari üvegműves - 3254301	73
Járőr - 5186102	0
Jelnyelvi szaktolmács - 5322301	0
Jövedéki ügyintéző - 5134407	1633
Kádár, bognár - 3254302	370
Katasztrófavédelmi főelőadó - 5386106	0
Katasztrófavédelmi előadó - 5286103	0
Katasztrófavédelmi referens - 5386107	0
Katasztrófavédelmi szakelőadó - 5286104	0
Kazángépész (12 t/h felett) - 3352201	17
Kazánkezelő (2-12 t/h között) - 3252202	17
Kéményseprő - 3285302	274
Képi diagnosztikai, nukleáris medicina és sugárterápiás asszisztens - 5572510	0
Kereskedelmi, háztartási és vendéglátóipari gépszerelő - 3252102	1501
Kesztyűs - 3154205	0
Kézápoló és műkörömépítő - 3281501	0
Kézi könyvkötő - 2154303	130
Kisfeszültségű csatlakozó- és közvilágítási FAM szerelő - 3552204	2738
Kisfeszültségű FAM kábelszerelő - 3552205	237

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Kisfeszültségű kábelszerelő - 3552206	2738
Kisfeszültségű szabadvezeték hálózati FAM szerelő - 3552207	237
Kishajóépítő, -karbantartó - 3454305	0
Kisteljesítményű kazán fűtő (max. 2 t/h) - 3152203	17
Klinikai laboratóriumi asszisztens - 5572512	0
Költségvetés-gazdálkodási ügyintéző - 5134410	2140
Körzeti megbízott - 5586104	0
Kötő - 3154206	316
Közbeszerzési referens - 5234301	69
Középfeszültségű FAM szerelő - 3552208	237
Középfeszültségű kábelszerelő - 3552209	237
Közterület-felügyelő - 5286105	0
Kulturális rendezvényszervező - 5134501	80
Kutyavezető-rendőr - 5586105	0
Kutyavezető-vagyonőr - 3386101	3986
Külszíni bányász - 3254401	58
Lábápoló - 3281502	0
Létesítményi energetikus - 5558201	199
Magánnyomozó - 5286106	0
Matróz-gépkezelő - 3484102	0
Mechanikus vagyonvédelmi szerelő - 3586102	0
Mélyfúró - 3154403	0
Migrációs ügyintéző - 5234707	1594
Mobilalkalmazás fejlesztő - 5521304	1333
Mozgólépcső ellenőr - 6252102	0
Mozgólépcső karbantartó-szerelő - 3352101	0
Mozigépész - 5134104	0
Multimédia-alkalmazásfejlesztő - 5521305	485
Munkaruha- és védőruha-készítő - 3554201	314
Munkavédelmi technikus - 5286201	0
Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő - 5121101	0
Múzeumi preparátor - 5121102	0
Műanyag hegesztő - 3152108	888
Műemlékfenntartó technikus - 5558202	3
Műemléki díszítőszobrász - 3558204	0
Műemléki helyreállító - 3558205	584
Műszakicikk-eladó - 3134103	24031
Műszeres analitikus - 5552403	69
Műtárgybecsüs - 5134105	0
Műtárgyvédelmi asszisztens - 5121103	0
Nemzött-termék gyártó - 3154207	316

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Nyílászáró és árnyékolástechnikai szerelő - 3158203	0
Nyilvántartási és okmányügyintéző - 5234503	0
Nyomástartóedény-gépész - 3252401	0
Nyomdaipari technikus - 5521306	23
Okleveles adóellenőrzési szakértő - 6234401	0
Okleveles forgalmazó-szakértő - 6234402	0
Okleveles jövedelemadó-szakértő - 6234403	0
Okleveles nemzetköziadó-szakértő - 6234404	0
Okmányvizsgáló - 5586106	0
Olvasztár és öntő - 3252103	436
Órás - 3252104	49
Ortopédiai cipész - 3354201	338
Orvosi elektronikai technikus - 5552304	0
Öntészeti mintakészítő - 3252105	89
Őr-járőrtárs - 5186103	0
Papírgyártó és -feldolgozó - 3254303	0
Papíripari technikus - 5552404	69
Pénztárkezelő és valutapénztáros - 5134303	60
Pénzügyi projektmenedzser-asszisztens - 5134406	762
Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő - 5534406	1593
Pénzügyi ügyintéző - 5134404	1560
Pirotechnikai terméküzemeltető - 5152401	16
Pirotechnikus - 5254401	16
Pirotechnikus raktárkezelő - 5152402	16
PLC programozó - 5152301	16
Produkción asszisztens - 5121301	0
Pszichiátriai szakápoló és gyógyfoglalkoztató - 5572314	3824
Rendészeti szervező (a szakmairány megjelölésével) - 6286101	0
Rendőrségi zászlós - 5586107	0
Robbanásbiztos berendezés kezelője - 5252203	2501
Rögzítésvezető - 5121302	0
Sírkő és műkőkészítő - 3158204	0
Speciális lábápoló - 5381501	0
Sportoktató (a sportág megjelölésével) - 3181301	0
Statisztikai és gazdasági ügyintéző - 5246201	0
Stúdióvezető - 5321306	0
Szakképesített bankreferens - 5534302	45
Szakszolgálati FAM szerelő - 3552210	237
Szállodai recepció - 5281201	19
Számítógépes műszaki rajzoló - 3148101	51

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Számviteli ügyintéző - 5134405	1415
Személy- és vagyonőr - 3286101	4002
Szíjgyártó és nyerges - 3554202	26
Színpadmester - 5152102	0
Szoftverüzemeltető-alkalmazásgazda - 5148102	577
Szövő - 3154208	316
Tánc instruktork - 5581302	0
Társadalombiztosítási ügyintéző - 5134402	180
Társasházkezelő - 5281401	0
Távközlési és informatikai hálózatszerelő - 3152301	58
Távközlési üzemeltető - 5152302	51
Temetkezési szolgáltató - 5285301	0
Térinformatikus - 5548101	9
Termékdíj ügyintéző - 5134408	1633
Testőr - 3386102	3986
Textilanyaggyártó - 3254201	316
Textiltisztító és textilszínező - 3254202	316
Töltőállomás-kezelő - 3234101	0
Tűzelőberendezés égéstermék elvezető készítő - 3158205	0
Tűzoltó I. - 5286108	89
Tűzoltó II. - 3186103	89
Tűzoltó szerparancsnok - 5386108	89
Tűzoltósági referens - 5386109	89
Tűzvédelmi előadó - 5286110	0
Tűzvédelmi főelőadó - 5386110	0
Uszodamester - 3281001	45
Utazásügyintéző - 5181201	399
Útépítő - 3458211	37
Utómunka asszisztens - 5121303	0
Üvegcsiszoló - 3254304	73
Üveggyártó - 3254305	73
Vadászpuska műves - 5586302	49
Vállalkozási mérlegképes könyvelő - 5534407	756
Vámügyintéző - 5134403	1633
Vas- és acélfeldolgozó - 3252106	540
Vasúti árufuvarozási ügyintéző - 5484106	608
Vasúti vontatott jármű szerelője - 5452508	1501
Vasútijármű-technikus - 5552503	111
Vegyianyaggyártó - 3152403	307
Világítástechnikus - 5152103	0

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)
Villamos alállomás kezelő - 3552211	237
Villamos elosztóhálózat szerelő, üzemeltető - 3552212	237
Villamos gép és -készülék üzemeltető - 3552213	1501
Villamos hálózat kezelő - 3552214	237
Villamos távvezeték építő, üzemeltető - 3552215	237
Villámvédelmi felülvizsgáló - 3552216	2501
Vízépítő technikus - 5558203	179
Vízgépészeti és technológiai berendezésszerelő - 3558208	448
Vízi közlekedésüzemvitel-ellátó - 5484108	3723
Vízszigetelő, melegburkoló - 3258206	104
Volfrámelektrodás védőgázas ívhegesztő - 3152109	2999
Webmester - 5148103	492
Zsaluzóács - 3158206	244

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Megjegyzés: a statisztikai korrekció miatt egyes szakmákban 0 és 1 közé csökkent a kínálat vagy a kereslet, ezek a szakmák továbbra is szerepelnek az adatbázisban, de 0-ra kerekített értékkel.

5.2. A várható kínálat és kereslet eltérése területi egységenként

Az 5.2.1. táblázat tartalmazza a megyék és régiók teljes előre jelzett szakiskolai kibocsátását és a teljes becsült munkaerő-piaci keresletet is. Ezek alapján a kínálat és kereslet várható eltéréseit is bemutatja a táblázat térségi szempontból aggregáltan.

5.2.1. táblázat: *Becsült szakképzetek iránti kínálat és kereslet megyénként és régióként, fő*

Megyék és régiók	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2017/2018, fő (becslés)	Kilépés, szak-iskolából és szakközép-iskolából – 2019, fő (becslés)	Adott térség effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalalkozások kereslete, 2019-2020, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2019-2020-es országos eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2019-2020-es országos eltérése (becslés)
Budapest	16642	14824	12482	56319	-41495	-43837
Pest	4068	3624	3120	11864	-8240	-8743
Közép-Magyarország	20710	18447	15602	68182	-49735	-52581
Fejér	3699	3295	3044	1315	1980	1729
Komárom-Esztergom	2098	1869	1821	1644	225	177
Veszprém	2779	2475	2234	3532	-1057	-1298
Közép-Dunántúl	8576	7639	7100	6491	1148	609
Győr-Moson-Sopron	3951	3519	3252	1860	1659	1392
Vas	1995	1777	1548	3784	-2007	-2236
Zala	2212	1970	1712	3961	-1991	-2249
Nyugat-Dunántúl	8158	7267	6512	9606	-2339	-3094
Baranya	3728	3321	2633	4080	-760	-1447
Somogy	2991	2664	2222	1379	1286	844
Tolna	1883	1677	1275	1350	328	-75
Dél-Dunántúl	8602	7662	6130	6809	854	-678
Borsod-Abaúj-Zemplén	7721	6877	3968	1598	5279	2370
Heves	2601	2317	2117	4455	-2138	-2338
Nógrád	1318	1174	779	673	501	106
Észak-Magyarország	11640	10368	6864	6726	3643	139
Hajdú-Bihar	4576	4076	3514	2463	1613	1051
Jász-Nagykun-Szolnok	3366	2998	2471	4521	-1523	-2050
Szabolcs-Szatmár-B.	7749	6902	5169	3751	3151	1417
Észak-Alföld	15691	13977	11154	10736	3241	418
Bács-Kiskun	4376	3898	3196	1429	2469	1767
Békés	3286	2927	2105	1232	1695	873
Csongrád	4972	4429	3575	2692	1737	883
Dél-Alföld	12634	11254	8876	5353	5901	3523
Összesen	86011	76614	62238	113902	-37288	-51664

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT

A tavalyi évhez hasonlóan a területi bontású előrejelzések számításakor figyelembe vettük a KIR-STAT adatbázisban megjelenő összes, a szakképzésbe nappali tagozatos képzésben és iskolai rendszerű felnőttoktatás keretében belépő diákot, aminél fogva a szakképzettek várható kínálatáról még pontosabb képet kaphatunk. Mindemellett meg kell jegyeznünk, hogy az 5.1. fejezetben közölt adatokkal nem vethetőek össze az 5.2.1. táblázatban foglaltak, ugyanis az előző fejezetben a jelenleg hatályos OKJ képzései szerint összesítettük a vállalatok foglalkozásonkénti előrejelzéseit, illetve a szakképző intézményekben a jelenlegi OKJ és a korábbi jegyzékben foglalt, de a jelenlegi képzések valamelyikének megfeleltethető képzésre belépők számát. Ezzel szemben az 5.2.1. táblázatban a képzések szerinti összesítés helyett területi egységenként összesítettük az adatokat, így egy előre jelzett szakképzett munkavállalót illető munkahelyet csak egyszer vettünk figyelembe, ahogy egy előre jelzett szakképzett munkavállalót is – ezáltal a becslések országos összesítése is lehetővé válik.

Az egyik legfontosabb következtetése az 5.2.1. táblázatnak, hogy számszerűleg és országosan összességében kevesebb diák végez a szakképzésben, mint ahány szakképzett dolgozót a versenyszféra vállalatai felvenni terveznek a következő 3-4 évben. A helyzet hasonló az effektív munkaerő-kínálatot tekintve is: a szakiskolát végzettekől összeálló effektív munkaerő-kínálat alacsonyabbnak ígérkezik a munkaerő-piaci keresletnél.

Ugyanakkor mind az 5.1.1., mind pedig az 5.2.1. táblázatot óvatossággal szabad csak kezelni, mivel mind a megyék szerinti, mind a régiók szerinti aggregálás jelentős különbségeket takarhat el. Ezeket a későbbi fejezetekben tekintjük át.

6. A kritikus értékeket meghaladó képzések megyénként és régióként

Az alábbiakban ismertetjük megyénként és régióként külön-külön azokat a szakmákat, melyek átlépik a már korábban részletezett kritikus értékeket (lásd az 6.1. és 6.2. táblázatokat). A két táblázat nem hasonlítható össze közvetlenül, ami azt jelenti, hogy azok a szakmák, melyek kritikusak megyei szinten, nem feltétlenül kritikusak régiós szinten, és fordítva. Ennek oka, hogy a kritikus értékek meghatározásához felhasznált munkaerő-piaci és szakiskolai előrejelzési adatok eltérnek megyei és régiós szinten. Ez azt jelenti, hogy az egyes régiókban a megyék becsült túlkereslete, illetve túlkínálata erősítheti és ki is olthatja egymást. Egy hipotetikus példával szemléltetve ezt: Baranya megye magas várható szakiskolai kibocsátását egy adott szakmából ellensúlyozhatja Somogy megye magas várható munkaerő-piaci kereslete ugyanabban a szakmában a Dél-dunántúli régióban. Ugyanakkor mindkét megyében, külön-külön kritikus szakmának kategorizálhatjuk az adott szakmát: Baranyában a túlképzés jelent problémát, Somogyban pedig az alacsony szakiskolai kibocsátás.

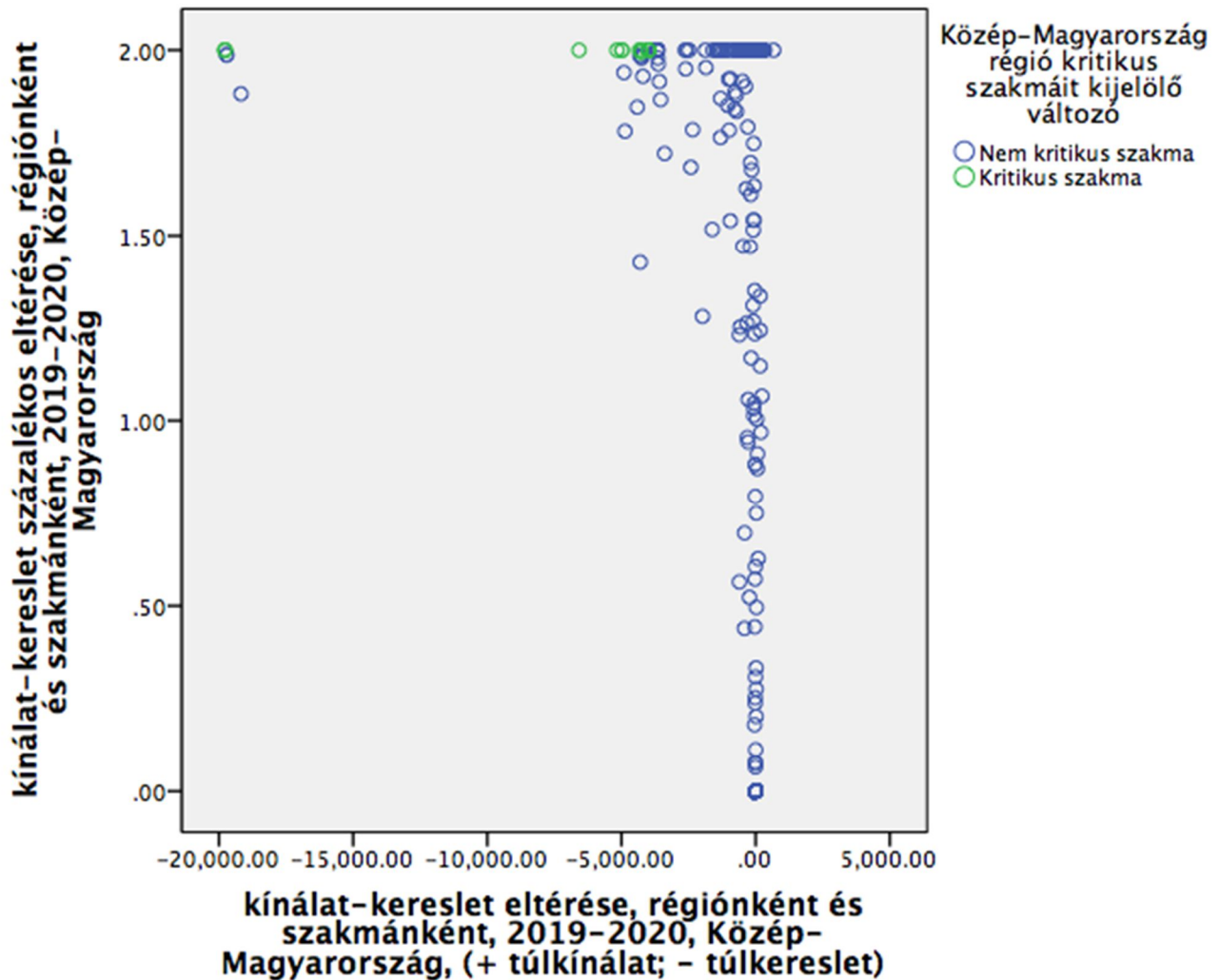
Mindkét táblázat jól mutatja, hogy jelentősek a regionális eltérések az országon belül. Ennek az a következménye, hogy az országos átlagnak megfelelően kialakított kritikus értékek jelentősen eltérő számú kritikus szakmát eredményeznek megyénként és régióként. Továbbá, a kritikus értékeket átlépő szakmákban várható túlkínálat és túlkereslet mértéke előrebecslésünk alapján jelentősen változik kritikus szakmánként, azonban ennek nagyságát nem tüntettük fel a táblázatban a becslés feltételezett pontatlansága miatt. Ennek okát fentebb részleteztük, a módszertani megállapításoknál.

A 2019-2020 időszakra két megyében és egy régióban azonosítottunk kritikus szakmákat a felállított kritériumok alapján. Megyei szinten összesen 12 esetben találtunk kritikus túlkeresletet, régiós szinten pedig 15 képzést illetően. Mivel a korábbi évekkel való összehasonlíthatóság korlátozott a módszertani változások miatt, ezért sajnos két évre visszamenően van lehetőségünk a kritikus szakmák időbeli összehasonlítására. Annyi elmondható, hogy idén is az alacsony kínálat (vagyis magas kereslet) jellemzi a piaci egyensúlytalanságokat, azonban az érintett szakmák köre nagyrészt lecserélődött, és a jelenség területi kiterjedése is szűkült.

A kritikus értékek meghatározását szemléltetjük Közép-Magyarország régió (6.1 ábra) és Pest megye (6.2 ábra) értékeit grafikusán bemutatva. Az ábrákon a zöld színű körök jelölik az adott területi egységen belül várhatóan kritikus egyensúlytalanságot mutató szakmákat.

Ezáltal értelmezhetővé válik pontosan mit is értünk kritikus értékek alatt, és hogy ezek az értékek milyen mértékben ragadják meg a rendkívül szélsőséges várható munkaerő-piaci egyensúlytalanságokat (mind abszolút, mind százalékos megközelítésben).

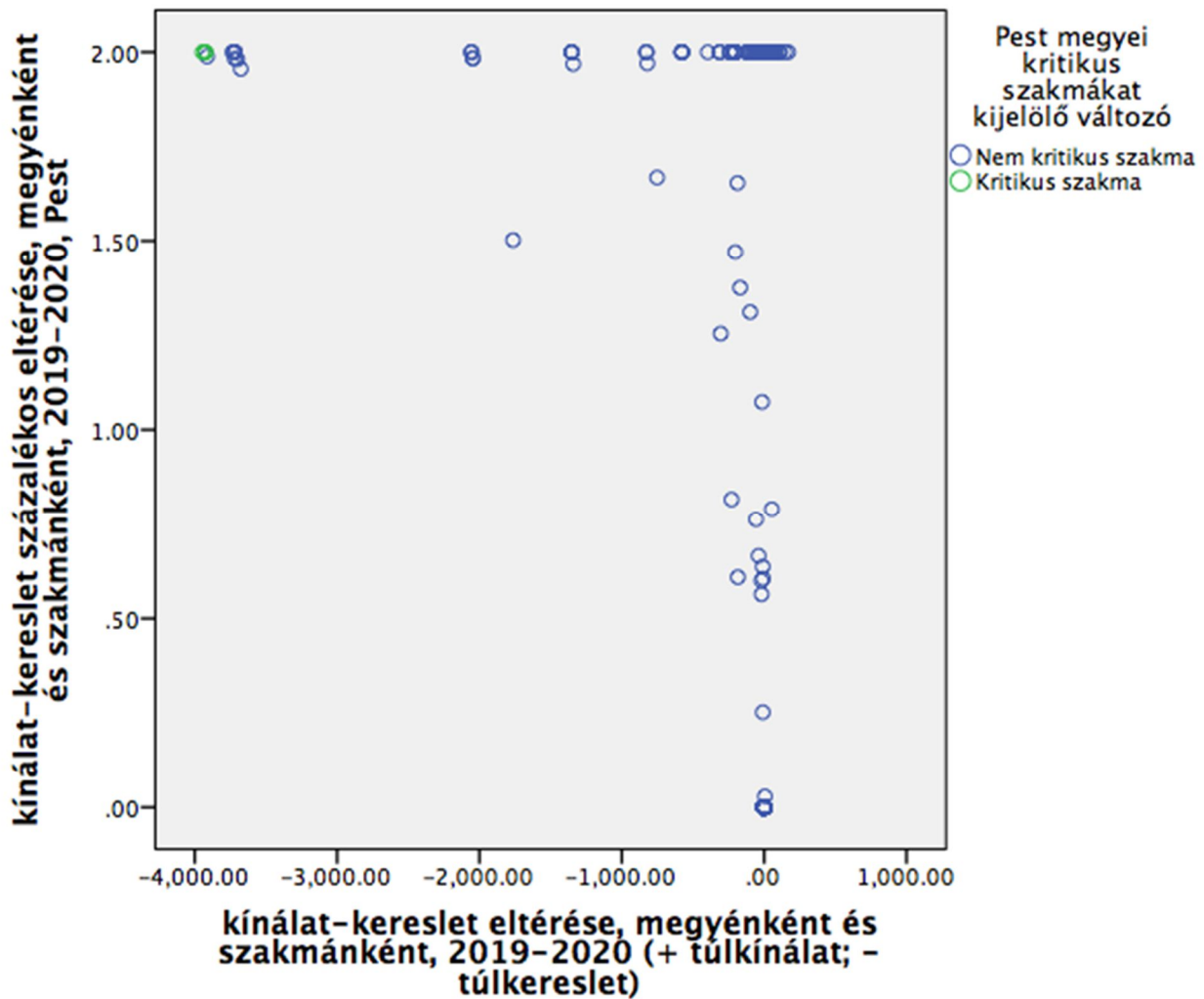
6.1. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Közép-Magyarország, 2019-2020

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT

Magyarázat: A vízszintes tengelyen a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérését ábrázoljuk főben. A függőleges tengelyen pedig az abszolút eltérést viszonyítjuk a kereslet és a kínálat átlagához. A 2-es érték azt mutatja például, hogy az abszolút eltérés kétszerese a kereslet és kínálat átlagának. Az ábrán a körök az egyes szakmákat jelölik.

6.2. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Pest megye, 2019-2020

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT

Magyarázat: A vízszintes tengelyen a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérését ábrázoljuk főben. A függőleges tengelyen pedig az abszolút eltérést viszonyítjuk a kereslet és a kínálat átlagához. A 2-es érték azt mutatja például, hogy az abszolút eltérés kétszerese a kereslet és kínálat átlagának. Az ábrán a körök az egyes szakmákat jelölik.

6.1. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, megyék szerint, 2016

Megye / Szakma	Autótechnikus 5552501	Biztonság- szervező 5286101	Diétás szakács 3581103	Dízelmotoros vasúti jármű szerelője 5452504	Fegyveres biztonsági őr 5386105	Gázautószerelő 5552502	Gyógyászati segédeszköz- forgalmazó 5272601	Kutyavezető- vagyonőr 3386101	Műszakicikk- eladó 3134103	Személy- és vagyonőr 3286101	Testőr 3386102	Virágbolti eladó 3121501
Budapest		Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet		Kritikusan magas kereslet		Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet
Pest	Kritikusan magas kereslet			Kritikusan magas kereslet		Kritikusan magas kereslet						

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT

6.2. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, régiók szerint, 2016

Régió / Szakma	Autótechnikus 5552501	Biztonság- szervező 5286101	Diétás szakács 3581103	Dízelmotoros vasúti jármű szerelője 5452504	Erdészeti gépésztechnikus 5452102	Fegyveres biztonsági őr 5386105	Gázautószerelő 5552502	Gépjármű- építési, szerelési logisztikus 3484101	Gyógyászati segédeszköz- forgalmazó 5272601	Kerékpárszerelő 3152501	Kutyavezető- vagyonőr 3386101	Műszakicikk- eladó 3134103	Személy- és vagyonőr 3286101	Testőr 3386102	Virágbolti eladó 3121501
Közép- magyarország	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet	Kritikusan magas kereslet

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016, KIR-STAT

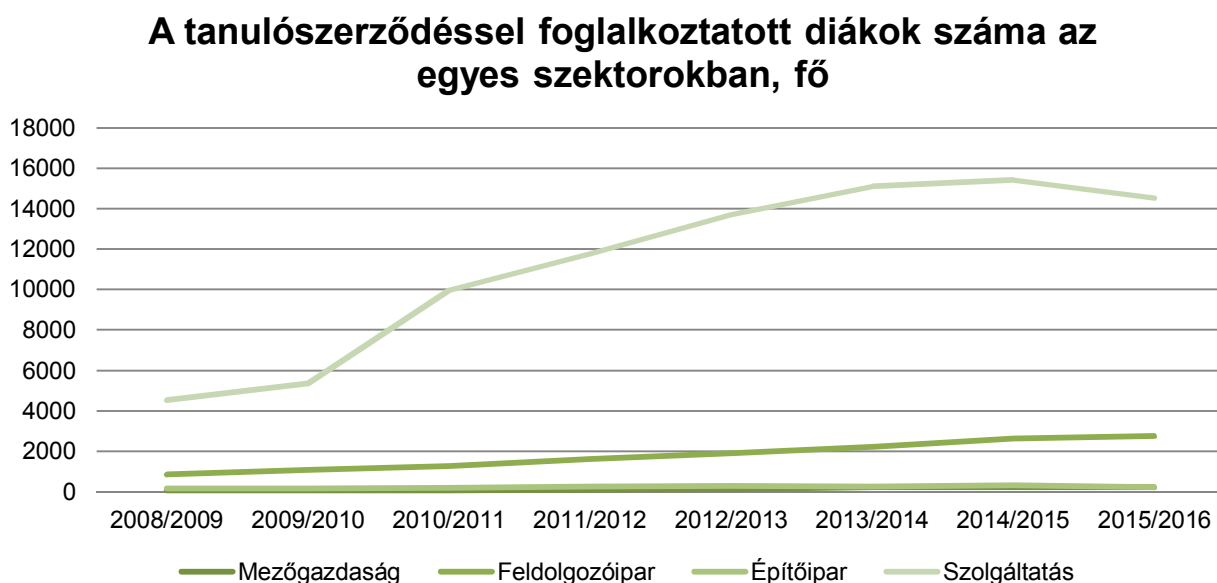
III. Fejezet: Szakképzettek kínálatának kvalitatív jellemzői

7. Tanulószerződéses foglalkoztatás néhány jellemzője

E szakaszban a megkérdezett vállalatok szemszögéből tekintjük át a tanulószerződéses képzést: (1) a tanulószerződés képzés főbb jellemzőit – a tanulók száma, megoszlása, kifizetett bérek, és lemorzsolódási arány; (2) e képzési forma nyújtásának, illetve nem nyújtásának okait; valamint (3) a tanulószerződéses képzés általános vállalati megítélését.

A tanulószerződéses foglalkoztatás tekintetében egyértelműen növekvő trendet figyelhetünk meg a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén 2014/2015-ig, majd ezt követően a szolgáltatási szektorban kis mértékben lelassul a növekedés üteme. (7.1. ábra). A mezőgazdaság és az építőipar esetében elmondható, hogy 2008-tól kezdve hozzájárulásuk a tanulószerződéssel foglalkoztatott diákok számához alacsony szintű, és ez nem növekedett jelentősen az utóbbi 6-7 évben.

7.1. ábra. *Tanulószerződéssel foglalkoztatott diákok száma a mintában, szektorok szerinti megoszlás, 2008/2009-2015/2016, fő*

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Sok diák számára, különösen a hátrányos családi háttérrel rendelkezők számára a tanulószerződéses képzés egyik fő motiváló tényezője a képzési idő alatt kapott juttatás lehet. Erről a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény az alábbiak szerint rendelkezik:

„Tanulószerződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének legkisebb összege annak a szakképzési évfolyamnak az első félévében, amelyben a tanuló tanulószerződés alapján vesz részt szakképzésben, ha - a szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott elméleti és gyakorlati képzési idő arányát figyelembe véve - a gyakorlati képzési idő eléri

- a nyolcvan százalékot, a hónap első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér (a továbbiakban: minimálbér) tizenöt százalékának 1,3-szerese,
- a hetven százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 1,2-szerese,
- a hatvan százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 1,1-szerese,
- az ötven százalékot, a minimálbér tizenöt százaléka,
- a negyven százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,9-szerese,
- a harminc százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,8-szerese,
- a húsz százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,7-szerese.¹³

7.1. táblázat. Átlagos tanulószerződéses juttatás szakmánként, 2014/2015, forint, N=1385

OKJ kód	Szakma megnevezés	Átlagos tanulószerződéses juttatás (2014/15)
5448103	Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető	60000
5448104	Informatikai rendszergazda	45000
5454401	Bányaipari technikus	44000
3252105	Öntészeti mintakészítő	43000
5221302	Rendezvénytechnikus	43000
5554106	Sütő- és cukrászipari szaktechnikus	43000
5454302	Gumiiipari technikus	42000
5452301	Automatikai technikus	41000
3154103	Élelmiszeripari laboráns	41000
5452104	Kohászati technikus	41000
5434401	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	41000
3258201	Betonszerkezet-készítő, betonelem gyártó	40000
5452401	Laboratóriumi technikus	40000
5434601	Irodai asszisztens	39000
5134104	Mozigépész	39000
5521306	Nyomdaipari technikus	39000
3552214	Villamos hálózat kezelő	39000
3454304	Ipari gumitermék előállító	38000
5452201	Erősáramú elektrotechnikus	37661
5552404	Papíriipari technikus	37000

¹³ 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről. XVI. Fejezet. A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények. Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a1100187.TV. Elérés: 2016.03.07.

5281201	Szállodai recepció	37000
5484109	Postai üzleti ügyintéző	36000
3552215	Villamos távvezeték építő, üzemeltető	36000
5452302	Elektronikai technikus	35879
3254303	Papírgyártó és -feldolgozó	35000
5421304	Nyomdaipari gépmester	33177
3154112	Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó	33000
5454102	Élelmiszeripari technikus	32000
3452202	Elektromos gép- és készülékszerelő	30000
5452505	Repülőgépész	25000
3454201	Bördízműves	24977
3452103	Gépi forgácsoló	24001
5448105	Műszaki informatikus	23322
5452304	Mechatronikai technikus	22910
3454102	Élelmiszeripari szakmunkás	22020
3552102	Mezőgazdasági gépjavító	21999
3454105	Pék	21365
3458203	Épület- és szerkezetlakatos	21198
3552101	CNC gépkezelő	20950
3452106	Hegesztő	20797
3158201	Csőhálózatszerelő	20706
3134101	Élelmiszer-és vegyiáru eladó	20040
3452201	Elektromechanikai műszerész	20000
3581102	Vendéglátó-üzletvezető	20000
3454103	Húsipari termékgyártó	19897
3452203	Elektronikai műszerész	19585
3421102	Kerámia, porcelán készítő (a szakmairány megjelölésével)	19338
3452204	Villanyszerelő	18829
3452105	Gyártósori gépbeállító	18700
3152101	Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	18545
3152106	Gépi kovács	18270
5421302	Kiadványszerkesztő	18270
3481104	Szakács	18263
3452104	Ipari gépész	18250
3481101	Cukrász	17979
3162101	Állatgondozó	17955
3458209	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	17886
5572305	Felhasználó	17885
3134101	Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó	17787
5472401	Fogtechnikus gyakornok	17744
5458201	Épületgépész technikus	17738
3454206	Női szabó	17726
3481103	Pincér	17671
3454203	Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító	17615
3152103	Fogyóelektrodás védőgázos ívhegesztő	17578
5281502	Gyakorló kozmetikus	17534
5452103	Gépgyártástechnológiai technikus	17430
3454306	Könyvkötő és nyomtatványfeldolgozó	17344
3434101	Eladó	17191
3458210	Szárazépítő	17130
3458207	Kőműves és hidegburkoló	17089
3462301	Erdészeti szakmunkás	17000
3454104	Molnár	17000
2158201	Szobafestő	17000
3452506	Karosszerialakatos	16982
3481105	Vendéglátó eladó	16907

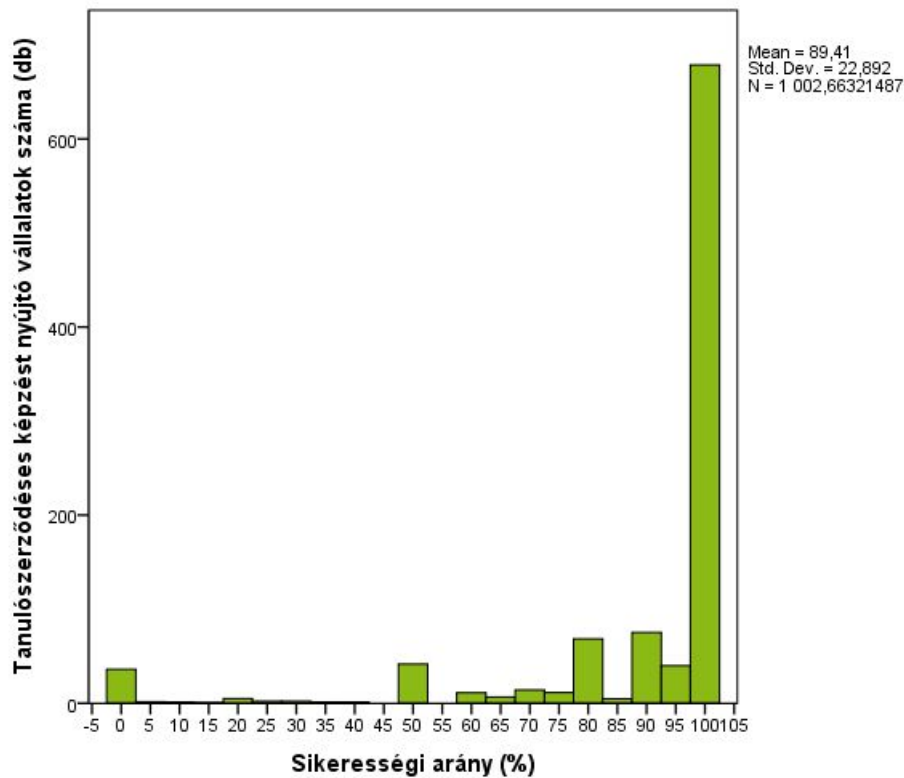
3454302	Asztalos	16818
3458201	Ács	16811
3452108	Mezőgazdasági gépész	16580
3462102	Lovász	16500
5281501	Gyakorló fodrász	16402
3452503	Járműfényező	16362
5572003	Gyógyszertári asszisztens	16000
3454105	Pék-cukrász	16000
5152301	Porcelánfestő	16000
5152301	Porcelánkészítő	16000
5552501	Autótechnikus	15936
5481101	Vendéglátásszervező-vendéglős	15897
5321301	Finommechanikai műszerész	15805
3462101	Gazda	15698
3454303	Formacikk-gyártó	15687
3452109	Műanyagfeldolgozó	15687
5452502	Autószerelő	15626
5452501	Autóelektronikai műszerész	15509
5481203	Turisztikai szervező, értékesítő	15494
3458205	Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	15263
5462102	Mezőgazdasági technikus	15164
3452301	Mechatronikus-karbantartó	15138
3454205	Kárpitos	15042
3152107	Hengerész	15000
3452507	Motorkerékpár-szerelő	15000

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Megjegyzés: a táblázatban szaggatott vonallal jelöltük a juttatás törvényi minimumát, ami a 2014. január 1-től érvényes legkisebb munkabér (minimálbér) havi 101.500 Ft-nak tizenöt százalékának 1,3-szerese, ha a gyakorlati képzési idő eléri a nyolcvan százalékot, azaz 19793 Ft.

A megkezdett tanuló szerződéses képzést a 2014/2015-ös tanévben a diákok 89,4%-a fejezte be sikeresen a képzést folytató vállalatok bevallása szerint (7.2. ábra). Ez az adat nem kimondottan meglepő, ha összevetjük a tavalyi 85,9%-kal illetve a 2014-es 87,57%-kal vagy a szakképzés egészére jellemző sikerességi aránnyal: a legutolsó rendelkezésre álló adat az 1998/1999-es tanévre vonatkozó 82,7%, ami a szakközépiskolákban 97%-os és a szakiskolákban 68,4%-os (Liskó, 2003). A tanulóképzéses sikerességi arányban szerepet játszhat a fent tárgyalt havi juttatás is.

7.2. ábra. A megkezdett tanulószereződéses képzés befejezésének sikerességi aránya, 2014/2015-ös tanév, %, N=1003

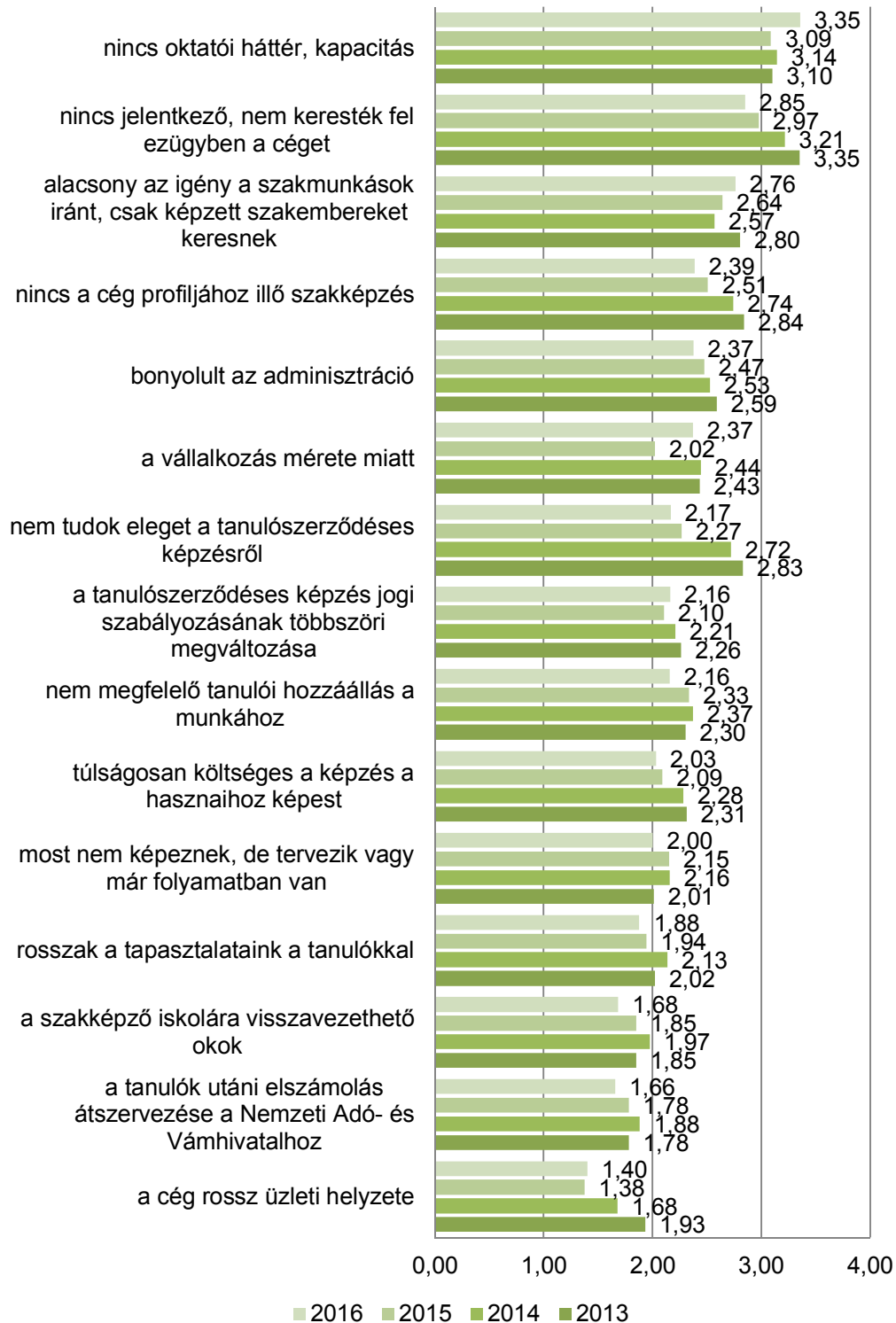

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Megállapíthatjuk, hogy a tanulószereződéses képzésben részt vevő diákok száma 2013-2014-ig nőtt, majd 2014/2015-re a növekedés üteme lelassult, 2015/2016-ra pedig némileg csökkent elsősorban a szolgáltatások területén alkalmazott tanulók számának csökkenése miatt. Ahogy láthattuk a 7.1. ábrán, a többi ágazatban is stagnálás tapasztalható, ezért érdemes elemezni a vállalatokat mozgató motivációkat. A tanulószereződéses képzésből való kimaradás okait a válaszadók egytől ötig tartó skálán osztályozhatták. Megállapíthatjuk, hogy az előző évekhez hasonlóan leginkább az oktatói háttér, valamint a jelentkezők hiányára panaszkodtak a válaszadók, míg a legelhanyagolhatóbb, és fontosságából egyre inkább veszítő tényező a cég rossz üzleti helyzete volt (7.3. ábra).

7.3. ábra. A tanulósz szerződéses képzésből való kimaradás vállalati mozgatói, pontszámok átlagai 2013–2016. 653 N_{2013} <math><1050</math>; 638 N_{2014} <math><1022</math>; 662 N_{2015} <math><963</math>; 652 N_{2016} <math><979</math>

A tanulósz szerződéses képzésből való kimaradás vállalati mozgatói

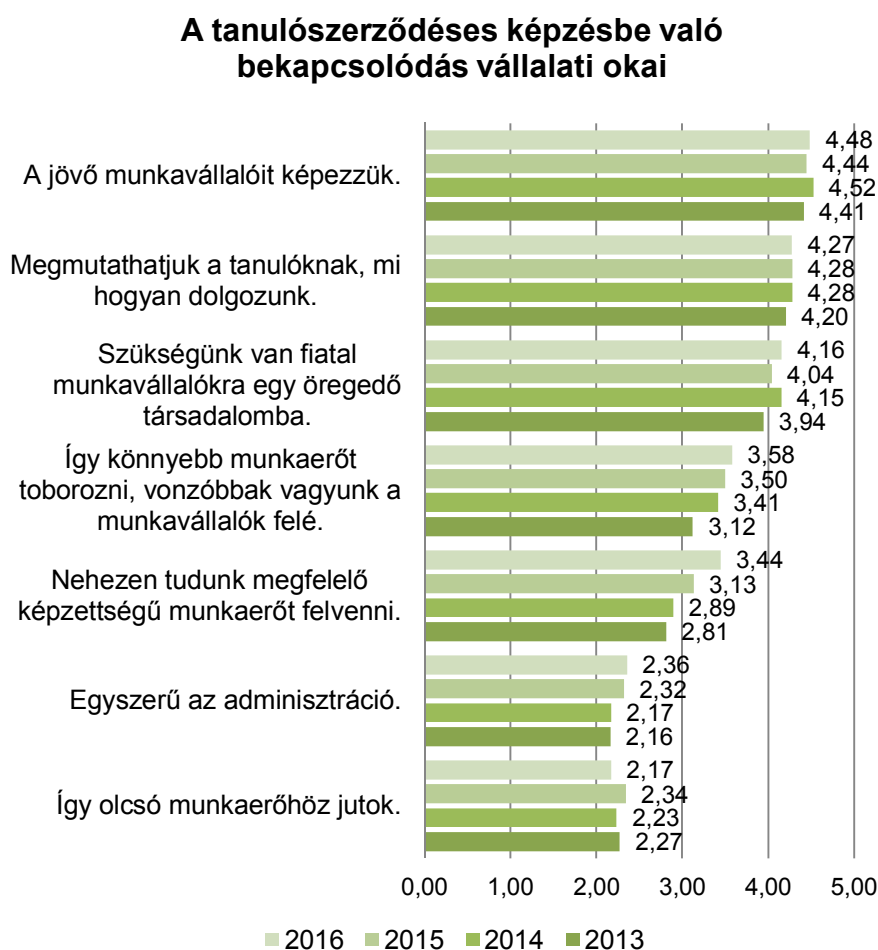

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Megjegyzés: 5 pont – teljes mértékben egyetért; 1 pont – egyáltalán nem ért egyet

A tanulószereződéses képzésbe való bekapcsolódás vállalati okait illetően az ideai eredmények alapján is egyértelműen megjelenik a jövőbeli munkaerő-igények kielégítésének a motivációja, míg a legkisebb mértékben az adminisztráció egyszerűségére illetve az olcsó munkaerőhöz jutásra vonatkozó állítással értettek egyet a vállalatok. Ezen megállapítások összhangban állnak a többéves tapasztalatokkal, a 7.4. ábra arról tanúskodik, hogy a tanulószereződéses képzésbe bekapcsolódás vállalati okai az évek során stabilak maradtak.

7.4. ábra. A tanulószereződéses képzésbe való bekapcsolódás vállalati okai, pontszámok átlagai 2013–2016. $1141 < N_{2013} < 1178$; $982 < N_{2014} < 1010$; $1018 < N_{2015} < 1080$; $1018 < N_{2016} < 1083$

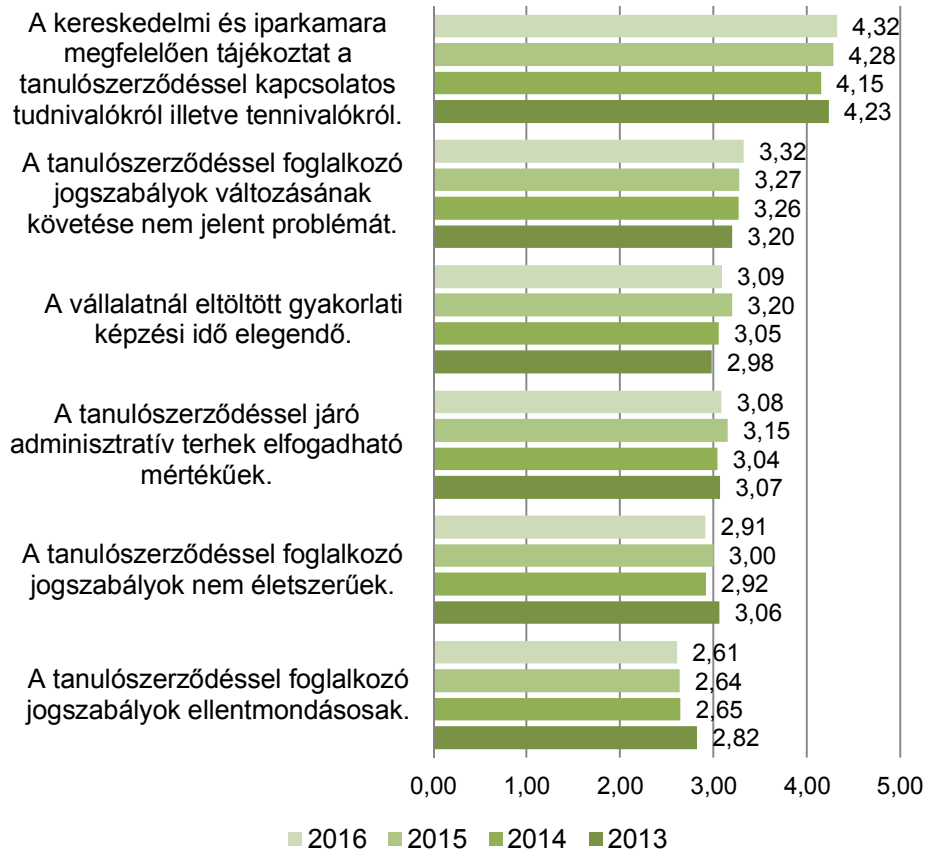
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Megjegyzés: 5 pont – teljes mértékben egyetért; 1 pont – egyáltalán nem ért egyet

A kérdéseinkre válaszoló vállalatok döntő mértékben látták úgy, hogy a kereskedelmi és iparkamara elegendő információt szolgáltat és hogy a tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok változásának követése nem jelent problémát (7.5. ábra). A többi kérdésben az előző évekhez hasonlóan közepes erősségben értettek egyet az állításokkal a vállalatok.

7.5. ábra. A tanulószereződéses képzés általános megítélése, válaszok átlaga 2013–2016;
 1635 N_{2013} <math><1860</math>; 1622 N_{2014} <math><1866</math>; 1534 N_{2015} <math><1800</math>; ; 1548 N_{2016} <math><1793</math>

A tanulószereződéses képzés általános megítélése

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Megjegyzés: 5 pont – teljes mértékben egyetért; 1 pont – egyáltalán nem ért egyet

Megállapíthatjuk továbbá, hogy a vállalatok tapasztalata szerint a tanulók után elszámolható költség-normatíva a ténylegesen felmerülő költségeknek az előző évi háromnegyedhez képest nagyjából négyötödét fedezi (N=1098) – tehát a tanulószereződéses képzés nyújtása a cégek részéről anyagi vállalásokkal is jár, ennek mértéke azonban az előző évhez képest csökkent.

8. Pályakezdőkkel nehezen betölthető álláshelyek jellemzői

A fentiekben tárgyalt kritikus szakmák egyik típusa az, amikor a vállalatok egy üres álláshelyet huzamosabb időn át nem képesek betölteni pályakezdőkkel. Míg a kvantitatív elemzés a kereslet és kínálat kvantitatív, számszerű eltérésein keresztül elemezte ezt a típusú problémát; itt a pályakezdők képességeire és kompetenciáira, tehát a szakképzés kibocsátásának minőségi jellemzőire koncentrálnak. Ez azért kulcsfontosságú kérdés, mert könnyen elképzelhető, hogy egy szakmában megfelelő mennyiségű végzős áll rendelkezésre a végzettségek számát és az álláshelyek szakmáját tekintve, mégis problémát jelent a vállalkozások számára az adott szakmában pályakezdőt felvenni, mivel a szakképzésből kilépők bizonyos képességekben és kompetenciákban hiányt szenvednek. Tehát e hiányok feltárása a szakképzés minőségi fejlesztésére ad iránymutatást, akárcsak a 9. alfejezetben vizsgált kérdések.

8.1 táblázat: Munkakörök és képzések, melyekkel kapcsolatban nehezen betölthető álláshelyeket kínálnak a vállalatok, leggyakrabban említett 15 munkakör, N=890

Foglalkozás kódja	Foglalkozás megnevezése	Említés száma	Kapcsolódó képzés neve	Kapcsolódó képzés kódja
5113	Bolti eladó	67	Gyógyászati segédeszköz-forgalmazó	5272601
			Eladó	3434101
			Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó	3134101
			Műszakicikk-eladó	3134103
			Virágbolti eladó	3121501
5132	Pincér	51	Pincér	3481103
			Sommelier	3581101
8417	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	48		
7524	Épületvillamossági szerelő, villanyszerelő	46	Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló	3552203
			Erősáramú berendezések felülvizsgálója	3552202
			Robbanásbiztos berendezés kezelője	5252203
			Villámvédelmi felülvizsgáló	3552216
			Villanyszerelő	3452204
7331	Gépjármű- és motorkarbantartó, -javító	42	Autóelektronikai műszerész	5452501
			Autószerelő	5452502
			Autótechnikus	5552501
			Dízelmotoros vasúti jármű szerelője	5452504
			Gázautószerelő	5552502
			Gépjármű mechatronikus	3452502
			Gépjármű-építési, szerelési logisztikus	3484101
			Kerékpárszerelő	3152501
			Motorkerékpár-szerelő	3452507
			Vízi sportmotor-szerelő	3552501
7111	Húsfeldolgozó	39	Bolti hentes	3154101
			Csontozó munkás	2154101
			Húsipari termékgyártó	3454103
			Húskészítmény gyártó	3154105
			Speciális állatfeldolgozó	3554101
			Vágóhídi munkás	2154103
5134	Szakács	31	Szakács	3481104
7325	Hegesztő, lángvágó	27	Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	3152101
			Fogyóelektrodás védőgázos ívhegesztő	3152103
			Gázhegesztő	3152105
			Hegesztő	3452106
			Volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztő	3152109

8.1 táblázat folytatása

Foglalkozás kódja	Foglalkozás megnevezése	Említés száma	Kapcsolódó képzés neve	Kapcsolódó képzés kódja
6121	Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juhtartó és -tenyésztő	18	Állattartó szakmunkás	3562101
			Belovagló	3581301
			Lóápoló és gondozó	2162101
			Lovász	3462102
7333	Mezőgazdasági és ipari gép (motor) karbantartója, javítója	17	Mezőgazdasági gépjavitó	3552102
7521	Vezeték- és csőhálózat-szerelő (víz, gáz, fűtés)	15	Csőhálózatszerelő	3158201
			Gáz- és hőtermelő berendezés-szerelő	3558201
			Gázipari műszaki-biztonsági felülvizsgáló	3558202
			Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	3458205
			Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	3458209
			Víz-, csatorna- és közmű-rendszerszerelő	3458212
			Vízgépészeti és technológiai berendezésszerelő	3558208
5135	Cukrász	14	Vízműkezelő	3185304
7327	Festékszóró, fényező	14	Cukrász	3481101
			Járműfényező	3452503
			Járműkarosszéria előkészítő, felületbevonó	3452504
			Erősáramú berendezések felülvizsgálója	3552202
			Villanyszerelő	3452204
			Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló	3552203

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

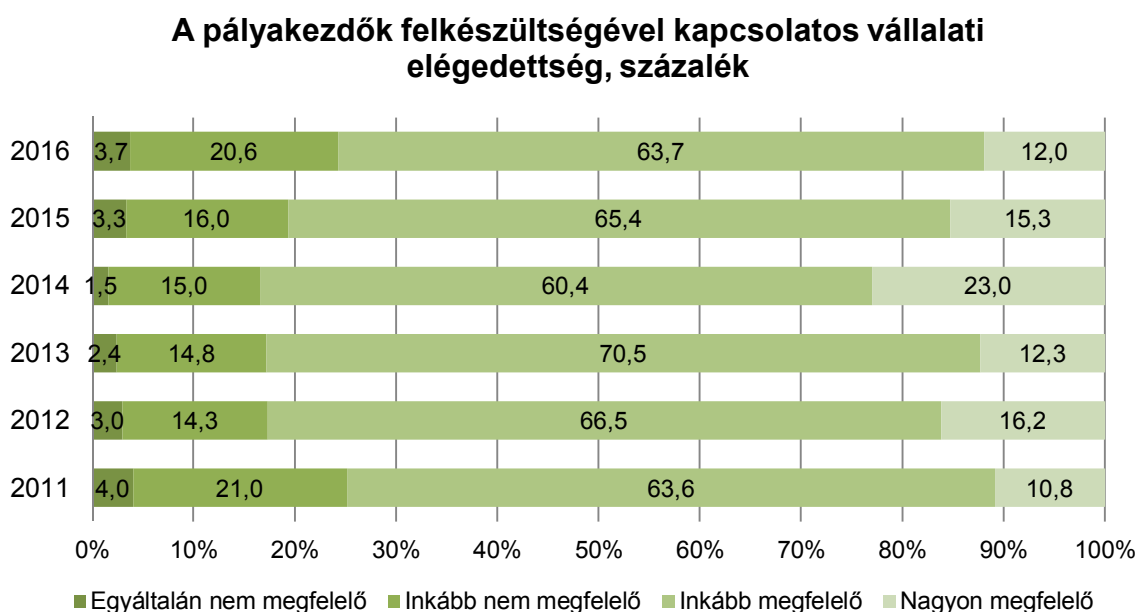
9. Pályakezdők foglalkoztatása és képességei

E szakasz célja, hogy bemutassa a vállalkozások pályakezdőkkel való elégedettségét mind általánosságban, mind egyes tudás, illetve készség terület szerint. Ezen eredményeket a tavalyi felmérésünk eredményeinek tükrében értelmezzük. A pályakezdők egyes készségeinek vállalati megítélése direkt útmutatást ad a szakképzés minőségi fejlesztése számára; megmutatja, mely szakmai vagy általános készségek oktatására kell nagyobb hangsúlyt fektetni a szakképzés során annak érdekében, hogy a munkaerő-piaci igényeket jobban ki tudja elégíteni a szakképzés.

A megkérdezett 2479 vállalatból 958 (38,6%) foglalkoztatott szakképzésből kilépő pályakezdőt az elmúlt év során, ami kis mértékű csökkenést jelent a tavalyi 40,2%-os részarányhoz képest. Ők összesen 3043 pályakezdőt foglalkoztattak. E vállalatok relatív elégedettségét jól mutatja, hogy az elmúlt év során felvett pályakezdők 78,4%-át, 2386 főt a megkérdezés pillanatában is foglalkoztatták a válaszoló vállalatoknál.

A pályakezdőkkel való vállalati elégedettséget direkt módon is mértük, amikor a válaszolókat megkértük, hogy értékeljék a szakképzésből frissen kilépett pályakezdők felkészültségét (9.1. ábra). A kibontakozó kép nagyjából megegyezik a fentiekben megfogalmazottakkal: a vállalatok túlnyomó része inkább vagy nagyon megfelelőnek találja a szakképzésből kikerülő felvett pályakezdők felkészültségét munkájuk elvégzéséhez. Ez az arány összességében hasonló az elmúlt évek eredményeihez, 2015-től azonban csökken a nagyon megfelelőnek talált pályakezdők aránya, 2016-ban pedig kis mértékben esett az inkább megfelelőnek tartott pályakezdők aránya is.

9.1. ábra. A pályakezdők felkészültségével való vállalati elégedettség megoszlása, %

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

Legvégül a vállalatoknak a pályakezdők egyes készségeivel és képességeivel való elégedettségét mutatjuk be (9.1. táblázat). Az előző évek felmérési adatait tekintve megállapítható, hogy a pályakezdőknek munka- és élettapasztalatra lenne szükségük, illetve az önálló munkavégzés képességét kellene fejleszteniük a vállalatok véleménye alapján. 2015-höz képest ezen képességekkel kapcsolatban nőtt az elégedetlen válaszolók aránya. Emellett ugyanakkor a vállalatok számára továbbra sem tűnnek kirívóan problémásnak az alkalmazott pályakezdők általános kompetenciái, mint például az olvasási-, számolási- és beszédképesség – az idegennyelv-tudást kivéve –, továbbá az adminisztrációs készségek, a számítógépes tudás, a szociális készségek és a személyes megjelenés. Általánosságban elmondható, hogy a problémát jelzők aránya az előző évhez képest nőtt.

9.1. táblázat. Készségek és kompetenciák, melyekkel az elmúlt két évben felvett a szakképzésből kikerülő pályakezdők nem rendelkeznek, az adott készséget vagy kompetenciát említő vállalatok aránya, %, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 és 2016.

Kompetencia	2011	2012	2013	2014	2015	2016
munka-/ élettapasztalat	58	59	54	46	24	56
önálló munkavégzés képessége	42	36	40	39	16	44
munkakultúra, a munkához való hozzáállás	29	24	23	20	10	25
felelősségtudat	33	24	22	21	10	26
motiváció, elkötelezettség, lelkesedés	30	20	18	12	10	22
idegennyelv-tudás	24	26	25	20	9	17
technikai, feladat-specifikus képességek	16	20	10	19	7	21
időbeosztási készség, pontosság	20	16	11	13	6	18
fegyelmezetttség	21	16	7	10	6	18
vezetési, szervezési képességek	17	16	25	14	6	12
kezdeményező készség	15	15	17	13	6	13
együttműködési készség	12	10	11	8	4	12
ügyféllel való bánásmód	13	10	5	7	4	9
általános tudás, készségek	12	9	7	6	4	9
számoláskészség	14	7	8	12	4	13
szociális készségek, kollégákkal való bánásmód	8	7	10	7	3	8
irodai, adminisztrációs képességek	10	7	8	8	3	6
anyanyelvi beszédképesség	4	6	3	2	2	6
anyanyelvi íráskészség	5	5	2	2	2	4
személyes megjelenés	4	5	3	3	2	5
olvasási készség	4	2	2	2	1	3
felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat	3	3	4	1	1	2
egyéb	0	0	0	0	0	0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013, KERESLET_VALLALAT_2014, KERESLET_VALLALAT_2015, KERESLET_VALLALAT_2016

IV. Fejezet: A közsféra szakképzettek iránti várható kereslete

10. Közsféra – a kórházak szakképzettek iránti várható kereslete

Eredeti szándékaink szerint a közsféra és a versenyszektor szakképzettek iránti várható keresletét egységesen vizsgáltuk volna. Ezt azonban nem tehattük meg, ugyanis nem áll rendelkezésre olyan adatbázis, amelyik a közsféra teljes alkalmazotti létszámát és az intézményszámokat intézménytípusonként (pl.: egészségügyi intézmény, rendfenntartó erők) tartalmazta volna. Ennek következtében nem állt módunkban a mintát súlyozni és teljeskörűsíteni, így nem tudunk következtetéseket megfogalmazni a teljes sokaság szakképzettek iránti várható keresletére. További problémát jelentett, hogy a közsféra intézményeinek mintája rendkívül kicsi (N=13 a 3 éves előrejelzések esetében) így csak pontatlan következtetések megfogalmazását tette volna lehetővé akkor is, ha tudjuk súlyozni és teljeskörűsíteni.

A korábbi felmérések tapasztalatai alapján a közsféra felmérését azon intézményekre fókuszáltuk, amelyeknél viszonylag magas válaszadási arányt vártunk az előrejelzési kérdésekre. Így a teljes közsféra felmérése helyett csupán kórházak megkeresését végeztük el. Az érvényes előrejelzések arányait a 10.1. táblázat mutatja.

A minta kis elemszáma valamint a fenti alapvető probléma következtében a közsféra adatbázisa csupán illusztratív jellegű, az adatokat csak személyes interjúk során begyűjtött információkkal együtt lehetséges értelmezni. Továbbá a közsféra várható keresletének becslése olyan alapvető problémákkal is terhelt, mint például a kormányzati szabályozás fordulatai, amelyek hatásai jóval markánsabban érintik e cégeket a versenyszférában működő vállalatoknál.

10.1. táblázat: A közszféra intézményeinek várható szakmunkás keresletre vonatkozó érvényes válaszainak száma és aránya, régiónként (N=29)

Régió	érvényes előrejelzések száma egy éven belüli időtávon, darab	érvényes előrejelzések aránya egy éven belüli időtávon, %	érvényes előrejelzések száma három éven túli időtávon, darab	érvényes előrejelzések aránya három éven túli időtávon, %
Közép-Magyarország	2	50	0	0
Közép-Dunántúl	4	100	1	25
Nyugat-Dunántúl	4	80	2	40
Dél-Dunántúl	3	100	2	67
Dél-Alföld	1	25	1	25
Észak-Alföld	4	80	3	60
Észak-Magyarország	4	100	4	100
Országosan összesen	22	76	13	45

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Az alábbiakban röviden bemutatjuk a közszféra keresletének adatbázisát. A kutatás kiegészítő adatbázisában megtalálható az érvényes választ adó közintézmények szakmánkénti kereslete (az adatbázist kérés esetén az MKIK GVI-től lehet megszerezni).

A mintába került közintézmények megoszlása régiók között csak kis eltéréseket mutat, arányaiban és mennyiségében a legtöbb intézmény Észak-Magyarországon került lekérdezésre (10.2. táblázat).

10.2. táblázat: A közszféra intézményeinek régiók szerinti megoszlása (N=29)

Régió	felkeresett közintézmények száma	felkeresett közintézmények megoszlása, %
Dél-Alföld	4	13,8
Dél-Dunántúl	3	10,3
Észak-Alföld	5	17,2
Észak-Magyarország	4	13,8
Közép-Dunántúl	4	13,8
Közép-Magyarország	4	13,8
Nyugat-Dunántúl	5	17,2
Országosan összesen	29	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

A 10.3. táblázatban bemutatjuk, hogy a közszféra cégei 3 éven túl, de 4 éven belül mely foglalkozások körében terveznek munkaerő-felvételt, illetve elbocsátást, továbbá hozzárendeljük ezen foglalkozásokhoz az összes, a Szakmai- és Vizsgakövetelmények alapján megfeleltethető OKJ képzés nevét és azonosítóját.

10.3. táblázat: Szakmák listája, amelyekben 3 éven túl, de 4 éven belül várhatóan változni fog a kereslet és keresett létszám (N=13)

Foglalkozás	Kereslet (fő)	Kapcsolódó képzés neve	Kapcsolódó képzés kódja
3311 (Ápoló, szakápoló)	218	Gyakorló ápoló	5272301
		Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló	5272302
		Gyakorló mentőápoló	5272303
		Ápoló	5572301
		Csecsemő és gyermekápoló	5572302
		Diabetológiai szakápoló és edukátor	5572303
		Epidemiológiai szakápoló	5572304
		Felnőtt intenzív szakápoló	5572305
		Foglalkozásegészségügyi szakápoló	5572306
		Geriatriai és krónikus beteg szakápoló	5572307
		Gyermek intenzív szakápoló	5572308
		Hospice szakápoló	5572309
		Légzőszervi szakápoló	5572310
		Mentőápoló	5572311
		Nefrológiai szakápoló	5572312
		Onkológiai szakápoló	5572313
3321 (Általános egészségügyi asszisztens)	23	Pszichiátriai szakápoló és gyógyfoglalkoztató	5572314
		Sürgősségi szakápoló	5572315
		Egészségügyi asszisztens	5472001
		Aneszteziológiai szakasszisztens	5572501
		Audiológiai szakasszisztens és hallásakusztikus	5572502
		Endoszkópos szakasszisztens	5572504
		Kardiológiai és angiológiai szakasszisztens	5572508
		Klinikai neurofiziológiai szakasszisztens	5572513
3324 (Orvosi laboratóriumi asszisztens)	12	Műtéti szakasszisztens	5572515
		Ergoterapeuta	5572601
		Ortopédiai kötszerész és fűzőkészítő	3272601
		Gyakorló klinikai laboratóriumi asszisztens	5272503
		Gyakorló szövettani asszisztens	5272504
		Citológiai szakasszisztens	5572503
		Hematológiai és transfuziológiai szakasszisztens	5572506
		Immunhisztokémiai hisztokémiai és molekuláris biológiai szakasszisztens	5572507
		Kémiai laboratóriumi szakasszisztens	5572509
		Klinikai laboratóriumi asszisztens	5572512
3326 (Gyógyszertári és gyógyszerellátási asszisztens)	2	Mikrobiológiai szakasszisztens	5572514
		Szövettani asszisztens	5572516
		Gyakorló gyógyszerertári asszisztens	5272003
		Gyógyszerkiadó szakasszisztens	5572002
		Gyógyszertári asszisztens	5572003

		Egészségfejlesztési segítő	3272001
		Ápolási asszisztens	3272301
3339 (Egyéb, humánegészségügyhöz kapcsolódó foglalkozású)	5	Egészségügyi kártevőirtó és fertőtlenítő	3285301
		Egészségügyi gázmester	5385301
		Egészségügyi gyakorlatvezető	5572001
		Betegkísérő	3172301
		Fertőtlenítő-sterilező	3172501
5222 (Segédápoló, műtőssegéd)	2	Ápolási asszisztens	3272301
		Műtőssegéd-gipszmester	3272501
		Boncmester	5272501

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2016

Irodalom

Czibik Ágnes, Fazekas Mihály, Németh Nándor, Semjén András, Tóth István János (2011): „Ágazati előrejelzés várakozások alapján” két vállalati adatfelvétel elemzése. MTA – KTI, Budapest. <http://elorejelzes.mtakti.hu/downloaddoc.php?docid=53&mode=articles> (acc. 2012. 05. 24.)

Fazekas Károly (2011): Hová tűnt, hogyan lesz egymillió munkahely Magyarországon?. Magyar Közgazdasági Társaság, 49. Közgazdász Vándorgyűlés. Pécs. http://econ.core.hu/file/download/vandorgyules_pecs/fazekas.pptx (acc. 2012.05.25.)

Fazekas Mihály (2009): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2009, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Fazekas Mihály (2010): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2010, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Fazekas Mihály (2011): Az RFKB döntések háttere és hatásossága. A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok 2008. és 2010. közötti működése a számok tükrében. Budapest: GVI

Fazekas Mihály (2010): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2010, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Fazekas Mihály és Hajdu Miklós (2011): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2011, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Fazekas Mihály és Makó Ágnes (2008): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2008, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Fazekas Mihály (2008): A vállalati adatfelvételeken alapuló munkaerő-piaci felmérések pontosságának vizsgálata (Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat negyedéves felméréseinek elemzése; Szakiskola_2008 háttér tanulmány). Budapest, MKIK GVI.

Hajdu Miklós (2012): Az RFKB döntések hatása a szakképzésbe belépő tanulók számának változására. MKIK GVI. Budapest.

Jakobi Ákos (2008): Regionális és megyei szakiskolai tanulói létszámok meghatározása a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére. Budapest, MKIK GVI.

Liskó Ilona (2002): A hátrányos helyzetű tanulók oktatásának minősége. *Új Pedagógiai Szemle*, No. 2.

Liskó Ilona, (2003): Kudarok a középfokú iskolákban. Kutatási zárótanulmány. Oktatókutató Intézet, Budapest.

Makó Ágnes (2013): A pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzete – 2013. Az elemzés a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2013, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” című kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Függelék

F1. A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók

F1. táblázat: A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók.

Régió	Gazdasági ág	Vállalati méret	Súly
1	1	1	0,76
1	1	2	0,73
1	2	1	0,44
1	2	2	0,31
1	3	1	0,35
1	3	2	0,77
1	4	1	0,66
1	4	2	1,15
2	1	1	0,55
2	1	2	0,59
2	2	1	0,43
2	2	2	0,31
2	3	1	0,41
2	3	2	0,58
2	4	1	0,63
2	4	2	1,02
3	1	1	0,84
3	1	2	1,05
3	2	1	0,53
3	2	2	0,39
3	3	1	0,30
3	3	2	0,69
3	4	1	0,71
3	4	2	1,05
4	1	1	0,44
4	1	2	1,38
4	2	1	0,53
4	2	2	0,49
4	3	1	0,30
4	3	2	1,37
4	4	1	0,89
4	4	2	1,61
5	1	1	1,45
5	1	2	0,84
5	2	1	1,62
5	2	2	0,57
5	3	1	0,51

5	3	2	0,99
5	4	1	0,81
5	4	2	0,89
6	1	1	1,92
6	1	2	1,33
6	2	1	2,45
6	2	2	1,00
6	3	1	1,89
6	3	2	1,18
6	4	1	4,69
6	4	2	2,22
7	1	1	0,85
7	1	2	0,73
7	2	1	1,38
7	2	2	0,50
7	3	1	0,65
7	3	2	1,12
7	4	1	0,87
7	4	2	0,96

Megjegyzés: A régió oszlop értékei: 1=Dél-Alföld; 2=Dél-Dunántúl; 3=Észak-Alföld; 4=Észak-Magyarország; 5= Közép-Dunántúl; 6=Közép-Magyarország; 7=Nyugat-Dunántúl. A gazdasági ág oszlop értékei: 1=Mezőgazdaság; 2=Ipar; 3=Építőipar; 4=Szolgáltatás. A vállalatméret oszlop értékei: 1=mikro- és kisvállalat (0-49 fő); 2=közép- és nagyvállalat (49 fő felett).

Mellékletek

M1. A KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvétel vállalati kérdőíve

SORSZÁM:

MEGYE KÓDJA:

VÁLLALATI KÉRDŐÍV

A vállalkozások szakképző iskolát végzettek iránti keresletének várható alakulása

SZAKISKOLA_2016

Kérdező
aláírása:.....
[Kérdező neve]*

kérdező
kódja*:

A kérdés kezdete:évhónap.....napóraperc

I. A cég alapvető jellemzői

1. A felkeresett egység:

- 1 – telephely nélküli cég/szervezet →
- 2 – cég/szervezet központja (székhelye) →
- 3 – cég/szervezet telephelye →

FIGYELEM! TELEPHELY CSAK AKKOR KÉRDEZHETŐ, HA A KÖZPONT MÁSIK MEGYÉBEN VAN, VAGY HA A KÖZPONT MEGTAGADTA A VÁLASZADÁST.

2. A cég adószámának első 8 számjegye:

AZ ADÓSZÁM ÉS A CÉG TELJES NEVE A CÉG HOSSZÚ PECSÉTJÉN MEGTALÁLHATÓ!

3. A cég teljes neve:

4. A felkeresett egység teljes neve:

5. A felkeresett egység címe:
irányítószám település neve

.....
utca, tér stb. házszám

6. A válaszoló személy neve:

beosztása:telefonszáma: e-mail:

7. Fő tevékenysége alapján a felkeresett egység melyik gazdasági ágazatba sorolható? (Ez az adat szerepel a cégbírószági bejegyzésen: a cég fő tevékenységéhez tartozó TEÁOR kód első két számjegyét kell itt bejelölni.)

01 – Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások	52 – Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység
02 – Erdőgazdálkodás	53 – Postai, futárpostai tevékenység
03 – Halászat, halgazdálkodás	55 – Szálláshely-szolgáltatás
05 – Szénbányászat	56 – Vendéglátás
06 – Kőolaj-, földgázkitermelés	58 – Kiadói tevékenység
07 – Fém tartalmú érc bányászata	59 – Film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel-kiadás
08 – Egyéb bányászat	60 – Műsorösszeállítás, műsor-szolgáltatás
09 – Bányászati szolgáltatás	61 – Távközlés
10 – Élelmiszer-gyártás	62 – Információ-technológiai szolgáltatás
11 – Italgártás	63 – Információs szolgáltatás
12 – Dohánytermék gyártása	64 – Pénzügyi közvetítés (kivéve: biztosítási, nyugdíjpénztári tevékenység)
13 – Textília gyártása	65 – Biztosítás, viszontbiztosítás, nyugdíjalapok (kivéve: kötelező társadalombiztosítás)
14 – Ruházati termék gyártása	66 – Egyéb pénzügyi tevékenység
15 – Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	68 – Ingatlanügyletek
16 – Fafeldolgozás (kivéve: bútor), fonottáru gyártása	69 – Jog, számviteli, adószakértői tevékenység
17 – Papír, papírtermék gyártása	70 – Üzletvezetési, vezetői tanácsadás
18 – Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység	71 – Építész-mérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés
19 – Kocsygyártás, kőolaj-feldolgozás	72 – Tudományos kutatás, fejlesztés
20 – Vegyi anyag, termék gyártása	73 – Reklám, piackutatás
21 – Gyógyszer-gyártás	74 – Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
22 – Gumi-, műanyag termék gyártása	75 – Állat-egészségügyi ellátás
23 – Nemfém ásványi termék gyártása	77 – Kölcsönzés, operatív lízing
24 – Fémalapanyag gyártása	78 – Munkaerőpiaci szolgáltatás
25 – Fémfeldolgozási termék gyártása	79 – Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás
26 – Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	80 – Biztonsági, nyomozói tevékenység
27 – Villamos berendezés gyártása	81 – Építményüzemeltetés, zöldterület-kezelés
28 – Gép, gépi berendezés gyártása	82 – Adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás
29 – Közúti jármű gyártása	84 – Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás
30 – Egyéb jármű gyártása	85 – Oktatás
31 – Bútor-gyártás	86 – Humán-egészségügyi ellátás
32 – Egyéb feldolgozóipari tevékenység	87 – Bentlakásos, nem kórházi ápolás
33 – Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	88 – Szociális ellátás bentlakás nélkül
35 – Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	90 – Alkotó-, művészeti, szórakoztató tevékenység
36 – Víztermelés, -kezelés, -ellátás	91 – Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység
37 – Szennyvíz gyűjtése, kezelése	92 – Szerencsejáték, fogadás
38 – Hulladék-gazdálkodás	93 – Sport-, szórakoztató, szabadidős tevékenység
39 – Szennyeződésmosás, egyéb hulladékkezelés	94 – Érdekképviselet
41 – Épületek építése	95 – Számítógép, személyi, háztartási cikk javítása
42 – Egyéb építmény építése	96 – Egyéb személyi szolgáltatás
43 – Speciális szaképítés	97 – Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás
45 – Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása	98 – Háztartás termék-előállítása, szolgáltatása saját fogyasztásra
46 – Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	99 – Területen kívüli szervezet
47 – Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	
49 – Szárazföldi, csővezetékes szállítás	
50 – Vízi szállítás	
51 – Légi szállítás	

HA NEM TUDJA ELDÖNTENI, AKKOR ÍRJA LE, HOGY MI A FŐ TEVÉKENYSÉGÜK:

8. Ön cégének jegyzett tőkéjén belül milyen arányú a külföldi tulajdon?

- 1 – Nincs külföldi tulajdon a cégben
2 – kisebbségi: kevesebb, mint 50 százalék,
3 – többségi, vagy tisztán külföldi tulajdonú a cég.
9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

CSAK HA KÖZPONTBAN (1. kérdés 1-es vagy 2-es kód) TÖRTÉNIK A KÉRDEZÉS

9. A következő kategóriák melyikébe tartozik a cég 2015. évi nettó árbevétele?

- 1 – 5 millió forint alatt
2 – 5 és 10 millió között
3 – 10 és 50 millió között
4 – 50 és 100 millió között
5 – 100 és 250 millió között
6 – 250 és 500 millió között
7 – 500 millió és egy milliárd között
8 – egy milliárd forint felett.
9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

MINDENKITŐL!

10. Mennyi lesz/volt¹⁴ 2015. december 31-én az Önöknél alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma¹⁵ ezen a településen / telephelyen¹⁶?

fő

11. Ezen belül mennyi volt a szakmunkás végzettséggel rendelkező

szakképzett munkavállalók létszáma?

fő

Szakképzett munkavállaló alatt olyan személyeket értünk, akik szakmunkás végzettséggel rendelkeznek.

Egyes szakmák esetében a képzés két szinten folyik. Szakmunkás bizonyítvány szerzhető érettségivel és érettségi nélkül is. (Például az „ápoló” érettségéhez kötött szakma, de az „ápolási asszisztens” érettségi nélkül szerzhető szakma.)

Az **Országos Képzési Jegyzék** tartalmazza mindazokat a szakmákat, melyek szakmunkás végzettséget jelentenek.

A cégek emellett olyan munkakörökben is alkalmaznak munkásokat, amihez nem szükséges szakmunkás végzettség (pl. betanított munkák, gimnáziumi érettségivel is betölthető irodai munkák). A diplomával rendelkező (főiskolai, egyetemi végzettségű) munkavállalók szintén nem rendelkeznek szakmunkás végzettséggel.

A kérdőív további kérdéseiben a **szakmunkások** létszámának alakulására kérdezzük.

¹⁴ Amennyiben a kérdés még 2015-ben történik, akkor a „lesz”, amennyiben már 2016-ban, akkor a „volt” olvasandó fel.

¹⁵ A **statisztikai állományi létszám** a ténylegesen dolgozók számát jelenti, így nem tartozik bele például az, aki gyes-en van, vagy aki több mint 1 hónapja beteg.

¹⁶ A „**település**” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdésre a cég központjában kerül sor (1. kérdés 1-es és 2-es kód). Ha van a cégnek a céggel központtal egy településen működő további telephelye(i), akkor ezen telephely(ek) létszámadatait is kérjük figyelembe venni. Kérjük, hogy a kérdőív további kérdéseire adott válaszoknál is így járjon el! A „**telephely**” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdőívre egy telephelyen válaszolnak (1. kérdés 3-as kód).

II. A szakmunkások felvétele, illetve elbocsátása ezen a településen / telephelyen³

12. Az elmúlt 12 hónapban hogyan változott Önöknél a szakmunkások létszáma?

	van	nincs
a. Van olyan munkakör, amiben elbocsátás történt Önöknél?	1	2
b. Van olyan munkakör, amiben felvétel történt Önöknél?	1	2

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM ALAKULÁSÁVAL!

13. A FEOR kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely munkakörök esetében volt Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban.

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja	az elmúlt 12 hónapban	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

**14. HA VOLT MUNKAERŐ FELVÉTEL AZ ELMÚLT 12 HÓNAPBAN
(12b. kérdés 1-es válasz)**

14. Kérem gondoljon a legnagyobb létszámfelvétellel járó középfokú szakképzettséget igénylő munkakörre. Az ebbe a munkakörbe felvett munkavállalók kimondottan a szükséges szakképesítéssel rendelkeztek?

1 – Igen, mindegyik →

2 – nem, legalább az egyik nem

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

15. Kérem, nevezze meg ezt a munkakört, amelyikben a legnagyobb munkaerő-felvétel történt az elmúlt 12 hónapban. Továbbá jelölje meg azokat a szakképesítéseket, melyekkel a felvett munkavállalók rendelkeztek (ha az adott munkavállaló több szakképesítéssel is rendelkezett, akkor csak a leginkább relevánsat jelölje meg).

Legnagyobb munkaerő-felvételű munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja			
	érettségi nélkül	érettséggel				
.....	1	2				
A felvett munkavállalók szakképesítéseinek megnevezése			A szakképesítés 7 jegyű OKJ kódja			
a.						
b.						
c.						

16. A **következő 12 hónapban** hogyan fog változni Önöknél a szakmunkások létszáma?

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM VÁRHATÓ ALAKULÁSÁVAL!

	van	nincs	Nem tudja
a. Van olyan munkakör, amiben elbocsátás várható Önöknél a következő 12 hónapban?	1	2	9
b. Van olyan munkakör, amiben felvétel várható Önöknél a következő 12 hónapban?	1	2	9

17. A FEOR kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely középfokú szakképzettséget igénylő munkakörök esetében várható Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás a következő 12 hónapban?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja	A következő 12 hónapban	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

18. **Összességében** hogyan fog változni Önöknél a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkaerő létszáma (ezen a településen/ telephelyen¹⁷) az elkövetkezendő 12 hónapban? A jelenlegihez képest

...

- 1 – nőni fog, _____ → a. **Hány fővel?** Körülbelül..... fővel 999 – NEM TUDJA
 2 – nem változik, vagy
 3 – csökkenni fog? _____ → b. **Hány fővel?** Körülbelül fővel 999 – NEM TUDJA
 9 – NEM TUDJA

¹⁷ A „település” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdezésre a cég központjában kerül sor (1. kérdés 1-es és 2-es kód). Ha van a cégnek a cégközponttal egy településen működő további telephelye(i), akkor ezen telephely(ek) létszámadatait is kérjük figyelembe venni. A „telephely” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdőívre egy telephelyen válaszolnak (1. kérdés 3-as kód). Kérjük, hogy a kérdőív további kérdéseire adott válaszoknál is így járjon el!

19. Összességében hogyan fog változni Önöknél a szakmunkások létszáma három éven túl, de 4 éven belül a jelenlegihez képest az alábbi szakmacsoportok esetében?

	Szakmacsoport	csökkeni fog	nem lesz változás	nőni fog	nem tudja	
1	Egészségügy	1	2	3	9	X
2	Szociális szolgáltatások	1	2	3	9	X
3	Oktatás	1	2	3	9	X
4	Művészet, közművelődés, kommunikáció	1	2	3	9	X
5	Gépészet	1	2	3	9	X
6	Elektrotechnika-elektronika	1	2	3	9	X
7	Informatika	1	2	3	9	X
8	Vegyipar	1	2	3	9	X
9	Építészet	1	2	3	9	X
10	Könnyűipar	1	2	3	9	X
11	Faipar	1	2	3	9	X
12	Nyomdaipar	1	2	3	9	X
13	Közlekedés	1	2	3	9	X
14	Környezetvédelem-vízgazdálkodás	1	2	3	9	X
15	Közgazdaság	1	2	3	9	X
16	Ügyvitel	1	2	3	9	X
17	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	1	2	3	9	X
18	Vendéglátás-turisztika	1	2	3	9	X
19	Egyéb szolgáltatások	1	2	3	9	X
20	Mezőgazdaság	1	2	3	9	X
21	Élelmiszeripar	1	2	3	9	X
22	Közszolgálat	1	2	3	9	X

20. A FEOR kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely munkakörök esetében várható Önöknél szakképzett munkaerő-felvétel illetve elbocsátás 3 éven túl de 4 éven belül?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja	3 éven túl de 4 éven belül várható	
	érettségi nélkül	érettségivel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

21. Összességében várhatóan hogyan fog változni a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkaerő létszáma (ezen a településen/ telephelyen) 3 év múlva a jelenlegihez képest?

- 1 – Nőni fog → a. **Hány fővel?** Körülbelül..... fővel 999 – NEM TUDJA
 2 – nem változik, vagy
 3 – csökkenni fog? → b. **Hány fővel?** Körülbelül fővel 999 – NEM TUDJA
 9 – NEM TUDJA

22. Az elmúlt 1 évben alkalmaztak-e szakmunkás végzettségű pályakezdőt? Pályakezdőknek azokat tekintjük, akik két évnél nem régebben fejezték be tanulmányaikat.

1 – igen 2 – nem → 26 - RA

→ 22.1. Összesen hány szakmunkás végzettségű pályakezdőt vettek fel az elmúlt 1 évben ?
főt 999 – NEM TUDJA

22.1.1. Közülük hányan állnak jelenleg is a cég alkalmazásában?
 fő 999 – NEM TUDJA

23. Milyen munkakörökre vettek fel pályakezdő szakmunkást az elmúlt egy évben?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja
	érettségi nélkül	érettséggel	
a.	1	2	
b.	1	2	
c.	1	2	
d.	1	2	

24. Milyennek tartja a pályakezdő szakmunkások felkészültségét a munkájuk elvégzéséhez?

- 1 – Egyáltalán nem megfelelő,
- 2 – Inkább nem megfelelő,
- 3 – Inkább megfelelő, vagy
- 4 – Nagyon megfelelő?

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

25. Milyen tekintetben voltak a pályakezdő szakmunkásaik nem megfelelő felkészültségűek? Milyen készségekkel, illetve kompetenciákkal nem rendelkeznek? X-EL JELÖLJE BE A KÉSZSÉGEKET, AMELYEKSEL NEM RENDELKEZNEK!

1. munka-/ élettapasztalat	2. technikai, feladat-specifikus képességek	3. időbeosztási készség, pontosság	
4. anyanyelvi beszédképesség	5. együttműködési készség (pl.: csapatmunka)	6. munkakultúra, a munkához való hozzáállás	
7. anyanyelvi írásképesség	8. szociális készségek, kollégákkal való bánásmód	9. fegyelmezetttség	
10. idegennyelv-tudás	11. ügyféllel való bánásmód	12. felelősségtudat	
13. olvasási készség	14. motiváció, elkötelezettség, lelkesedés	15. személyes megjelenés	
16. általános tudás, készségek	17. önálló munkavégzés képessége	18. vezetési, szervezési képességek	
19. számolásképesség	20. kezdeményező készség	21. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat	
22. irodai, adminisztrációs képességek	23. egyéb, éspedig:		

MINDENKITŐL!

26. Van Önnek olyan üres álláshelye, amelyre nehéz megfelelően képzett pályakezdő szakmunkást találni?

1 – van 2 – nincs 9 – NEM TUDJA

↳ 26.1. Melyek ezek a munkakörök?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja
	érettségi nélkül	érettséggel	
a.	1	2	
b.	1	2	
c.	1	2	
d.	1	2	

26.2. Kérem, mondja meg, hogy az említett munkakörök esetén mely készségek és kompetenciák voltak hiányosak! X-EL JELÖLJE BE A HIÁNYZÓ KÉSZSÉGEKET AZ ADOTT MUNKAKÖR ESETÉBEN!

A munkakör neve: 4 jegyű FEOR kódja:
a. szakmai elméleti alapok				
b. szakmai gyakorlati jártasság				
c. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat				
d. professzionális számítógépes ismeretek/gyakorlat				
e. korszerű műszaki ismeretek				
f. gazdasági ismeretek				
g. olvasási készség				
h. számoláskészség				
i. anyanyelvi beszédképesség				
j. anyanyelvi íráskészség				
k. idegennyelv-tudás				
l. munkakultúra				
m. munkafegyelem				
n. önálló munkavégzés képessége				
o. együttműködési készség				
p. problémamegoldó képességek				
q. ügyféllel való bánásmód				
r. vezetési, szervezési képességek				
s. irodai adminisztrációs képességek				
t. technikai, feladat-specifikus képességek				
u. egyéb, éspedig: ÍRJA BE A MUNKAKÖR OSZLOPÁBA!				

MINDENKITŐL!

27. Hány tanulószereződéses tanulót, szakmunkástanulót képeztek Önök a...

	Tanulószereződéses tanulók száma	nem volt	NEM TUDJA
a. 2008/9-es tanévben	fő	0	999
b. 2009/10-es tanévben	fő	0	999
c. 2010/11-es tanévben	fő	0	999
d. 2011/12-es tanévben?	fő	0	999
e. 2012/13-as tanévben?	fő	0	999
f. 2013/14-es tanévben?	fő	0	999
g. 2014/15-ös tanévben?	fő	0	999
h. 2015/16-os tanévben?	fő	0	999

28. A legutolsó lezárt tanévben a tanulószereződéses végzős diákok hány százaléka fejezte be önöknél sikeresen a szakmunkás képzést?

.....%

888 – nem volt végzős diákja

999 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

29.-30. HA VAN TANULÓJA A 2015/16-OS TANÉVBEN (27. kérdés h. sora)

29. Miért döntött úgy, hogy bekapcsolódik a tanulószereződéses képzésbe? Felsorolok néhány lehetséges okot. Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan mondja meg, hogy Önre mennyire vonatkoznak ezek: az ötös jelentse, hogy teljes mértékben az egyes, pedig, hogy egyáltalán nem. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben					Egyáltalán nem					Nem tudja	
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
a. Így olcsó munkaerőhöz jutok.	5	4	3	2	1	9						X
b. Nehezen tudunk megfelelő képzettségű munkaerőt felvenni.	5	4	3	2	1	9						X
c. A jövő munkavállalóit képezzük.	5	4	3	2	1	9						X
d. Megmutathatjuk a tanulóknak, mi hogyan dolgozunk.	5	4	3	2	1	9						X
e. Így könnyebb munkaerőt toborozni, vonzóbbak vagyunk a munkavállalók felé.	5	4	3	2	1	9						X
f. Szükségünk van fiatal munkavállalókra egy öregedő társadalomban.	5	4	3	2	1	9						X
g. Egyszerű az adminisztráció.	5	4	3	2	1	9						X
h. egyéb ok, és pedig:	5	4	3	2	1	9						X

30. Mekkora átlagos bérben/pénzbeni juttatásban részesültek az Önök által képzett első évfolyamos tanulószereződéses diákok a 2014-es tanévben (egy főre jutó átlagos összeget adjon meg)?

Szakképzés megnevezése	A szakképzés 7 jegyű OKJ kódja	Nettó havi bér (Ft)
a.		Ft/hó
b.		Ft/hó
c.		Ft/hó
d.		Ft/hó

MINDENKITŐL!

31. A tanulószereződésekkel kapcsolatban mennyire ért egyet, illetve nem ért egyet a következő kijelentésekkel? Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan válaszoljon: az 5-ös jelentse azt, hogy teljes mértékben egyetért az 1-es, hogy egyáltalán nem ért egyet. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben egyetért ← → Egyáltalán nem ért egyet					Nem tudja	X
	5	4	3	2	1		
a. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok változásának követése nem jelent problémát.	5	4	3	2	1	9	X
b. A kereskedelmi és iparkamara megfelelően tájékoztat a tanulószereződéssel kapcsolatos tudnivalókról illetve tennivalókról.	5	4	3	2	1	9	X
c. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok nem életszerűek.	5	4	3	2	1	9	X
d. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok ellentmondásosak.	5	4	3	2	1	9	X
e. A tanulószereződéssel járó adminisztratív terhek elfogadható mértékűek.	5	4	3	2	1	9	X
f. A vállalatnál eltöltött gyakorlati képzési idő elegendő.	5	4	3	2	1	9	X

32 HA NINCS TANULÓJA A 2015/16-OS TANÉVBEN

32. Miért döntött úgy, hogy **NEM kapcsolódik be** a tanulószervezéses képzésbe? Felsorolok néhány lehetséges okot. Az iskolai osztályzathoz hasonlóan mondja meg, hogy Önre mennyire vonatkoznak ezek: az ötös jelentse, hogy teljes mértékben az egyes, pedig, hogy egyáltalán nem. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben ← → Egyáltalán nem					Nem tudja	
	5	4	3	2	1		
a. bonyolult az adminisztráció	5	4	3	2	1	9	X
b. rosszak a tapasztalataink a tanulókkal	5	4	3	2	1	9	X
c. a tanulószervezéses képzés jogi szabályozásának többszöri megváltozása	5	4	3	2	1	9	X
d. a vállalkozás mérete miatt	5	4	3	2	1	9	X
e. nincs oktatói háttér, kapacitás	5	4	3	2	1	9	X
f. alacsony az igény a pályakezdő szakmunkások iránt, csak képzett szakembereket keresnek	5	4	3	2	1	9	X
g. most nem képeznek, de tervezik vagy már folyamatban van	5	4	3	2	1	9	X
h. nincs a cég profiljához illő szakképzés	5	4	3	2	1	9	X
i. a tanulók utáni elszámolás átszervezése a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz	5	4	3	2	1	9	X
j. nem megfelelő tanulói hozzáállás a munkához	5	4	3	2	1	9	X
k. túlságosan költséges a képzés a hasznaihoz képest	5	4	3	2	1	9	X
l. a cég rossz üzleti helyzete	5	4	3	2	1	9	X
m. nincs jelentkező, nem keresték fel ezügyben a céget	5	4	3	2	1	9	X
n. Nem tudok eleget a tanulószervezéses képzésről	5	4	3	2	1	9	X
o. a szakképző iskolára visszavezethető okok	5	4	3	2	1	9	X
p. egyéb ok, és pedig:	5	4	3	2	1	9	X

MINDENKITŐL!

33. Tapasztalatai szerint a tanulók után a tanulószervezéses képzés keretében elszámolható költség-normatíva a ténylegesen felmerülő költségek hány százalékát fedezi /fedezheti?

.....%-át

999 – NT X –

34. Várhatóan milyen lesz a cég üzleti helyzete a következő 12 hónap során? Jó, kielégítő vagy rossz?

1 – jó 2 – kielégítő 3 – rossz 9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

Köszönjük válaszait!

KÉRDEZÉS VÉGE: óra perc

M2. A KERESLET_VALLALAT_2016 adatfelvétel kórházi kérdőíve

SORSZÁM:

MEGYE KÓDJA:

KÓRHÁZ KÉRDŐÍV 2

A KÓRHÁZAK szakképző iskolát végzettek iránti keresletének várható alakulása

SZAKISKOLA_2016

Kérdező
aláírása:.....
[Kérdező neve]*

kérdező
kódja*:

A kéredezés kezdete:évhónap.....napóraperc

I. A szervezet alapvető jellemzői

1. A felkeresett egység:

1 – telephely nélküli szervezet

A SZEVEZETRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON

2 – a szervezet központja (székhelye)

A KÖZPONTRA ÉS A KÖZPONTTAL AZONOS
TÉPÜLÉSEN TALÁLHATÓ TELEPHELYEIRE
VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

3 – a szervezet telephelye

A TELEPHELYRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

FIGYELEM! TELEPHELY CSAK AKKOR KÉRDEZHETŐ, HA A KÖZPONT MÁSIK MEGYÉBEN VAN,
VAGY HA A KÖZPONT MEGTAGADTA A VÁLASZADÁST.

2. A szervezet adószámának első 8 számjegye:

AZ ADÓSZÁM ÉS A SZERVEZET TELJES NEVE A SZERVEZET HOSSZÚ PECSÉTJÉN MEGTALÁLHATÓ!

3. A szervezet teljes neve:

.....

4. A felkeresett egység teljes neve:

5. A felkeresett egység
címe:

irányítószám

település neve

.....
utca, tér stb.

.....
házszám

6. A válaszoló személy neve:

beosztása:telefonszáma: e-mail:

7. Fő tevékenysége alapján a felkeresett egység melyik gazdasági ágazatba sorolható? (Ez az adat szerepel a cégbírósági bejegyzésen: a szervezet fő tevékenységéhez tartozó TEÁOR kód első két számjegyét kell itt bejelölni.)

01 – Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások	52 – Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység
02 – Erdőgazdálkodás	53 – Postai, futárpostai tevékenység
03 – Halászat, halgazdálkodás	55 – Szálláshely-szolgáltatás
05 – Szénbányászat	56 – Vendéglátás
06 – Kőolaj-, földgázkitermelés	58 – Kiadói tevékenység
07 – Fém tartalmú érc bányászata	59 – Film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel-kiadás
08 – Egyéb bányászat	60 – Műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás
09 – Bányászati szolgáltatás	61 – Távközlés
10 – Élelmiszergyártás	62 – Információ-technológiai szolgáltatás
11 – Italgártás	63 – Információs szolgáltatás
12 – Dohánytermék gyártása	64 – Pénzügyi közvetítés (kivéve: biztosítási, nyugdíjpénztári tevékenység)
13 – Textília gyártása	65 – Biztosítás, viszontbiztosítás, nyugdíjalapok (kivéve: kötelező társadalombiztosítás)
14 – Ruházati termék gyártása	66 – Egyéb pénzügyi tevékenység
15 – Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	68 – Ingatlanügyletek
16 – Fafeldolgozás (kivéve: bútor), fonottáru gyártása	69 – Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység
17 – Papír, papírtermék gyártása	70 – Üzletvezetési, vezetői tanácsadás
18 – Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység	71 – Építész-mérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés
19 – Kocsygyártás, kőolaj-feldolgozás	72 – Tudományos kutatás, fejlesztés
20 – Vegyi anyag, termék gyártása	73 – Reklám, piackutatás
21 – Gyógyszergyártás	74 – Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
22 – Gumi-, műanyag termék gyártása	75 – Állat-egészségügyi ellátás
23 – Nemfém ásványi termék gyártása	77 – Kölcsönzés, operatív lízing
24 – Fémalapanyag gyártása	78 – Munkaerőpiaci szolgáltatás
25 – Fémfeldolgozási termék gyártása	79 – Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás
26 – Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	80 – Biztonsági, nyomozói tevékenység
27 – Villamos berendezés gyártása	81 – Építményüzemeltetés, zöldterület-kezelés
28 – Gép, gépi berendezés gyártása	82 – Adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás
29 – Közúti jármű gyártása	84 – Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás
30 – Egyéb jármű gyártása	85 – Oktatás
31 – Bútorgyártás	86 – Humán-egészségügyi ellátás
32 – Egyéb feldolgozóipari tevékenység	87 – Bentlakásos, nem kórházi ápolás
33 – Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	88 – Szociális ellátás bentlakás nélkül
35 – Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	90 – Alkotó-, művészeti, szórakoztató tevékenység
36 – Víztermelés, -kezelés, -ellátás	91 – Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység
37 – Szennyvíz gyűjtése, kezelése	92 – Szerencsejáték, fogadás
38 – Hulladékgyazdálkodás	93 – Sport-, szórakoztató, szabadidős tevékenység
39 – Szennyeződésmntesítés, egyéb hulladékkezelés	94 – Érdekképviselet
41 – Épületek építése	95 – Számítógép, személyi, háztartási cikk javítása
42 – Egyéb építmény építése	96 – Egyéb személyi szolgáltatás
43 – Speciális szaképítés	97 – Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás
45 – Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása	98 – Háztartás termék-előállítás, szolgáltatása saját fogyasztásra
46 – Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	99 – Területen kívüli szervezet
47 – Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	
49 – Szárazföldi, csővezetékes szállítás	
50 – Vízi szállítás	
51 – Légi szállítás	

HA NEM TUDJA ELDÖNTENI, AKKOR ÍRJA LE, HOGY MI A FŐ TEVÉKENYSÉGÜK:

8. Önök szervezetében milyen arányú a külföldi tulajdon?

- 1 – Nincs külföldi tulajdon
2 – kisebbségi: kevesebb, mint 50 százalék,
3 – többségi, vagy tisztán külföldi tulajdonú a szervezet.
9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

CSAK HA KÖZPONTBAN (1. kérdés 1-es vagy 2-es kód) TÖRTÉNIK A KÉRDEZÉS

9. A következő kategóriák melyikébe tartozik a szervezet 2015. évi nettó árbevétele?

- 1 – 5 millió forint alatt
2 – 5 és 10 millió között
3 – 10 és 50 millió között
4 – 50 és 100 millió között
5 – 100 és 250 millió között
6 – 250 és 500 millió között
7 – 500 millió és egy milliárd között
8 – egy milliárd forint felett.
9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

MINDENKITŐL!

10. Mennyi lesz/volt¹⁸ 2015. december 31-én az Önöknél alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma¹⁹ ezen a településen / telephelyen²⁰?

fő

11. Ezen belül mennyi volt a szakmunkás végzettséggel rendelkező szakképzett munkavállalók létszáma?

fő

Szakképzett munkavállaló alatt olyan személyeket értünk, akik szakmunkás végzettséggel rendelkeznek.

Egyes szakmák esetében a képzés két szinten folyik. Szakmunkás bizonyítvány szerzhető érettségivel és érettségi nélkül is. (Például az „ápoló” érettségihez kötött szakma, de az „ápolási asszisztens” érettségi nélkül szerzhető szakma.)

Az **Országos Képzési Jegyzék** tartalmazza mindazokat a szakmákat, melyek szakmunkás végzettséget jelentenek.

A szervezetek emellett olyan munkakörökben is alkalmaznak munkásokat, amihez nem szükséges szakmunkás végzettség (pl. betanított munkák, gimnáziumi érettségivel is betölthető irodai munkák). A diplomával rendelkező (főiskolai, egyetemi végzettségű) munkavállalók szintén nem rendelkeznek szakmunkás végzettséggel.

A kérdőív további kérdéseiben a **szakmunkások** létszámának alakulására kérdezzük.

¹⁸ Amennyiben a kérdés még 2015-ben történik, akkor a „lesz”, amennyiben már 2016-ban, akkor a „volt” olvasandó fel.

¹⁹ A **statisztikai állományi létszám** a ténylegesen dolgozók számát jelenti, így nem tartozik bele például az, aki gyes-en van, vagy aki több mint 1 hónapja beteg.

²⁰ A „**település**” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdésre a szervezet központjában kerül sor (1. kérdés 1-es és 2-es kód). Ha van a szervezetnek a központtal egy településen működő további telephelye(i), akkor ezen telephely(ek) létszámadatait is kérjük figyelembe venni. Kérjük, hogy a kérdőív további kérdéseire adott válaszoknál is így járjon el!

A „**telephely**” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdőívre egy telephelyen válaszolnak (1. kérdés 3-as kód).

II. A szakmunkások felvétele, illetve elbocsátása ezen a településen / telephelyen³

12. Az elmúlt 12 hónapban hogyan változott Önöknél a szakmunkások létszáma?

	van	nincs
a. Van olyan munkakör, amiben elbocsátás történt Önöknél?	1	2
b. Van olyan munkakör, amiben felvétel történt Önöknél?	1	2

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM ALAKULÁSÁVAL!

13. A FEOR kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely munkakörök esetében volt Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban.

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja	az elmúlt 12 hónapban	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

**14. HA VOLT MUNKAERŐ FELVÉTEL AZ ELMÚLT 12 HÓNAPBAN
(12b. kérdés 1-es válasz)**

14. Kérem gondoljon a legnagyobb létszámfelvétellel járó középfokú szakképzettséget igénylő munkakörre. Az ebbe a munkakörbe felvett munkavállalók kimondottan a szükséges szakképesítéssel rendelkeztek?

1 – Igen, mindegyik →

2 – nem, legalább az egyik nem

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

15. Kérem, nevezze meg ezt a munkakört, amelyikben a legnagyobb munkaerő-felvétel történt az elmúlt 12 hónapban. Továbbá jelölje meg azokat a szakképesítéseket, melyekkel a felvett munkavállalók rendelkeztek (ha az adott munkavállaló több szakképesítéssel is rendelkezett, akkor csak a leginkább relevánsat jelölje meg).

Legnagyobb munkaerő-felvételű munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja			
	érettségi nélkül	érettséggel				
.....	1	2				
A felvett munkavállalók szakképesítéseinek megnevezése			A szakképesítés 7 jegyű OKJ kódja			
a.						
b.						
c.						

16. A **következő 12 hónapban** hogyan fog változni Önöknél a szakmunkások létszáma?

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM VÁRHATÓ ALAKULÁSÁVAL!

	van	nincs	Nem tudja
a. Van olyan munkakör, amiben elbocsátás várható Önöknél a következő 12 hónapban?	1	2	9
b. Van olyan munkakör, amiben felvétel várható Önöknél a következő 12 hónapban?	1	2	9

17. A FEOR kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely középfokú szakképzettséget igénylő munkakörök esetében várható Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás a következő 12 hónapban?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja	A következő 12 hónapban	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

18. **Összességében** hogyan fog változni Önöknél a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkaerő létszáma (ezen a településen/ telephelyen²¹) az elkövetkezendő 12 hónapban? A jelenlegihez képest

...

- 1 – nőni fog, _____ → a. **Hány fővel?** Körülbelül..... fővel 999 – NEM TUDJA
 2 – nem változik, vagy
 3 – csökkenni fog? _____ → b. **Hány fővel?** Körülbelül fővel 999 – NEM TUDJA
 9 – NEM TUDJA

²¹ A „település” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdésre a szervezet központjában kerül sor (1. kérdés 1-es és 2-es kód). Ha van a szervezetnek a központtal egy településen működő további telephelye(i), akkor ezen telephely(ek) létszámadatait is kérjük figyelembe venni. A „telephely” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdőívre egy telephelyen válaszolnak (1. kérdés 3-as kód). Kérjük, hogy a kérdőív további kérdéseire adott válaszoknál is így járjon el!

19. Összességében hogyan fog változni Önöknél a szakmunkások létszáma három éven túl, de 4 éven belül a jelenlegihez képest az alábbi szakmacsoportok esetében?

	Szakmacsoport	csökkeni fog	nem lesz változás	nőni fog	nem tudja	
1	Egészségügy	1	2	3	9	X
2	Szociális szolgáltatások	1	2	3	9	X
3	Oktatás	1	2	3	9	X
4	Művészet, közművelődés, kommunikáció	1	2	3	9	X
5	Gépészet	1	2	3	9	X
6	Elektrotechnika-elektronika	1	2	3	9	X
7	Informatika	1	2	3	9	X
8	Vegyipar	1	2	3	9	X
9	Építészet	1	2	3	9	X
10	Könnyűipar	1	2	3	9	X
11	Faipar	1	2	3	9	X
12	Nyomdaipar	1	2	3	9	X
13	Közlekedés	1	2	3	9	X
14	Környezetvédelem-vízgazdálkodás	1	2	3	9	X
15	Közgazdaság	1	2	3	9	X
16	Ügyvitel	1	2	3	9	X
17	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	1	2	3	9	X
18	Vendéglátás-turisztika	1	2	3	9	X
19	Egyéb szolgáltatások	1	2	3	9	X
20	Mezőgazdaság	1	2	3	9	X
21	Élelmiszeripar	1	2	3	9	X
22	Közszolgálat	1	2	3	9	X

20. A FEOR kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely munkakörök esetében várható Önöknél szakképzett munkaerő-felvétel illetve elbocsátás 3 éven túl de 4 éven belül?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegyű FEOR kódja	3 éven túl de 4 éven belül várható	
	érettségi nélkül	érettségivel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

21. Összességében várhatóan hogyan fog változni a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkaerő létszáma (ezen a településen/ telephelyen) 3 év múlva a jelenlegihez képest?

- 1 – Nőni fog → a. **Hány fővel?** Körülbelül..... fővel 999 – NEM TUDJA
 2 – nem változik, vagy
 3 – csökkenni fog? → b. **Hány fővel?** Körülbelül fővel 999 – NEM TUDJA
 9 – NEM TUDJA

22. Az elmúlt 1 évben alkalmaztak-e szakmunkás végzettségű pályakezdőt? Pályakezdőknek azokat tekintjük, akik két évnél nem régebben fejezték be tanulmányaikat.

1 – igen 2 – nem →

→ 22.1. Összesen hány szakmunkás végzettségű pályakezdőt vettek fel az elmúlt 1 évben ?
főt 999 – NEM TUDJA

22.1.1. Közülük hányan állnak jelenleg is a szervezet alkalmazásában?
 fő 999 – NEM TUDJA

23. Milyen munkakörökre vettek fel pályakezdő szakmunkást az elmúlt egy évben?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegű FEOR kódja
	érettségi nélkül	érettséggel	
e.	1	2	
f.	1	2	
g.	1	2	
h.	1	2	

24. Milyennek tartja a pályakezdő szakmunkások felkészültségét a munkájuk elvégzéséhez?

- 1 – Egyáltalán nem megfelelő,
- 2 – Inkább nem megfelelő,
- 3 – Inkább megfelelő, vagy
- 4 – Nagyon megfelelő?

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

25. Milyen tekintetben voltak a pályakezdő szakmunkásaik nem megfelelő felkészültségűek? Milyen készségekkel, illetve kompetenciákkal nem rendelkeznek? X-EL JELÖLJE BE A KÉSZSÉGEKET, AMELYEKEL NEM RENDELKEZNEK!

1. munka-/ élettapasztalat	2. technikai, feladat-specifikus képességek	3. időbeosztási készség, pontosság	
4. anyanyelvi beszédképesség	5. együttműködési készség (pl.: csapatmunka)	6. munkakultúra, a munkához való hozzáállás	
7. anyanyelvi írásképesség	8. szociális készségek, kollégákkal való bánásmód	9. fegyelmezetttség	
10. idegennyelv-tudás	11. ügyféllel való bánásmód	12. felelősségtudat	
13. olvasási készség	14. motiváció, elkötelezettség, lelkesedés	15. személyes megjelenés	
16. általános tudás, készségek	17. önálló munkavégzés képessége	18. vezetési, szervezési képességek	
19. számolásképesség	20. kezdeményező készség	21. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat	
22. irodai, adminisztrációs képességek	23. egyéb, éspedig:		

MINDENKITŐL!

26. Van Önnek olyan üres álláshelye, amelyre nehéz megfelelően képzett pályakezdő szakmunkást találni?

1 – van 2 – nincs 9 – NEM TUDJA

↳ 26.1. Melyek ezek a munkakörök?

Munkakör megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A munkakör 4 jegű FEOR kódja
	érettségi nélkül	érettségivel	
a.	1	2	
b.	1	2	
c.	1	2	
d.	1	2	

26.2. Kérem, mondja meg, hogy az említett munkakörök esetén mely készségek és kompetenciák voltak hiányosak! X-EL JELÖLJE BE A HIÁNYZÓ KÉSZSÉGEKET AZ ADOTT MUNKAKÖR ESETÉBEN!

A munkakör neve: 4 jegyű FEOR kódja:
a. szakmai elméleti alapok				
b. szakmai gyakorlati jártasság				
c. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat				
d. professzionális számítógépes ismeretek/gyakorlat				
e. korszerű műszaki ismeretek				
f. gazdasági ismeretek				
g. olvasási készség				
h. számoláskészség				
i. anyanyelvi beszédkészség				
j. anyanyelvi íráskészség				
k. idegennyelv-tudás				
l. munkakultúra				
m. munkafegyelem				
n. önálló munkavégzés képessége				
o. együttműködési készség				
p. problémamegoldó képességek				
q. ügyféllel való bánásmód				
r. vezetési, szervezési képességek				
s. irodai adminisztrációs képességek				
t. technikai, feladat-specifikus képességek				
u. egyéb, éspedig: ÍRJA BE A MUNKAKÖR OSZLOPÁBA!				

MINDENKITŐL!

27. Hány tanuló szerződéses tanulót, szakmunkástanulót képeztek Önök a...

	Tanuló szerződéses tanulók száma	nem volt	NEM TUDJA
a. 2008/9-es tanévben	fő	0	999
b. 2009/10-es tanévben	fő	0	999
c. 2010/11-es tanévben	fő	0	999
d. 2011/12-es tanévben?	fő	0	999
e. 2012/13-as tanévben?	fő	0	999
f. 2013/14-es tanévben?	fő	0	999
g. 2014/15-ös tanévben?	fő	0	999
h. 2015/16-os tanévben?	fő	0	999

28. A legutolsó lezárt tanévben a tanuló szerződéses végzős diákok hány százaléka fejezte be önöknél sikeresen a szakmunkás képzést?

.....%

888 – nem volt végzős diákja

999 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

29.-30. HA VAN TANULÓJA A 2015/16-OS TANÉVBEN (27. kérdés h. sora)

29. Miért döntött úgy, hogy bekapcsolódik a tanuló szerződéses képzésbe? Felsorolok néhány lehetséges okot. Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan mondja meg, hogy Önre mennyire vonatkoznak ezek: az ötös jelentse, hogy teljes mértékben az egyes, pedig, hogy egyáltalán nem. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben					Egyáltalán nem	Nem tudja
	5	4	3	2	1		
a. Így olcsó munkaerőhöz jutok.	5	4	3	2	1	9	X
b. Nehezen tudunk megfelelő képzettségű munkaerőt felvenni.	5	4	3	2	1	9	X
c. A jövő munkavállalóit képezzük.	5	4	3	2	1	9	X
d. Megmutathatjuk a tanulóknak, mi hogyan dolgozunk.	5	4	3	2	1	9	X
e. Így könnyebb munkaerőt toborozni, vonzóbbak vagyunk a munkavállalók felé.	5	4	3	2	1	9	X
f. Szükségünk van fiatal munkavállalókra egy öregedő társadalomban.	5	4	3	2	1	9	X
g. Egyszerű az adminisztráció.	5	4	3	2	1	9	X
h. egyéb ok, és pedig:	5	4	3	2	1	9	X

30. Mekkora átlagos bérben/pénzbeni juttatásban részesültek az Önök által képzett *első évfolyamos* tanulószereződéses diákok a 2014-es tanévben (egy főre jutó átlagos összeget adjon meg)?

Szakképzés megnevezése	A szakképzés 7 jegyű OKJ kódja	Nettó havi bér (Ft)
a.		Ft/hó
b.		Ft/hó
c.		Ft/hó
d.		Ft/hó

MINDENKITŐL!

31. A tanulószereződésekkel kapcsolatban mennyire ért egyet, illetve nem ért egyet a következő kijelentésekkel? Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan válaszoljon: az 5-ös jelentse azt, hogy teljes mértékben egyetért az 1-es, hogy egyáltalán nem ért egyet. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben egyetért \longleftrightarrow Egyáltalán nem ért egyet					Nem tudja	
	5	4	3	2	1		
a. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok változásának követése nem jelent problémát.	5	4	3	2	1	9	X
b. A kereskedelmi és iparkamara megfelelően tájékoztat a tanulószereződéssel kapcsolatos tudnivalókról illetve tennivalókról.	5	4	3	2	1	9	X
c. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok nem életszerűek.	5	4	3	2	1	9	X
d. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok ellentmondásosak.	5	4	3	2	1	9	X
e. A tanulószereződéssel járó adminisztratív terhek elfogadható mértékűek.	5	4	3	2	1	9	X
f. Az intézményeknél eltöltött gyakorlati képzési idő elegendő.	5	4	3	2	1	9	X

32 HA NINCS TANULÓJA A 2015/16-OS TANÉVBEN

32. Miért döntött úgy, hogy **NEM kapcsolódik be** a tanulószerveződéses képzésbe? Felsorolok néhány lehetséges okot. Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan mondja meg, hogy Önre mennyire vonatkoznak ezek: az ötös jelentse, hogy teljes mértékben az egyes, pedig, hogy egyáltalán nem. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben ← → Egyáltalán nem					9	X
	5	4	3	2	1		
a. bonyolult az adminisztráció	5	4	3	2	1	9	X
b. rosszak a tapasztalataink a tanulókkal	5	4	3	2	1	9	X
c. a tanulószerveződéses képzés jogi szabályozásának többszöri megváltozása	5	4	3	2	1	9	X
d. a vállalkozás mérete miatt	5	4	3	2	1	9	X
e. nincs oktatói háttér, kapacitás	5	4	3	2	1	9	X
f. alacsony az igény a pályakezdő szakmunkások iránt, csak képzett szakembereket keresnek	5	4	3	2	1	9	X
g. most nem képeznek, de tervezik vagy már folyamatban van	5	4	3	2	1	9	X
h. nincs a szervezet profiljához illő szakképzés	5	4	3	2	1	9	X
i. a tanulók utáni elszámolás átszervezése a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz	5	4	3	2	1	9	X
j. nem megfelelő tanulói hozzáállás a munkához	5	4	3	2	1	9	X
k. túlságosan költséges a képzés a hasznaihoz képest	5	4	3	2	1	9	X
l. a szervezet rossz üzleti helyzete	5	4	3	2	1	9	X
m. nincs jelentkező, nem keresték fel ezügyben a szervezetet	5	4	3	2	1	9	X
n. Nem tudok eleget a tanulószerveződéses képzésről	5	4	3	2	1	9	X
o. a szakképző iskolára visszavezethető okok	5	4	3	2	1	9	X
p. egyéb ok, és pedig:	5	4	3	2	1	9	X

MINDENKITŐL!

33. Tapasztalatai szerint a tanulók után a tanulószerveződéses képzés keretében elszámolható költség-normatíva a ténylegesen felmerülő költségek hány százalékát fedezi /fedezheti?

.....%-át

999 – NT X –

34. Várhatóan milyen lesz a szervezet üzleti helyzete a következő 12 hónap során? Jó, kielégítő vagy rossz?

1 – jó 2 – kielégítő 3 – rossz 9 – NEM TUDJA X – NEM
VÁLASZOL

Köszönjük válaszait!

KÉRDEZÉS VÉGE: óra perc

M3. A résztvevő szervezetek listája

1. Területi Kereskedelmi és Iparkamarák:

- Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
- Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara
- Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara
- Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara
- Soproni Kereskedelmi és Iparkamara

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara